

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIwersYTET W BIAŁYMSTOKU

ul. Świerkowa 20 B, 15 – 328 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA**

1. Poziom studiów: **jednolite, pięcioletnie studia magisterskie**
2. Forma studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
PEDAGOGIKA

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
pedagogika	153	51

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1	psychologia	36	12
2	nauki socjologiczne	30	10
3	filozofia	21	7
4	nauki o zdrowiu	21	7
5	nauki o komunikacji społecznej i mediach	21	7
6	nauki prawne	12	4
7	językoznawstwo	3	1
8	informatyka	3	1

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu
- nauczyciel prowadzący zajęcia
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej**
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK	Symbol efektu uczenia się	OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:		
P7S_WG	KA7_WG1	podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi je odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka lub ucznia;
	KA7_WG2	klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne, a także potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;
	KA7_WG3	współczesne interdyscyplinarne badania nad dzieciństwem (<i>Childhood Studies</i>) dotyczące zagadnienia dobrostanu dziecka;
	KA7_WG4	zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci lub uczniów w okresie przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym, wynikające z opóźnień, zaburzeń lub przyspieszenia rozwoju, oraz uwarunkowane wpływem czynników środowiskowych i sposoby dostosowywania do nich zadań rozwojowych i edukacyjnych;
	KA7_WG5	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna;
	KA7_WG6	metodykę wykonywania zadań – normy, procedury i dobre praktyki stosowane w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej;
	KA7_WG7	znaczenie i możliwości celowego oraz różnorodnego wykorzystania zabawy w procesie wychowywania i kształcenia dzieci;
	KA7_WG8	rolę innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy;
	KA7_WG9	metodologię badań naukowych stosowanych w dziedzinie nauk społecznych;
	KA7_WG10	terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne projektowania i realizacji badań naukowych w zakresie pedagogiki przedszkolnej, szkolnej i alternatywnej;

	KA7_WG11	zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.
	KA7_WG12	zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;
	KA7_WG13	wiedzę przedmiotową umożliwiającą jej aplikację w projektowaniu działań w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej
P7S_WK	KA7_WK1	projektowanie i prowadzenie działań diagnostycznych uwzględniających specyfikę funkcjonowania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym oraz ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne, w tym zakres i jakość wsparcia społecznego;
	KA7_WK2	różne rodzaje i funkcje oceniania;
	KA7_WK3	rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań dzieci lub uczniów;
	KA7_WK4	procesy komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłócenia;
	KA7_WK5	funkcjonowanie i dysfunkcje aparatu mowy, słuchu i wzroku oraz prawidłowe nawyki posługiwania się nimi;
	KA7_WK6	główne środowiska wychowawcze, ich specyfiki i procesy w nich zachodzące;
	KA7_WK7	strukturę i funkcje systemu oświaty oraz alternatywnych form edukacji: podstawy, cele, organizację oraz funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych;
	KA7_WK8	zagadnienie edukacji międzykulturowej;
	KA7_WK9	prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością, sposoby ich egzekwowania oraz propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym oraz szkolnym, jak i pozaprzedzkolnym oraz pozaszkolnym;
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:		
P7S_UW	KA7_UW1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;
	KA7_UW2	rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania;

	KA7_UW3	wykorzystywać w codziennej praktyce edukacyjnej różnorodne sposoby organizowania środowiska uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci lub uczniów oraz grupy;
	KA7_UW4	dobierać, tworzyć, testować i modyfikować materiały, środki oraz metody adekwatnie do celów wychowania i kształcenia;
	KA7_UW5	skutecznie wykorzystywać technologię informacyjno-komunikacyjną w realizacji zadań dydaktycznych;
	KA7_UW6	funkcjonalnie posługiwać się pojęciami z zakresu wybranego obszaru wiedzy
P7S_UK	KA7_UK1	skutecznie wykorzystywać w pracy z dzieckiem lub uczniem informacje uzyskane na jego temat od specjalistów, w tym psychologa, logopedy, pedagoga, lekarza, i rodziców lub opiekunów dziecka lub ucznia;
	KA7_UK2	poprawnie posługiwać się językiem polskim i obcym oraz wykazywać troskę o kulturę i etykę wypowiedzi własnej, dzieci lub uczniów;
	KA7_UK3	posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
	KA7_UK4	efektywnie pracować w środowiskach zróżnicowanych pod względem kulturowym oraz z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym, w tym z dziećmi, dla których język polski jest drugim językiem, wykorzystując kompetencje międzykulturowe i glottodydaktyczne;
	KA7_UK5	ma umiejętności językowe co najmniej na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
P7S_UO	KA7_UO1	identyfikować i rozbudzać zainteresowania dzieci lub uczniów oraz odpowiednio dostosowywać do ich potrzeb sposoby pracy i treści kształcenia;
	KA7_UO2	rozwijać kompetencje kluczowe dzieci lub uczniów, w szczególności kreatywność, krytyczną refleksję i umiejętność samodzielnego oraz zespołowego rozwiązywania problemów;
	KA7_UO3	identyfikować spontaniczne zachowania dzieci lub uczniów jako sytuacje wychowawczo-dydaktyczne i wykorzystywać je w procesie edukacji oraz realizacji celów terapeutycznych;
	KA7_UO4	tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące dzieci lub uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;

	KA7_UO5	racjonalnie i zgodnie z zasadami techniki pracy umysłowej gospodarować czasem zajęć oraz odpowiedzialnie organizować pracę pozaszkolną dziecka lub ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;
	KA7_UO6	udzielać pierwszej pomocy;
P7S_UU	KA7_UU1	skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych dzieci lub uczniów, z wykorzystywaniem różnych rodzajów zabaw;
	KA7_UU2	współpracować z członkami zespołów badawczych na każdym etapie projektowania i realizacji badań naukowych
	KA7_UU3	wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania dzieci lub uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;
	KA7_UU4	rozdzielać orientacje metodologiczne w badaniach naukowych, formułować cele i problemy badawcze, stosować dobór adekwatnych metod i technik, konstruować narzędzia badawcze, opracowywać, prezentować i interpretować wyniki badań, wyciągać wnioski, wskazywać kierunki dalszych badań w obrębie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:		
P7S_KK	KA7_KK1	formowania właściwych zachowań i postaw dzieci lub uczniów, w tym wobec kultury i sztuki;
	KA7_KK2	budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
	KA7_KK3	projektowania i wdrażania działań mających na celu edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości – wprowadzanie dzieci lub uczniów w świat wartości;
	KA7_KK4	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi
P7S_KO	KA7_KO1	pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej;
	KA7_KO2	porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w grupie przedszkolnej i klasie szkolnej oraz poza nimi;

	KA7_KO3	rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i regionalnego oraz ich wpływu na funkcjonowanie dzieci lub uczniów, a także podejmowania współpracy na rzecz dobra dzieci lub uczniów i tych środowisk;
P7S_KR	KA7_KR1	posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
	KA7_KR2	projektowania działań zmierzających do rozwoju przedszkola lub szkoły oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji.

Objaśnienie oznaczeń:

P6 lub P7 – poziom PRK (6 – studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i jednolite magisterskie)

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza (kategoria opisowa)	G – głębia i zakres
	K – kontekst
U – umiejętności (kategoria opisowa)	W – wykorzystanie wiedzy
	K – komunikowanie się
	O – organizacja pracy
	U – uczenie się
K – kompetencje społeczne (kategoria opisowa)	K – krytyczna ocena
	O – odpowiedzialność
	R – rola zawodowa

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Krzysztof Sawicki	Dr hab., prof. UWB; Prodzikan ds. studentów i kształcenia Wydziału Nauk o Edukacji UWB
Małgorzata Głowska-Sołdatow	Dr hab., prof. UWB, Kierownik Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej; Przewodnicząca Rady Programowej kierunku PPIW
Elżbieta Jaszczyszyn	Dr hab., prof. UWB Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej UWB
Barbara Dudel	Dr, prof. UWB; Członkini Rady Programowej kierunku PPIW, Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej UWB
Jolanta Kotyńska	Kierownik dziekanatu Wydziału Nauk o Edukacji UWB
Kamil Kobosko	Dyrektor Administracyjny Wydziału Nauk o Edukacji UWB
Tomasz Krynicki	Webmaster Wydziału Nauk o Edukacji UWB

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów _____ 3

Prezentacja uczelni _____ 10

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim _____ 11

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się ____ 11

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się _____ 25

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____ 45

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____ 57

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____ 66

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____ 74

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____ 77

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____ 84

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____ 101

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____ 105

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów _____ 110

Prezentacja uczelni

Uniwersytet w Białymstoku, jedna z najważniejszych uczelni publicznych w północno-wschodniej Polsce, został założony 1 października 1997 roku na bazie Filii Uniwersytetu Warszawskiego, kontynuując jej bogate tradycje akademickie.

Struktura uczelni obejmuje 16 wydziałów, w tym Wydział Ekonomiczno-Informatyczny w Wilnie. Kadre naukową stanowi 770 nauczycieli akademickich, a łączna liczba pracowników uczelni to 1255 osób. Uniwersytet kształci blisko 9 tysięcy studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych, oferując 79 kierunków oraz 35 programów studiów podyplomowych. W ramach Szkoły Doktorskiej można rozwijać się w takich dziedzinach jak filozofia, historia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, ekonomia i finanse, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, matematyka, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne.

Jednym z kluczowych wydziałów uczelni jest Wydział Nauk o Edukacji, którego historia sięga czasów, gdy pedagogika i psychologia funkcjonowały w strukturach Wydziału Humanistycznego Filii Uniwersytetu Warszawskiego. Od 1972 roku prowadzone są studia magisterskie, a w 1977 roku Wydział uzyskał status samodzielnej jednostki. Od 1997 roku jest integralną częścią Uniwersytetu w Białymstoku.

W 2019 roku, w wyniku zmian organizacyjnych na uczelni, Wydział Pedagogiki i Psychologii zmienił nazwę na Wydział Nauk o Edukacji. Ta zmiana miała na celu podkreślenie interdyscyplinarnego charakteru prowadzonych badań oraz programów kształcenia, które obejmują nie tylko pedagogikę i psychologię, ale także inne dyscypliny związane z edukacją. Prestiż Wydziału Nauk o Edukacji potwierdzają (1) uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika; (2) kategorii B+ dla dyscypliny pedagogika; (3) kształcenia w dyscyplinie pedagogika w Szkole Doktorskiej UwB.

Strukturę Wydziału tworzy 5 katedr, w ramach których funkcjonuje 14 zakładów oraz jedna pracownia. W ramach powyższych zespołów prowadzone są badania naukowe i realizowane zajęcia dydaktyczne.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji,

Przygotowywanie nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej na Wydziale Nauk o Edukacji (dalej WNoE) ma wieloletnią tradycję, trwa nieprzerwanie od niemalże 50 lat (od 1977 r.). Zdobyte przez lata doświadczenia dydaktyczne, prowadzone badania naukowe oraz dynamiczny rozwój kadry przyniósł Wydziałowi sukces w postaci uzyskania: (1) uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika – co zwiększa autonomię w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego; (2) kategorii B+ dla dyscypliny pedagogika; (3) kształcenia w dyscyplinie pedagogika w Szkole Doktorskiej UwB.

Kształcenie na kierunku Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna (dalej PPiW) prowadzone jest w zakresie jednolitych, pięcioletnich studiów magisterskich, w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. U podłoża tworzenia koncepcji kształcenia leżą: (1) założenia Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I – III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2); (2) pytania o naturę świata i człowieka w tym świecie: jaki jest współczesny świat, społeczeństwo? jaka jest natura człowieka?; jaka wiedza jest najbardziej wartościowa z perspektywy działań nauczycieli? jaki rodzaj wiedzy jest ważny dla rozwoju osobistego przyszłych nauczycieli, a jaki może przynosić korzyści społeczeństwu? Kluczowym celem kształcenia na kierunku PPiW jest przygotowanie do zawodu nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej potrafiących umiejętnie odczytywać złożoność współczesnej rzeczywistości, pracować z małymi dziećmi (i ich rodzicami) oraz dbać o własny profesjonalny rozwój w zawodzie. Koncepcja kształcenia na PPiW wyrasta także z misji i celów Uniwersytetu w Białymstoku, określonych Uchwałą nr 3057 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie Strategii Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022-2030 (Załącznik 3). Misja UwB określa trzy kluczowe cele: edukacyjny, naukowy i budowanie relacji z otoczeniem. Cele kształcenia PPiW wyrastają ze Strategii UwB w kwestii: powiązania wysokiej jakości kształcenia na kierunku z działalnością naukową realizowaną w pedagogice jako wiodącej dyscyplinie, z którą kierunek jest związany oraz we współpracy z bliższym i dalszym otoczeniem społecznym.

Podstawowe cele strategiczne z Misji UwB (doskonała nauka, kształcenie oraz efektywna współpraca z otoczeniem) realizowane są poprzez:

1. wykorzystywanie wyników badań naukowych prowadzonych przez pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych na WNoE lub innych Wydziałach UwB do opracowywania treści przedmiotów (przykład: wprowadzenie odpowiedniego zestawu literatury z badań własnych w sylabusach przedmiotów; prowadzenie seminariów dyplomowych w powiązaniu z badaniami własnymi nauczycieli akademickich); uwzględnianie w programie kształcenia PPIW specyfiki wielokulturowego społeczeństwa Podlasia, przygotowanie przyszłych nauczycieli do tworzenia płaszczyzn tolerancji i współpracy między grupami narodowościowymi religijnymi (przykład: realizacja przedmiotu do wyboru przez studentów – edukacja regionalna/tematyka lokalna w edukacji dzieci; wprowadzanie odpowiedniego zestawu literatury o tematyce regionalnej w sylabusach przedmiotów),
2. umożliwienie studentom zdobywania wiedzy w innych uczelniach w kraju i za granicą oraz otwartość Uniwersytetu w Białymstoku na studentów z innych krajów (przykład: udział studentów w programie Erasmus+ oraz w programie MOST),
3. poszerzenie oferty dydaktycznej o zajęcia prowadzone w językach obcych (przykład: udział studentów w zajęciach prowadzonych w języku angielskim w ramach przedmiotów realizowanych dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+, udział w wykładach i warsztatach prowadzonych w języku angielskim, realizacja przedmiotów na kierunku PPIW przygotowujących do holistycznej pracy z dziećmi w języku obcym nowożytnym zgodnie z Podstawą programową wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej: język obcy w edukacji dziecka, koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego, metodyka wczesnego nauczania języka angielskiego, metodyka nauczania języka obcego w klasach I-III),
4. podnoszenie kwalifikacji nauczycieli akademickich (przykład: podnoszenie kwalifikacji przez nauczycieli akademickich m.in. w ramach projektu „Doskonałość dydaktyczna uczelni POWER 3.4,<https://uwb.edu.pl/universytet/projekty/fundusze-strukturalne/projekty-archiwalne/doskonalosc-dydaktyczna-uczelni>; zatrudnianie nauczycieli-praktyków do realizacji wybranych zajęć – przedmiotów o charakterze metodycznym),
5. zacieśnianie współpracy z instytucjami oświatowymi (przedszkola, szkoły podstawowe), które przyjmują studentów kierunku PPIW na praktyki śródroczne, zawodowe,

dyplomowe (przykład: zawarcie umów dot. realizacji praktyk z różnymi placówkami; zaproszenie potencjalnych pracodawców absolwentów PPIW do pracy w ramach Rady Programowej kierunku, konsultacje z Radą Absolwentów; wspólne wydarzenia WNoE i instytucji współpracujących),

6. unowocześnianie infrastruktury dydaktycznej Wydziału (przykład: WNoE regularnie odnawia i unowocześnia sale dydaktyczne; dysponuje nowoczesną Aulą im. J. Korczaka mieszcząca 300 osób; pracownie wyposażone w materiały dydaktyczne).

Program studiów na kierunku PPIW wpisuje się też w Misję i Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku (Załącznik 4), w punkcie dotyczącym tworzenia trwałych więzi z lokalnymi instytucjami samorządowymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi. To założenie znajduje odzwierciedlenie w przebiegu studiów, które zorganizowane są tak, aby absolwent był przygotowany nie tylko do rozpoznawania, analizowania i rozwiązywania problemów społecznych, ale także do aktywnej współpracy i kreatywnych działań z instytucjami w środowisku lokalnym. Misja i Strategia WNoE w obszarze kształcenia studentów kierunku PPIW realizowana jest poprzez:

1. realizowanie zajęć dydaktycznych przez kadre posiadającą dorobek naukowy i/lub doświadczenie praktyczne w obszarze kształcenia nauczycieli, zwłaszcza przedszkola i klas I – III,
2. motywowanie nauczycieli akademickich do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, organizacja szkoleń dla pracowników w zakresie twórczych, innowacyjnych metod pracy ze studentami,
3. zwiększenie udziału nauczycieli z uczelni zagranicznych zaangażowanych w proces kształcenia na Wydziale (np. profesorów wizytujących),
4. wspieranie studenckiego ruchu naukowego i aktywności studentów w podejmowaniu badań naukowych, np. w ramach Studenckich Kół Naukowych (<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/studenckie-kola-naukowe>),
5. stwarzanie studentom warunków do nabywania kompetencji praktycznych w związku z dużą liczbą godzin praktyk pedagogicznych (240) oraz ich rodzajów (praktyka ogólnopedagogiczna – 30h, praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła w przedszkolu i szkole – po 75h, praktyka ciągła w przedszkolu i szkole – po 30h) czy

angażowania ich we współorganizowanie wakacyjnych półkolonii dla dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym,

6. realizacja, w ramach seminariów dyplomowych, tematów badań naukowych ważnych dla pracy nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.

2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym z głównymi kierunkami działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejsze osiągnięcia naukowe uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach

Kierunek PPIW jest przyporządkowany do dyscypliny naukowej pedagogika (jako dyscypliny wiodącej), co oznacza, że kluczowe działania edukacyjne, dydaktyczne i badawcze w ramach tego kierunku są zgodne z osiągnięciami pedagogiki. W ramach tej dyscypliny naukowej realizowane są różnorodne badania naukowe, które obejmują szeroki zakres tematów związanych z edukacją, wychowaniem, rozwojem dzieci oraz innymi aspektami pedagogiki. Działalność pracowników WNoE odbywa się w strukturze katedr, zakładów, pracowni (co zgodne jest ze Statutem UwB). Od dnia 1 marca 2025 r. struktura WNoE prezentuje się następująco:

- Katedra Edukacji Międzykulturowej (Zakład Studiów Międzykulturowych i Regionalnych, Zakład Diagnostyki Psychopedagogicznej, Pracownia Edukacyjnych Badań Zasobów Indywidualnych i Społecznych)
- Katedra Historii i Teorii Wychowania (Zakład Historii Wychowania, Katedra Historii i Teorii Wychowania)
- Katedra Pedagogiki Specjalnej i Działań Twórczych (Zakład Edukacji Artystycznej, Zakład Twórczej Resocjalizacji, Zakład Pedagogiki Inkluzyjnej)
- Katedra Pedagogiki Społecznej
- Katedra Pedagogiki Porównawczej
- Zakład Socjologii Edukacji, Andragogiki i Gerontologii
- Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej
- Zakład Dydaktyki Ogólnej

- Zakład Pedagogiki Ogólnej i Metodologii Badań Pedagogicznych
- Zakład Psychologii Społecznej, Edukacji i Rozwoju.

Dorobek naukowy pracowników WNoE jest tematycznie zróżnicowany i obejmuje zarówno kluczowe subdyscypliny nauk pedagogicznych, takie jak dydaktyka ogólna, historia wychowania, teoria wychowania, pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, pedagogika społeczna, pedagogika resocjalizacyjna oraz andragogika. Ponadto, dorobek ten dotyczy również dyscyplin pomocniczych, takich jak pedagogika, socjologia i psychologia edukacji. Podkreślić należy tematykę badań, które najpełniej korespondują z kierunkiem PPiW, wśród nich:

- Rozwój dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym (Małgorzata Głowska-Sołdatow, Emilia Jakubowska, Agnieszka Laskowska),
- Proces uczenia się i nauczania (np. autonomia ucznia, motywacja do uczenia się uczniów (Małgorzata Głowska-Sołdatow, Marta Makarewicz),
- Kompetencje dzieci w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej: matematyczne i naukowo-techniczne w edukacji (Małgorzata Głowska-Sołdatow, Barbara Dudel, Sandra Kadłubowska), czytelnicze (Elżbieta Jaszczyszyn, Emilia Jakubowska), językowe (Marta Makarewicz), cyfrowe (Adam Naruszewicz), uczenia się (Monika Żak-Skalimowska),
- Codzienność podmiotów edukacyjnych (Alicja Korzeniecka-Bondar, Bożena Tołwińska, Anna Młynarczuk-Sokołowska, Małgorzata Głowska-Sołdatow),
- Dziecko w historii (Elwira Kryńska, Urszula Wróblewska, Agnieszka Suplicka, Łukasz Kalisz, Jolanta Dąbrowska),
- Nauczyciel wczesnej edukacji wobec wyzwań pedagogiki inkluzyjnej (Małgorzata Bilewicz, Katarzyna Nadachewicz),
- Kształcenie nauczycieli, kompetencje nauczycieli (Marta Kowalczyk-Wałędziak, Małgorzata Głowska-Sołdatow, Katarzyna Szorc, Beata Kunat).

Dowodem jakości działalności naukowej pracowników WNoE w latach 2020-2025 są:

- przyznana podczas ostatniej ewaluacji kategoria B+ w dyscyplinie pedagogika,
- awanse naukowe pracowników Wydziału, w tym:
- tytuł profesora dla Wiolety Danilewicz (2024),

- stopnie doktora habilitowanego dla: Anny Józefowicz (2021), Karola Konaszewskiego (2021), Marty Kowalczuk-Wałędziak (2023), Bożeny Tołwińskiej (2023), Anny Młynarczuk-Sokołowskiej (2024),
- stopnie doktora dla: Emilii Jakubowskiej (2020), Anny Chańko-Kraszewskiej (2022), Iwony Lewkowicz (2022), Moniki Żak-Skalimowskiej (2022), Doroty Wyrzykowskiej-Kody (2024), Piotra Remży (2024), Justyny Juszcak (2024).

Przejawem osiągnięć naukowych, które wspierają proces kształcenia na kierunku (PPIW), są także liczne publikacje naukowe pracowników WNoE. Wzbogacają one nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również mają praktyczne zastosowanie w procesie edukacyjnym, przyczyniając się do podnoszenia jakości kształcenia i doskonalenia sposobów pracy z dziećmi, zwłaszcza w odniesieniu do edukacji w zakresie ocenianego kierunku. W tym kontekście warto przywołać wybrane publikacje zwarte, rozdziały w monografiach oraz wybrane artykuły w punktowanych czasopismach naukowych:

- The Palgrave Handbook of Teacher Education in Central and Eastern Europe (2023). (Eds.) Marta Kowalczuk-Wałędziak, Roza A. Valeeva, Marija Sablić, Ian Menter. Palgrave Macmillan
- Bożena Tołwińska (2021). Kierowanie szkołą jako organizacją uczącą się: studium przypadków. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku (wyróżniona przez kapitułę konkursu Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego na wybitną monografię naukową z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk pokrewnych za rok 2021)
- Anna Młynarczuk-Sokołowska (2022). Codziennosc polskiej szkoły z perspektywy dzieci i młodzieży ze środowiska przymusowych migrantów. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku (wyróżniona przez kapitułę konkursu Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego na wybitną monografię naukową z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk pokrewnych za rok 2022)
- Alicja Korzeniecka-Bondar, Bożena Tołwińska, Katarzyna Borawska – Kalbarczyk, Marta Kowalczuk-Wałędziak (2024). Creating opportunities from the online teaching and learning challenges of the pandemic: improving teacher education in a post-pandemic world. Pedagogika eISSN 2335–0551, ISSN 1392–0340
- Tomasz Prymak, Wioleta Danilewicz, Alicja Korzeniecka-Bondar (2024). Decyzje i motywy udziału w wyborach parlamentarnych 15 października 2023 roku młodych kobiet – kandydatek na nauczycielki, Kultura i Edukacja, nr 1 (143), s. 60–80. DOI: 10.15804/kie.2024.01.04
- Alicja Korzeniecka-Bondar, Beata Kunat (2023). Rozwijanie umiejętności badawczych studentów pedagogiki w ramach zajęć z metod badań jakościowych na studiach magisterskich. Edukacja 165/2

- Alicja Korzeniecka-Bondar, Marta Kowalczyk-Wałędziak, Hanna Kędzierska (2023). Teacher Education in Poland: Contested Terrains Between Policy and Practice [In] (eds.) Marta Kowalczyk-Wałędziak, Roza A. Valeeva, Marija Sablič, Ian Menter, The Palgrave Handbook of Teacher Education in Central and Eastern Europe. Cham: Springer International Publishing. DOI: 10.1007/978-3-031-09515-3
- Alicja Korzeniecka-Bondar, Zenon Gajdzica (2021). (red.) Czasoprzestrzeń szkoły: co warto wiedzieć o czasie i przestrzeni szkoły. Warszawa: Wolters Kluwer
- Emilia Jakubowska (2021). Wychowanie obywatelskie w młodszym wieku szkolnym, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków. Monografia napisana na podstawie pracy doktorskiej, która zajęła I miejsce w Konkursie na najlepszą rozprawę doktorską poświęconą społeczeństwu obywatelskiemu zorganizowanym przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego)
- Małgorzata Bilewicz, Katarzyna Nadachewicz, (2020). Nauczyciel wczesnej edukacji wobec wyzwań pedagogiki inkluzyjnej. Wydawnictwo Adam Marszałek)
- Małgorzata Głoskowska-Sołdatow (2022). Motywacja do uczenia się uczniów w młodszym wieku szkolnym – (nie)świadoma niewiedza versus pogłębiona refleksja pedagogiczna. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, nr 3
- Elżbieta Jaszczyszyn, (2022). Community of goals and differentiated ways of achieving them in preschool education, In: Education – Multiplicity of Meanings, Commonality of Goals, eds. B. Pituła, I. Nowosad, Vandenhoeck & Ruprecht Verlag, p. 99-120
- Barbara Dudel, Adam Naruszewicz (red.) Zbiór koncepcji zajęć „STEAM” dla klas I-III szkoły podstawowej studenci – studentom, Białystok 2022 – skrypt dla studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna)
- Barbara Dudel, Katarzyna Zajączkowska, Multizegar. Nauka pomiaru czasu. Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2019. (materiał dydaktyczny dla studentów i nauczycieli)
- Barbara Dudel, Katarzyna Zajączkowska, Uczę się matematyki z „Magicznym Drzewem”, Wydawnictwo: Miesięcznik Społeczno-Kulturalny KREATYWNI, Gdańsk-Białystok 2020 (materiał dydaktyczny dla studentów i nauczycieli).

Na kierunku PPIW kształcenie studentów jest ściśle powiązane z działalnością naukową prowadzoną przez pracowników badawczo-dydaktycznych. Większość nauczycieli akademickich realizuje zajęcia w obszarze swojej działalności badawczej, co umożliwia bieżące włączanie najnowszych osiągnięć nauki do procesu dydaktycznego. W rezultacie program studiów opiera się na aktualnych wynikach badań

z zakresu pedagogiki. Pozwala to studentom nie tylko zdobywać wiedzę teoretyczną, ale również rozwijać umiejętności praktycznego zastosowania wyników badań w pracy z dziećmi. Takie podejście wpisuje się w dominujące trendy w europejskiej i światowej edukacji nauczycieli, które podkreślają konieczność integracji badań naukowych z praktyką dydaktyczną. Współczesne modele kształcenia nauczycieli zakładają bowiem, że wysoka jakość edukacji przyszłych pedagogów wymaga oparcia ich przygotowania zawodowego na aktualnych badaniach, krytycznej analizie teorii edukacyjnych oraz kształtowaniu postawy refleksyjnej i badawczej.

Warto również dodać, że proces włączania wyników badań naukowych do kształcenia studentów PPIW stanowi przedmiot badań empirycznych prowadzonych na Wydziale. Przykładem jest praca Kowalczuk-Wałędziak, M., Lopes, A., Kopp, E., Sousa, R. T., & Dudel, B. (2025). Strategies for and challenges in nurturing research-informed practice via initial teacher education: Insights from teacher educators in Poland, Portugal, and Hungary. In: E. Kopp, M. Kowalczuk-Wałędziak, & A. Swennen, *Teacher Education on the Move. From managing crises to building resilience*. Routledge (w druku).

Dzięki temu nauczyciele akademicy są świadomi różnych sposobów integracji wyników badań naukowych z procesem kształcenia przyszłych nauczycieli. Posiadają nie tylko wiedzę na temat metod integracji badań z dydaktyką, ale także umiejętność ich efektywnego stosowania. Do kluczowych form włączania badań naukowych do kształcenia studentów na kierunku PPIW należą:

- Analiza i dyskusja literatury badawczej na zajęciach, która obejmuje włączanie do obowiązkowej literatury tekstów opartych na badaniach naukowych, takich jak artykuły, monografie i raporty z badań. Studenci analizują i dyskutują wyniki tych badań w kontekście omawianych zagadnień na zajęciach, przygotowują prezentacje, referaty oraz postery oparte na artykułach badawczych, a także opracowują recenzje książek i artykułów naukowych.
- Wyniki badań własnych nauczycieli akademickich, które są włączane do prezentacji wykładowych i materiałów dydaktycznych, na przykład poprzez prezentowanie studentom studiów przypadków opartych na badaniach własnych nauczyciela.
- Udział studentów w wydarzeniach naukowych, takich jak seminaria i konferencje naukowe organizowane na Wydziale, podczas których prezentowane są wyniki badań. Mają oni również możliwość angażowania się w organizację i uczestnictwo w wydarzeniach naukowych, takich jak studenckie konferencje i debaty naukowe.
- Aktywne uczestnictwo studentów w badaniach naukowych i konferencjach (Załącznik 7), które obejmuje współpracę w ramach kół naukowych, analizę danych, przygotowywanie publikacji naukowych oraz udział w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich, na

przykład w ramach projektów aplikacyjnych czy ewaluacyjnych. Studenci realizują również własne projekty badawcze w ramach zajęć, poza seminarium magisterskim.

- Upowszechnianie przez studentów wyników badań w środowisku edukacyjnym, które obejmuje popularyzację wiedzy naukowej oraz udział w organizacji wydarzeń promujących naukowe podejście do edukacji w społecznościach lokalnych (Załącznik 7).
- Aktywne uczestnictwo studentów w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ (Załącznik 8).

Dzięki powyższym działaniom studenci zyskują kompetencje nie tylko w zakresie wykorzystania badań naukowych w praktyce edukacyjnej, ale także rozwijają umiejętności badawcze, analityczne i refleksyjne, które stanowią kluczowy element profesjonalnego przygotowania do pracy w zawodzie nauczyciela.

3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Podlasie stanowi region o dużym zapotrzebowaniu na nauczycieli przedszkoli i klas I – III. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku PPiW są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. W procesie tworzenia koncepcji kształcenia i jej doskonalenia na kierunku PPiW uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni – to przede wszystkim studenci i absolwenci biorący udział:

- bezpośredni w opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonaleniu, poprzez udział w Radzie Programowej kierunku, Komisji ds. Jakości kształcenia oraz Radzie Wydziału opiniującej program studiów,
- pośredni - wypełniając Ankiety ewaluacyjne lub Ankiety absolwenta (Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku z późn. mm., <https://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2614-1.pdf> będące podstawą doskonalenia planowania, realizacji i ewaluacji kierunku PPiW.

Interesariuszami zewnętrznymi są przedstawiciele instytucji oświatowych – publicznych i niepublicznych (Załącznik 6). Są to potencjalni pracodawcy absolwentów kierunku PPiW. Do powołanej Rady Programowej zaproszono przedstawicieli różnych instytucji (m.in. dyrektorów szkół i przedszkoli, nauczycieli, przedstawicieli Kuratorium Oświaty w Białymstoku), którzy czynnie brali udział w opracowywaniu planu i programu studiów.

Proces opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia na kierunku PPiW jest wieloetapowy i wymaga opiniowania przez: (1) Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, (2) Radę Samorządu Studenckiego, (3) Radę Wydziału, (4) Senacką Komisję ds. Kształcenia i ostatecznie zatwierdzany jest przez Senat Uniwersytetu w Białymstoku.

Łącznikiem UWB z absolwentami i pracodawcami jest także Biuro Karier (<https://abk.uwb.edu.pl/onas>), które systematycznie monitoruje losy absolwentów oraz wspiera absolwentów na rynku pracy i kontaktuje z pracodawcami. Losy absolwentów są badane od roku 2010, a badania pracodawców prowadzone są od 2018. Dane na temat losów pierwszych absolwentów ocenianego kierunku są w trakcie gromadzenia oraz opracowania i będą udostępnione przedstawicielom PKA w zależności od stanu prac nad raportem. Dodatkowo do działalności BK należy: pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, grupowe i indywidualne (w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami), działania informacyjne, prezentacje firm na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwenckich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych. Dziekani Wydziałów są informowani o rezultatach z tego monitorowania. Kluczowe wnioski są prezentowane na Radzie Wydziału.

4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów,

Na stronie internetowej WNoE, w systemie Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) zamieszczona jest sylwetka absolwenta (https://irk.uwb.edu.pl/pl/offer/PELNE2025/programme/WNE_PDPW_SJ_PRK/?from=field:PPiW).

Absolwent kierunku PPiW dysponuje pogłębioną i rozszerzoną wiedzą pedagogiczną, psychologiczną, historyczno-filozoficzną, społeczno-kulturową oraz biologiczną, stanowiącą teoretyczne podstawy działalności edukacyjnej w obszarze kształcenia, wychowania, rozwoju i autokreacji człowieka. Absolwent posiada umiejętności samodzielnego zdobywania fachowej wiedzy i posługiwania się nią w celu opisywania, analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych, oryginalnych rozwiązań ważnych problemów pedagogicznych oraz efektywnego realizowania konkretnych działań praktycznych, odnoszących się do edukacji dziecka w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. W zakresie komunikacji interpersonalnej, absolwent kierunku PPiW potrafi profesjonalnie porozumiewać się z różnymi podmiotami procesów oświatowych, w tym w środowiskach wielokulturowych, planując, realizując i ewaluując działania pedagogiczne (indywidualnie i zespołowo). Posługuje się zasadami i normami etycznymi w działalności pedagogicznej, projektach badawczych oraz tworzeniu teorii.

Ponadto jest w pełni przygotowany do samooceny poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych, rozumie potrzebę wielowymiarowego rozwoju i potrafi wyznaczyć jego kierunki w obszarze zawodowym i osobistym. Dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne

związane z pracą własną, zarówno w wymiarze działań praktycznych, jak i badawczych. Potrafi refleksyjnie odnieść się do znaczenia nauk pedagogicznych i ocenić wartość podejmowania profesjonalnych działań w tworzeniu optymalnego kontekstu rozwoju człowieka, a szczególnie dziecka. W praktyce edukacyjnej wykazuje się odpowiedzialnością, rozważą, dojrzałością i zaangażowaniem.

Absolwent kierunku PPiW zna akty prawne regulujące pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą w przedszkolu i klasach I-III szkoły podstawowej. Uzyskuje kwalifikacje zawodowe potrzebne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań przedszkola i szkoły, do samodzielnego przygotowania lub dostosowania programu edukacji do potrzeb i możliwości dzieci. Wykorzystuje w projektowaniu środowiska uczenia się znajomość prawidłowości przebiegu procesów rozwojowych i edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym. Rozumie istotę i sposoby diagnozowania oraz stymulowania rozwoju dziecka. Interpretuje i stosuje zasady, metody i formy organizacyjne pracy z dzieckiem w przedszkolu i klasach I-III.

Co istotne, absolwent kierunku PPiW potrafi projektować i organizować działania skoncentrowane na dziecku, na jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się; zaspokajać szczególne potrzeby edukacyjne dzieci. Potrafi również planować i realizować działania wynikające z założeń systemu oświaty oraz uwzględniać w swoich działaniach edukacyjnych współczesne tendencje w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej a także twórczo podchodzić do zadań edukacyjnych oraz dobierać sposób postępowania edukacyjnego do indywidualnego tempa rozwoju i możliwości uczenia się dziecka. Absolwent ocenianego kierunku posiada umiejętność doskonalenia kompetencji zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania oraz przetwarzania informacji.

Mając na względzie nabyte w toku studiów przygotowanie zawodowe absolwent kierunku PPiW posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w pracy z dziećmi w przedszkolu i szkole, a więc dysponuje pełnymi kwalifikacjami do pracy jako nauczyciel w publicznych i niepublicznych szkołach podstawowych, przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w alternatywnych formach pracy z dzieckiem.

Po zakończeniu studiów oraz obronie pracy dyplomowej absolwent ocenianego kierunku uzyskuje tytuł zawodowy magistra i uzyskuje przygotowanie do zajmowania stanowiska:

- o nauczyciela w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Dz. U. z 2023 r., poz. 2102),

- o nauczyciela wychowawcy w świetlicach szkolnych oraz wychowawcy w internatach (Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Dz. U. z 2023 r., poz. 2102),
- o opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym (Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, Dz. U. z 2022 r., poz. 1324, 1383, 2140, art. 16.1).

Podsumowując, absolwent kierunku PPiW jest przygotowany do podjęcia pracy w różnych placówkach realizujących działania edukacyjne i oświatowe, wykazuje przy tym świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata. Ponadto dysponuje znajomością języka obcego na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Koncepcja jednolitych, pięcioletnich studiów magisterskich na kierunku PPiW realizowanych (od roku akademickiego 2019/20) na WNoE powstała głównie w oparciu o założenia określone w Standardzie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2). Do cech: wyróżniających zaliczyć można, przykładowo: (1) dążenie do nasycenia treści kształcenia wynikami badań własnych i innych autorów (2) włączenie nauczycieli praktyków jako osób współtworzących program studiów i prowadzących określone zajęcia dydaktyczne (3) poruszanie treści ważnych dla międzykulturowego, przygranicznego Podlasia. Ponadto WNoE należy do liderów w zakresie wdrażania idei projektowania uniwersalnego w Polsce. Działania na rzecz upowszechniania projektowania uniwersalnego skierowano do studentów, kadry uczelni i otoczenia społecznego. W ramach konkursów Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR) i dofinansowania w konkursie MSWiA zrealizowano następujące projekty: „Eliminacja barier elementem misji uniwersytetu. Implementacja zasad projektowania uniwersalnego” (2021-2023); „Zwiększenie kompetencji kadry dydaktycznej Uniwersytetu w Białymstoku z zakresu projektowania uniwersalnego” (2021-2023); „Dostępne Podlaskie – szkolenia i doradztwo dla jednostek samorządu terytorialnego” (2021-2022). W tych projektach uczestniczyli pracownicy i studenci WNoE (w tym przedstawiciele kierunku PPiW) a także partner projektowy (Open Education Group, <https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/fundusze-europejskie/eliminacja-barier-elementem-misji-universytetu-implementacja-zasad-projektowania-universalnego>).

Ważnym wyróżnikiem WNoE umożliwiającym realizację koncepcji kształcenia są znakomite warunki infrastrukturalne dostosowane do realizacji zróżnicowanych aktywności i potrzeb (w tym osób ze

specjalnymi potrzebami edukacyjnymi). Studenci mają na Wydziale warunki do uczenia się i do wypoczynku, zjedzenia posiłku.

W świetle powyższych informacji należy stwierdzić, że studia na kierunku PPIW cechują się:

- doborem wykwalifikowanej kadry: część nauczycieli akademickich realizujących zajęcia to aktywni praktycy, z doświadczeniem pracy w placówkach oświatowych różnego typu, jak również nauczyciele akademicy prowadzący badania naukowe i posiadający dorobek naukowy w dyscyplinach naukowych pedagogika lub psychologia (często też we współpracy z naukowcami z innych ośrodków naukowych, w tym z zagranicy; szersza charakterystyka w Załączniku 2.4),
- otwartością nauczycieli akademickich na nowe metody kształcenia i narzędzia wykorzystywane w edukacji (szersza charakterystyka w Kryterium 6 i 7),
- doskonaleniem programu studiów pod kątem potrzeb rynku pracy,
- tworzeniem odpowiednich warunków do nauki poprzez inwestowanie w nowoczesną bazę dydaktyczną i naukowo-badawczą (szersza charakterystyka w Kryterium 5 Raportu),
- włączaniem studentów w badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich,
- zaangażowaniem studentów w działania w środowisku oświatowym oraz współpracę z otoczeniem lokalnym (szersza charakterystyka w Kryterium 8),
- identyfikowaniem potrzeb z perspektywy różnych interesariuszy procesu kształcenia w celu bardziej efektywnego wykorzystania istniejących zasobów, szczególnie studentów, absolwentów i pracodawców (szersza charakterystyka w Kryterium 10),
- atrakcyjną ofertą dodatkowych możliwości rozwoju w postaci np. warsztatów i szkoleń (m.in. kursy językowe Glotta z możliwością zdawania egzaminu TELC i IELTS, zajęcia z zasad projektowania uniwersalnego czy praca studenckich kół naukowych, Legia Akademicka, które dają możliwość uzyskania dodatkowych, oczekiwanych przez pracodawców umiejętności i kwalifikacji oraz doświadczenia).

6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związków z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany,

Efekty uczenia się na kierunku PPIW są zgodne ze Standardem kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2). Kierunek ten jest przypisany do dyscypliny naukowej pedagogika jako

dyscypliny wiodącej. Kształcenie obejmuje zarówno przygotowanie merytoryczne, jak i pedagogiczne, w tym przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne oraz dydaktyczne.

7. Spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Pięcioletnie studia magisterskie na kierunku PPiW przygotowują do zawodu nauczyciela, zgodnie z art. 68 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Program studiów obejmuje pełen rejestr efektów uczenia się, zgodnych ze standardem kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2).

Zakładane efekty uczenia się przypisane do kierunku PPiW (profil ogólnoakademicki), uwzględniają efekty w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, które są zgodne z obszarami kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia wszystkie wymagania zawarte w Uchwale Senatu (Zał. Uchwała nr 2015 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu, określających zasady tworzenia programów kształcenia dla określonych kierunków: <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31966/2017-2015-1.pdf>).

Opis zakładanych efektów uczenia się, zawiera również efekty w zakresie znajomości języka obcego (również zgodnie z Uchwałą nr 3409 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu <https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/uchwaly-senatu/23686,Uchwala-nr-3409-Senatu-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-26-czerwca-2024-r-w-spr.html>

Efekty uczenia się na kierunku PPiW zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli oraz podstawami programowymi wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej. To gwarantuje, że przygotowanie studentów zgodne jest z oczekiwaniami społecznymi i wymogami formalnymi. W tym kontekście program studiów kierunku PPiW wpisuje się też w Misję i Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku, w punkcie dotyczącym tworzenia trwałych więzi z lokalnymi instytucjami samorządowymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi. To założenie znajduje potwierdzenie w takim realizowaniu wspomnianych wyżej zadań, aby absolwent był przygotowany nie

tylko do rozpoznawania, analizowania i rozwiązywania problemów społecznych, ale także do kreatywnych działań i aktywnej współpracy z instytucjami w środowisku lokalnym.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 1.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie, do której/jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany,

Treści programowe na kierunku PPIW są ściśle związane z przyjętymi ogólnymi i szczegółowymi efektami uczenia się. Odnoszą się do budowania systemu wiedzy, której elementem są koncepcje, teorie i wyniki badań prowadzonych w dyscyplinie: pedagogika i dyscyplinach pokrewnych oraz zagadnień praktycznych kluczowych dla dyscypliny. Priorytetowym celem realizowanego programu studiów na kierunku PPIW jest przygotowanie przyszłych nauczycieli przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej do podjęcia roli zawodowej w złożonej i zmieniającej się rzeczywistości edukacyjnej. Osiągnięcie wskazanego celu wymaga przyswojenia przez studentów wiedzy, nabycie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, które pozwolą absolwentom na: funkcjonowanie w różnych miejscach pracy (przedszkola i klasy I-III szkoły podstawowej); efektywne realizowanie złożonych zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych, diagnostycznych, opiekuńczych), a także związanych z udzielaniem uczniom, rodzicom i nauczycielom zróżnicowanych form pomocy wychowawczej, planowanie, dostosowywanie lub wdrażanie skutecznych rozwiązań dydaktycznych i metodycznych odpowiadających zróżnicowanym potrzebom edukacyjnym dzieci, w tym dzieci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; planowanie, dostosowywanie i wdrażanie skutecznych rozwiązań w obszarze edukacji, wychowania; wsparcia, korekcji i kompensacji potrzeb dzieci (w szczególności w kontekście problemów edukacyjnych; skuteczną komunikację ze wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia i wychowania; prezentowanie właściwych postaw wobec dzieci w wieku przedszkolnym, młodszym wieku szkolnym, ich rodzin, a także podejmowanie działań ukierunkowanych na podnoszenie efektywności pracy dydaktyczno-

wychowawczej i kształtowanie postaw społecznych; twórcze analizowanie złożonej i zmieniającej się rzeczywistości edukacyjnej z wykorzystaniem własnego warsztatu badawczego; poszukiwanie nowych rozwiązań w obszarze realizowanych zadań zawodowych także z wykorzystaniem dorobku i doświadczeń innych krajów.

Przygotowanie akademickie przyszłych nauczycieli przedszkola i klas I-III szkoły podstawowej wymaga harmonijnego i spójnego połączenia zagadnień teoretycznych z przygotowaniem metodyczno-warsztatowym typowym dla wybranego przez studentów kierunku studiów. Przedmioty podzielone są na 16 modułów (zgodnych z zapisami Standardu): 1 MODUŁ – Przedmioty kształcenia ogólnego; 2 MODUŁ – Podstawy psychologii dla nauczycieli; 3 MODUŁ – Podstawy działań pedagogicznych; 4 MODUŁ – Podstawy dydaktyki nauczania początkowego; 5 MODUŁ – Podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej; 6 MODUŁ – Kompetencje merytoryczne nauczyciela przedszkola i klas I-III; 7 MODUŁ – Kompetencje metodyczne nauczyciela przedszkola i szkoły; 8 MODUŁ – Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego; 9 MODUŁ – Sposoby wspierania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym; 10 MODUŁ – Dziecko w przedszkolu i szkole ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; 11 MODUŁ – Organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego; 12 MODUŁ – Podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli; 13 MODUŁ – Kultura języka; 14 MODUŁ – Metodologia badań naukowych; 15 MODUŁ Dyplomowy; 16 MODUŁ – Kompetencje praktyczne nauczyciela.

W doborze treści kształcenia na kierunku PPiW pod uwagę bierze się przede wszystkim wymogi określone w Standardzie kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2), i przyjęte efekty uczenia się oraz aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie pedagogika, do której jest przyporządkowany kierunek, jak i wyniki badań naukowych realizowanych na Wydziale.

Wyniki te mają istotny wpływ na treści poszczególnych modułów programu studiów. Zainteresowania naukowo-badawcze pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku PPiW są zróżnicowane, co umożliwia studentom uzyskanie najnowszej wiedzy i zdobycie umiejętności, zgodnych z ich zainteresowaniami, ale i niezbędnych z perspektywy studiowanego kierunku. Zgodnie ze Strategią Wydziału na lata 2023-2030, wyniki tych badań (naukowych i dydaktycznych, prowadzonych przez pracowników, doktorantów i studentów) dostępne są w Bibliotece Wydziału. Zamieszczane są również w wersjach cyfrowych zarówno w Repozytorium UwB (<https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/>), jak i w zakładce Nauka na stronie internetowej Wydziału Nauk o Edukacji: Nowości wydawnicze (<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/nauka/nowosci-wydawnicze-aktualna-lista>), publikacje pdf (<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/nauka/publikacje-pdf>) oraz publikacje dydaktyczne w ramach „Białostockiej Szkoły Ćwiczeń”

(<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/nauka/publikacje-bialostocka-szkola-cwiczen>). By ułatwić studentom dostęp do publikacji pracowników na stronie Wydziału, w poszczególnych profilach znajdują się linki do portalu: "Polska Bibliografia Naukowa". Ponadto autorskie badania naukowe nauczycieli akademickich Wydziału w sposób szczególny wykorzystywane są w końcowym etapie studiów: w określonej tematyce seminariów oraz formułowanych tematach prac magisterskich (powiązanej z dyscypliną pedagogika). Aktywność naukowa kadry dydaktycznej ma zasadniczy wpływ na osiągnięcie przez studentów odpowiednich kwalifikacji.

Zgodnie z Uchwałą nr 3409 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2024 r. (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/uchwaly-senatu/23686,Uchwala-nr-3409-Senatu-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-26-czerwca-2024-r-w-spr.html>) w sprawie wytycznych do przygotowywania projektów programów studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, w programie studiów stacjonarnych co najmniej połowa punktów ECTS (z ogólnej liczby punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych – 300 pkt.) jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Natomiast w programie studiów niestacjonarnych mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwia studentom realizację zaplanowanych treści kształcenia i osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów.

W początkowym okresie kształcenia (na I roku) wiodącą rolę odgrywają przedmioty psychologiczne i ogólnopedagogiczne. Realizowane w ich ramach treści, głównie z modułu kształcenia ogólnego (moduł 1), podstaw psychologii dla nauczycieli (moduł 2) i podstaw działań pedagogicznych (moduł 3), mają przygotować studentów do podejmowania i rozwiązywania zagadnień i problemów pedagogicznych o uogólnionym charakterze i są one stopniowo poszerzane i pogłębiane w ramach kierunku PPiW. I tak, przedmioty kierunkowe realizowane na I roku dotyczą zagadnień wprowadzających w problematykę danej subdyscypliny (np. podstawy psychologii ogólnej, psychologia rozwojowa, psychologia różnic indywidualnych, psychologia uczenia się, teoria wychowania, pedagogika międzykulturowa, pedagogika społeczna, pedagogika twórczości, podstawy dydaktyki, historia wychowania, pedagogika ogólna, etyka zawodu nauczyciela, współczesne koncepcje dziecka i dzieciństwa, filozoficzne podstawy wychowania, teoria i praktyka wystąpień publicznych, emisja głosu, trening umiejętności komunikowania się, podstawy edukacji literackiej, podstawy edukacji informatycznej, język obcy cz. 1 i 2).

Na II roku PPiW proponuje się treści następujących przedmiotów: kierunki wychowania w pedagogice XX i XXI wieku, pedagogika przedszkolna, pedagogika wczesnoszkolna, podstawy edukacji plastycznej,

podstawy edukacji muzycznej, podstawy edukacji technicznej podstawy wychowania fizycznego, podstawy edukacji zdrowotnej, podstawy komunikacji międzykulturowej, wprowadzenie do metody matematycznej, język obcy cz.3 i 4, edukacja plastyczna, edukacja muzyczna, edukacja twórcza dziecka, zabawa dziecka i aktywność społeczna, adaptacja dziecka w przedszkolu, pedeutologia, szkoła i przedszkole jako organizacja ucząca się (lub: funkcjonowanie uczącej się szkoły, praktyka ogólnopedagogiczna).

Treści realizowane przez studentów począwszy od III roku zdecydowanie mają charakter rozszerzający, pogłębiający, uzupełniający zagadnienia: teoretyczne, metodyczne, praktyczne oraz mające na celu budowanie warsztatu pedagogicznego. Na III roku studiów studenci realizują przedmioty, takie jak: wybrane zagadnienia antropologii w edukacji, podstawy edukacji matematycznej, podstawy edukacji społeczno- przyrodniczej, podstawy edukacji językowej, edukacja polonistyczna, edukacja matematyczna, edukacja informatyczna, metodyka wychowania w przedszkolu cz. 1 i 2, aktywność intelektualna dziecka, edukacja artystyczna dziecka, adaptacja uczniów z doświadczeniem migracji, podstawy metodologii nauk społecznych, praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (przedszkole) cz. I, praktyka wychowawczo -dydaktyczna nieciągła (szkoła) cz. II. Analizując treści programowe dla III roku kształcenia widać, że stopniowo przygotowuje się studentów do zagadnień zgodnych z rodzajami edukacji wynikających z aktualnej podstawy programowej dla I szczebla kształcenia (klasy I-III) oraz podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Na roku IV studenci zgłębiają poszerzone i uszczegółowione treści dotyczące pracy dydaktycznej i wychowawczo-opiekuńczej z dziećmi w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym. Zapoznają się także z systemami edukacji początkowej na świecie oraz metodologią badań pedagogicznych istotnej przy pisaniu pracy magisterskiej. W związku z tym proponuje się przedmioty: metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I – III szkoły podstawowej, metodyka nauczania języka obcego w klasach I- III, metodyka wczesnego nauczania języka angielskiego, edukacja techniczna, edukacja zdrowotna, edukacja w zakresie wychowania fizycznego, edukacja regionalna (lub – tematyka lokalna w edukacji dzieci, aktywność prozdrowotna dziecka (lub – rozbudzanie świadomości ekologicznej), warsztaty pracy z rodziną (lub – trening umiejętności wychowawczych), edukacja włączająca (lub – praca z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, diagnostyka pedagogiczna, metody badań ilościowych, metody badań jakościowych, wprowadzenie do pedagogiki porównawczej, seminarium dyplomowe cz.1 i 2, praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (przedszkole) cz. II, praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła (szkoła) cz. II.

Piąty rok studiów koncentruje się na realizacji treści bezpośrednio związanych z praktycznymi aspektami pracy w przedszkolu i kształceniu zintegrowanym. Zwraca się też szczególną uwagę na pracę z dziećmi ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i wychowawczymi oraz ze specyficznymi

trudnościami w uczeniu się. W harmonogramie studiów dla 5. roku znajdują się przedmioty, takie jak: psychologia rozwoju osobistego nauczycieli, podstawy edukacji ustawicznej (lub – andragogika), edukacja dziecka na świecie, język obcy w edukacji dziecka, koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego, edukacja spersonalizowana w przedszkolu, planowanie i dokumentacja pracy w przedszkolu, indywidualizacja w pracy z uczniami (lub – praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych), środowisko edukacyjne uczniów klas I-III (lub – współczesne tendencje w edukacji wczesnoszkolnej, monitorowanie i ocenianie osiągnięć rozwojowych uczniów, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole, polityka i prawo oświatowe (lub – organizacja oświaty w świetle regulacji prawnych), diagnoza uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym, ewaluacja edukacyjna w przedszkolu i szkole, seminarium dyplomowe cz.3 i 4, praktyka ciągła w przedszkolu, praktyka ciągła w szkole.

Dogłębna analiza doboru treści kształcenia wskazuje na spiralny ich układ. Wcześniej opanowana przez studentów wiedza, zdobyte umiejętności i kompetencje są ustawicznie doskonalone i poszerzane o nowe obszary.

Dobór treści kształcenia na kierunku PPIW w zakresie języków obcych dokonywany jest w toku ścisłej współpracy ze Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Działalność SPNJO, odpowiedzialnego za kształcenie studentów w zakresie języka obcego, uregulowano Zarządzeniem nr 81 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2020 r. w sprawie regulaminu Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. W module 6 – Kompetencje merytoryczne nauczyciela przedszkola i klas I-III – znajdują się zajęcia przygotowujące do opanowania przynajmniej jednego języka obcego. Zajęcia te odbywają się na 1 i 2 roku studiów. Na studiach prowadzonych w trybie stacjonarnym- zajęcia z lektoratu języka obcego wynoszą 120 h i kończą się egzaminem, a studenci mogą przystąpić do egzaminu certyfikacyjnego na poziomie B2+ w instytucjach rekomendowanych przez uczelnię lub w instytucjach według własnego wyboru [wykaz instytucji znajduje się na stronie internetowej SPNJO- zgodnie z Załącznikiem nr 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. (poz. 261)]. Odpowiednio, na studiach niestacjonarnych liczba godzin lektoratu z języka obcego wynosi 90. Zajęcia kończą się egzaminem i również studenci tego trybu studiów mogą przystąpić do egzaminu certyfikacyjnego. Treści przedmiotu zawierają następujące elementy: Doskonalenie umiejętności rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania i pisanie w języku obcym. Znajomość kultury państw z danego obszaru językowego. Przygotowanie merytoryczne i praktyczne do nauczania języka obcego (pogłębione kompetencje leksykalne, gramatyczne, fonetyczne i socjokulturowe w komunikowaniu się w języku obcym). Przygotowanie do prowadzenia zajęć w języku obcym na podstawie przedmiotowej literatury z wykorzystaniem rymowanek, piosenek i zabaw dla dzieci w języku obcym. Samodzielne zdobywanie wiedzy i rozwijanie zawodowych umiejętności z wykorzystaniem różnych źródeł w języku obcym.

Z kolei w module 8 – Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego – znajdują się przedmioty takie jak: Język obcy w edukacji dziecka oraz Koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego. Treści tych przedmiotów dotyczą głównie: istoty nauczania języka obcego (etap początkowy w nauczaniu i uczeniu się języków obcych); sposobów akwizycji języka obcego w klasach I-III, źródeł sukcesu i niepowodzeń w uczeniu się języka obcego dzieci w klasach I-III); metod nauczania języka obcego [metoda naturalna (The Natural Approach), elementy metody audiolingwalnej (ALM) – dryle językowe, metoda reagowania całym ciałem (Total Physical Response), podejście komunikacyjne (The Communicative Approach), metoda zintegrowanego nauczania języka i przedmiotu (CLIL)]; techniki rozwijające sprawność mówienia (kształtowanie poprawnej wymowy), pisanie, czytanie i rozumienia ze słuchu w nauczaniu języka obcego: gry, zabawy, teatr, drama, storytelling, pantomima, piosenki, wierszyki, rymowanki, zajęcia plastyczne, projekty językowe, efektywne wykorzystanie multimedialnych]; znaczenia umiejętności językowych nauczyciela w nauczaniu języka obcego w klasach I-III), sposobów motywowania uczniów w uczeniu się języka obcego w klasach I-III; zastosowania najnowszych technologii w nauczaniu języka obcego dzieci w młodszym wieku szkolnym; sposobów planowania kształcenia językowego; opracowywania materiałów dydaktycznych; testowania i oceniania.

Wiedza, umiejętności i kompetencje w zakresie posługiwania się językiem obcym w praktyce (moduł 6) wzbogacane są o kompetencje dotyczące dydaktyki nauczania języka obcego dzieci na początkowym etapie nauki języka obcego.

Lektorzy SPNJO systematycznie aktualizują treści sylabusów, wprowadzają nowoczesne metody nauczania języka obcego (np. wprowadzono m.in. nauczanie metodą projektową PBL – Project Base Learning), aktualizują format egzaminu na studiach jednolitych magisterskich, aktualizują formy nauczania pisania na zajęciach języka obcego oraz egzaminowania z tej umiejętności w obliczu korzystania z nowoczesnych technologii, w tym wykorzystania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych i sztucznej inteligencji, np. ChatGPT, a także opracowują wytyczne dotyczące wykorzystywania narzędzi AI na lektoratach. Nad właściwym przebiegiem procesu dydaktycznego czuwają koordynatorzy lektoratów na poszczególnych kierunkach, kierownicy zespołów oraz dyrekcja SPNJO. Działania Studium ściśle związane są z koncepcją kształcenia przyjętą na Wydziale Nauk o Edukacji i skierowane na systematyczne podnoszenie jakości kształcenia oraz podnoszenie kompetencji studentów w tym zakresie.

2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany

lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,

Program studiów na kierunku PPiW zapewnia osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Metody kształcenia oraz formy prowadzenia zajęć zostały określone w sylabusach przedmiotów. Na omawianym kierunku zwraca się uwagę na dobór różnorodnych metod kształcenia z jednoczesnym dostosowaniem ich do założonych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Ich dobór w dużej mierze związany jest z poszczególnymi formami zajęć, a także składem grup i indywidualnymi potrzebami studentów.

Metody kształcenia stosowane na kierunku PPiW mają charakter zarówno tradycyjny, akademicki, jak i aktywizujący i innowacyjny, związany ze specyfiką studiów. Metody kształcenia dobrane są tak, by zagwarantować osiągnięcie przyjętych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Wśród metod znajdują się m.in.:

- Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną (pokazem), demonstracje dźwiękowe, demonstracje video (np. przedmioty: psychologia rozwojowa, współczesne koncepcje dziecka i dzieciństwa, pedagogika przedszkolna, pedagogika wczesnoszkolna),
- Metody aktywizujące to m.in.: metoda przypadków, gry dydaktyczne, seminarium, dyskusja, burza mózgów, technika drzewka decyzyjnego, metoda kuli śnieżowej, mapy myśli, lekcja odwrócona, debata oxfordzka, itp.; metody dydaktyki twórczości (np. przedmioty – trening twórczości, metodyka kształcenia zintegrowanego, edukacja matematyczna; metodyka wychowania przedszkolnego),
- Metody dydaktyki twórczości (twórczego rozwiązywanie problemów, pokonywanie sztywności myślenia, rozwijania myślenia wyobraźniowego i ciekawości poznawczej, rozwijania zdolności skojarzeniowych: transformacje, asocjacje, analogie, metafory); mapa twórczego potencjału: identyfikowanie zasobów rozwojowych nauczyciela (np. przedmioty – trening twórczości, praca z dziećmi o specjalnych potrzebach wychowawczych),
- Metoda projektu (np. przedmioty: pedagogika międzykulturowa, pedagogika przedszkolna, podstawy edukacji informatycznej, podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej),
- Metoda problemowa (np. przedmioty: metodyka kształcenia zintegrowanego, edukacja matematyczna),

- Burza mózgów (np. przedmioty: metodyka kształcenia zintegrowanego, edukacja polonistyczna, edukacja społeczno-przyrodnicza, edukacja matematyczna, praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych),
- Metoda analizy przypadków (case study) (np. przedmioty: podstawy edukacji informatycznej, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole, praca z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- Metody eksponujące: film, ekspozycja, pokaz, praca z tekstem (np. przedmioty: podstawy dydaktyki/dydaktyka, edukacja muzyczna, edukacja artystyczna dziecka, edukacja techniczna),
- Metody i techniki o charakterze praktycznym: warsztaty, gry terenowe, symulacja, prezentacja, odgrywanie scenek, elementy Outdoor Education (np. przedmioty: praktyka pedagogiczna, edukacja społeczno-przyrodnicza, współczesne tendencje w edukacji wczesnoszkolnej),
- Metody wykorzystujące zaawansowane techniki i narzędzia informacyjno-komunikacyjne: aplikacje, kody QR, interaktywne quizy, WebQuest, eTwinning (np. przedmioty: podstawy edukacji informatycznej, media w edukacji wczesnoszkolnej, nowoczesne tendencje w dydaktyce).

Z powyższego zestawienia wynika, że efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są głównie na wykładach z wykorzystaniem metod podających i problemowych (wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwersatoryjny czy wykład informacyjny). Z kolei efekty uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych realizowane są głównie w czasie ćwiczeń, zajęć laboratoryjnych, konwersatoriów i praktyk za pomocą metod i technik aktywizujących studentów oraz metod o charakterze praktycznym.

Szczególnie istotne są seminaria dyplomowe, które wraz ze wzrostem samodzielności studenta przybierają kształt indywidualnej relacji między studentem a promotorem, w której metody są tak dobierane, by najpełniej służyły nabywaniu przez studenta umiejętności badawczych oraz umiejętności prezentowania wyników badań własnych. W procesie tym ważne są także indywidualne konsultacje (ustne i pisemne) studenta z promotorem.

Szczegółowe metody dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów ogólnych efektów uczenia się zaprezentowane są w sylabusach przedmiotów realizowanych w toku studiów w zakresie

- zdobywania wiedzy: wykład (informacyjny, oksfordzki, monograficzny, konwersatoryjny, problemowy), rozmowa kierowana, panel dyskusyjny, pokaz, prezentacje multimedialne przygotowane przez studentów, sesje plakatowe, quizy;

- o osiągnięcia umiejętności: analiza i interpretacja tekstów źródłowych, praca z tekstem (lekturą), prace pisemne, eseje, dyskusja, dialog, prezentacja multimedialna, sesja plakatowa, ćwiczenia warsztatowe, burza mózgów, metoda projektu, raporty z wyników badań, analizy studium przypadku;
- o rozwoju kompetencji społecznych: dyskusja, dialog, projekt, analiza i opis indywidualnego przypadku.

Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się uwzględnia zróżnicowane formy sprawdzania, adekwatne do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zgodnych z zasadami wynikającymi ze Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Na kierunku PPiW weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy przeprowadza się w oparciu o różnorodne formy pisemne (testy dydaktyczne, pytania otwarte, krótkie pytania ustrukturyzowane, eseje, raporty, opisy przypadku) oraz odpowiedzi ustne (wypowiedzi na zadany temat, odpowiedź na pytania, udział w dyskusji, aktywność na zajęciach), które to ukierunkowane są na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie ograniczają się wyłącznie do znajomości faktów. Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są również w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji.

Umiejętności i kompetencje społeczne weryfikowane są głównie w ramach wykonywania zadań o charakterze praktycznym (np. zaliczenia w formie ustnej, analiza problemów). Weryfikacja taka wymaga bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli nauczyciela (np. prowadzenie fragmentów zajęć zintegrowanych, pedagogicznych, prowadzenie zajęć w przedszkolu i klasach I-III w ramach praktyk studenckich), a także w czasie bezpośredniej obserwacji zachowań studenta, co dodatkowo daje możliwość weryfikacji efektów w zakresie kompetencji społecznych. Zwłaszcza egzamin ustny służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnienia, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów.

Metody weryfikacji efektów uczenia się są zróżnicowane i dostosowane do specyfiki poszczególnych przedmiotów oraz modułów. Dla każdego przedmiotu lub modułu metody te są określane przez koordynatora, który jest odpowiedzialny za przygotowanie sylabusu, oraz przez nauczycieli akademickich prowadzących poszczególne formy zajęć. W przypadku praktyk zawodowych metody weryfikacji są szczegółowo określone w programie i regulaminie praktyk zawodowych.

Ponadto, weryfikacja efektów uczenia się w aspekcie zgodności z oczekiwaniami rynku pracy odbywa się poprzez ogólnouczelniane badania ankietowe. W badaniach tych biorą udział absolwenci, co

pozwała na uzyskanie kompleksowej oceny i dostosowanie programów kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na poziomie przedmiotu/modułu należą:

- egzamin (pisemny, ustny, testowy);
- zaliczenie (pisemne, ustne, testowe);
- kolokwium;
- ocena referatu, projektu prezentowanych i przygotowywanych indywidualnie lub grupowo;
- rozwiązywanie zadań problemowych;
- ocenę wypowiedzi ustnej, aktywność w dyskusji;
- ocena pracy pisemnej;
- analiza indywidualnych przypadków (case study);
- prezentacja multimedialna przygotowywana i prezentowana przez studentów;
- inna praca indywidualna i grupowa wykonywana w trakcie zajęć wynikająca z realizowanych treści;
- dziennik praktyk, w którym student odnotowuje wykonane czynności oraz nabyte umiejętności potwierdzone przez opiekuna praktyk (Szczegółowe informacje zawarte w dzienniczku praktyk to: wyszczególnienie zajęć, uwagi własne studenta, obserwacje i wnioski, co do wykonanej pracy, liczba godzin praktyk, zwięzłe konspekty obserwowanych i prowadzonych zajęć z dziećmi, refleksje studenta nt. odbytej praktyki.).

Dokumentami poświadczającymi osiągnięcie efektów uczenia się na poszczególnych zajęciach są:

- prace pisemne,
- protokół egzaminu ustnego podpisany przez studenta,
- projekty,
- prezentacje multimedialne,
- scenariusze zajęć w przedszkolu i szkole,
- dzienniki praktyk,
- protokoły zaliczeń i egzaminów archiwizowane w USOS.

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Podstawę prawną procedury związanej z prowadzeniem zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik na odległość stanowią następujące dokumenty:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668);
- Zarządzenie nr 67 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni w Uniwersytecie w Białymstoku(<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/zarządzenia-rektora/24246,Zarządzenie-nr-67-Rektora-Uniwersytetu-w-Białymstoku-z-dnia-30-wrzesnia-2024-r-w.html>);
- Regulamin Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Załącznik do Obwieszczenia nr 2/2024 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 maja 2024 r.- Załącznik 5 Raportu samooceny).

Okres od marca 2020 roku do lutego 2022 roku był czasem związanym z trudną sytuacją epidemiologiczną kraju, wynikającą z ogólnoswiatowej pandemii koronawirusa SARS CoV-2. To czas, który przyniósł (a jednocześnie wymusił) zmiany w organizacji kształcenia, wykorzystywanych technologiach oraz stosowanych metodach kształcenia, które należało dostosować do tej formy pracy. Wszelkie szczegółowe informacje na temat form i metod zajęć prowadzonych on-line na kierunku PPIW w semestrze zimowym i letnim roku akademickiego 2019/2020, 2020/2021 oraz połowicznie w semestrze zimowym 2021/2022 (wykłady), a także zdalnych form pomiaru efektów uczenia się, są dostępne w sylabusach przedmiotowych w systemie USOSWeb. Czas pandemii i prowadzenie zajęć on-line z wykorzystaniem aplikacji MS Teams, Zoom i platformy Blackboard spowodowało szereg pozytywnych zmian w zakresie cyfrowego funkcjonowania uczelni (co pracownicy WNoE opisali w kilku publikacjach, m.in. Alicja Korzeniecka-Bondar, Bożena Tołwińska, Katarzyna Borawska – Kalbarczyk, Marta Kowalczyk-Walędziak (2024). Creating opportunities from the online teaching and learning challenges of the pandemic: improving teacher education in a post-pandemic world. *Pedagogika* eISSN 2335–0551, ISSN 1392–0340; Alicja Korzeniecka – Bondar (2021). *Czasoprzestrzeń uczenia się w okresie pandemii koronawirusa – doświadczenia studentów studiów nauczycielskich* [w:] Alicja Korzeniecka – Bondar, Zenon Gajdzica (red.) *Czasoprzestrzeń szkoły: co warto wiedzieć o czasie i przestrzeni szkoły*. Warszawa: Wolters Kluwer), wpłynęło na rozwój kompetencji informatycznych nauczycieli akademickich, jak i studentów. Między innymi, uczelnia ujednoliciła sposób korzystania z aplikacji internetowych, umożliwiających prowadzenie zajęć na odległość, prowadzenie rozmów, odbywanie spotkań itp. Zarekomendowane zostało narzędzie udostępnione w ramach usługi Microsoft 365, którą dysponował wówczas UwB (Blackboard, OneDrive do udostępniania plików, MS Teams do

pracy grupowej ze studentami), Google Jamboard do pracy symultanicznej, Platformy EduPortal i Blackboard do tworzenia np. testów sprawdzających wiedzę). Wszyscy pracownicy oraz studenci zostali przeszkoleni w zakresie obsługi MS Teams oraz Blackboard. Ujednolicony został sposób komunikowania się za pośrednictwem poczty e-mail (wszyscy pracownicy – naukowcy, dydaktyczni oraz administracyjni – mieli i mają do tej pory obowiązek korzystania ze służbowej poczty e-mailowej (@uwb.edu.pl), taki sam obowiązek dotyczy studentów (zgodnie z Zarządzeniem nr 90 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 października 2020 roku w sprawie określenia zasad korzystania z konta uczelnianego na platformie Microsoft 365 przez doktorantów, studentów i uczestników studiów podyplomowych Uniwersytetu w Białymstoku).

W związku z sytuacją epidemiologiczną kraju w programach kształcenia dokonano modyfikacji programów kształcenia z uwzględnieniem elementów e-learningu. Przeprowadzono szkolenia wszystkich pracowników i studentów z zakresu obsługi platformy Blackboard, Microsoft 365, MS Teams, Zoom. Aktualnie wyżej wymienione narzędzia kształcenia na odległość są również stosowane w kontakcie ze studentami czy w pracy synchronicznej podczas indywidualnych spotkań i konsultacji w ramach seminariów magisterskich, w trakcie kontaktów ze studentami przebywającymi na wymianie studenckiej w ramach programu Erasmus, służą także do udostępniania materiałów niezbędnych do realizacji zajęć, udostępniania prac studentów itp.

Wśród metod i form kształcenia na odległość wykorzystywano, (a wiele z nich wykorzystuje się systematycznie, w zależności od potrzeb oraz możliwości realizacji zajęć w trybie zdalnym zgodnie z wewnętrznymi regulacjami) określonymi w procedurze związanej z prowadzeniem zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość znajdują się: wykład online w trybie synchronicznym (platforma MS Teams), wykład problemowy online w trybie synchronicznym (platforma MS Teams), wykład interaktywny online w trybie synchronicznym (platforma MS Teams), wykład online w trybie asynchronicznym (nagranie wideo/streaming wideo) (platforma Teams i/lub Blackboard), dyskusja online w trybie synchronicznym i asynchronicznym, burza mózgów online, odwrócona klasa online, konwersatorium/laboratorium online w trybie synchronicznym (MS Teams), praca w grupach w trybie synchronicznym (platforma MS Teams, Jamboard Google), metoda problemowa online, interaktywne quizy aktywizujące grupy ćwiczeniowe (Kahoot, Mentimeter), wirtualna tablica online (Teams, Padlet, Jamboard), e-portfolio, testy i zadania online (Moodle, Forms), i inne.

4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Proces uczenia się na kierunku PPiW jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów ze szczególnymi potrzebami. Zgodnie z Regulamin Studiów UwB na Wydziale realizowane są następujące formy indywidualizacji procesu kształcenia: Indywidualna Organizacja Studiów (IOS), Indywidualny Program Studiów (IPS), program Mobilności Studentów (MOST) oraz program Erasmus+. Studenci korzystają również z urlopów (zdrowotnego, okolicznościowego lub naukowego). Regulamin Studiów UwB stwarza możliwość podejmowania indywidualnych decyzji przez Dziekana w wielu kwestiach o które wnioskuje student. Metody i treści nauczania są dostosowywane do indywidualnych potrzeb studentów, czego przejawem jest możliwość korzystania z zajęć fakultatywnych czy uwzględnianie indywidualnych preferencji naukowo-badawczych studentów, czego przejawem jest wybór promotora i określenie tematu pracy magisterskiej.

Poszanowanie praw oraz dobrostanu studentów jest zapewniane dzięki obowiązującym na UwB procedurom antydyskryminacyjnym, pomocy psychologicznej oraz działalności Działu Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami, a także pełnomocnik rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi (szczegółowy opis w punkcie 8 Kryterium 8 Raportu). Wobec studentów ze szczególnymi potrzebami stosowane są alternatywne rozwiązania realizacji procesu dydaktycznego, przykładowo: wydłużenie czasu trwania zaliczeń/egzaminów, korzystanie z dodatkowych urzędzeń rejestrujących przebieg zajęć, umożliwienie rozłożenia terminów egzaminów/zaliczeń w trakcie sesji i poza nią stosownie do indywidualnych potrzeb, zmiany formy egzaminu/zaliczeń z pisemnej na ustną lub odwrotnie, zastosowanie alternatywnych form zapisu arkuszy zaliczeń/egzaminów – druk w powiększonej czcionce. Dzięki tym działaniom studenci WNoE, niezależnie od swoich indywidualnych potrzeb i możliwości, mają szansę na pełne uczestnictwo zarówno w procesie edukacyjnym jak i szeroko postrzeganych aktywnościach akademickich.

5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową

prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,

Jednolite studia magisterskie na kierunku PPIW (cykl rozpoczynający się w roku akademickim 2020/2021 - Uchwała nr 2670 Senatu UwB z dnia 22.04.2020 w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna obowiązującego od roku akademickiego 2020/2021-<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2020/uchwaly-senatu/13225,Uchwaly-Senatu-2020.html>) trwają 5 lat (10 semestrów) i pozwalają uzyskać 300 punktów ECTS. Na studiach stacjonarnych realizowanych jest 3085 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, w tym 240 godzin praktyk; na studiach niestacjonarnych – 1702 godzin, w tym 240 godzin praktyk. Zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz studentów wynoszą 150 pkt ECTS, co stanowi 50% ogółu punktów. Zajęciom związanym z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w dyscyplinie lub dyscyplinach przypisane jest 166 pkt, co stanowi 55,33% ogółu punktów ECTS. Przedmiotom z grupy zajęć do wyboru przypisano 94 pkt ECTS, co stanowi 31,33% ogółu punktów ECTS.

Program studiów podzielony jest na 16 modułów: grupa zajęć_1: Moduł przedmioty kształcenia ogólnego; grupa zajęć_2: Moduł podstawy psychologii dla nauczycieli; grupa zajęć_3: Moduł podstawy działań pedagogicznych; grupa zajęć_4: Podstawy dydaktyki nauczania zintegrowanego; grupa zajęć_5: Moduł podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej; grupa zajęć_6: Moduł kompetencje merytoryczne nauczyciela przedszkola i klas I-III; grupa zajęć_7: Moduł kompetencje metodyczne nauczyciela przedszkola i szkoły; grupa zajęć_8: Moduł psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego; grupa zajęć_9: Moduł sposoby wspierania dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym; grupa zajęć_10: Moduł dziecko w przedszkolu i szkole ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; grupa zajęć_11: Moduł organizacja pracy przedszkola i szkoły z elementami prawa oświatowego; grupa zajęć_12: Moduł podstawy diagnostyki edukacyjnej dla nauczycieli; grupa zajęć_13: Moduł kultura języka; grupa zajęć_14: Metodologia badań naukowych; grupa zajęć_15: Moduł dyplomowy; grupa zajęć_16: Moduł kompetencje praktyczne nauczyciela.

Wymiar godzinowy przedmiotów realizowanych na kierunku jest zróżnicowany dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych zajęcia realizowane są w wymiarze: 5, 15, 20, 25, 30, 45, 50 i 60 godzin. Na studiach niestacjonarnych w porównaniu ze stacjonarnymi poszczególne zajęcia obejmują proporcjonalnie mniejszą liczbę godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (od 3 do 45 godzin: 3, 5, 7, 8, 10, 12, 15, 22, 24, 25, 30, 45). W obu formach przedmioty realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów i seminariów z wykorzystaniem różnorodnych metod kształcenia, szczegółowo wyróżnionych w sylabusach.

Czas trwania zajęć na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych wynosi 90 minut (z wyłączeniem przedmiotów o nieparzystej liczbie godzin, np. 15). Wszystkie zajęcia realizowane są w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studentów. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 20.00. Rozkład zajęć na studiach stacjonarnych uwzględnia stałe dni i godziny realizacji seminariów licencjackich i magisterskich, lektoratów oraz zajęć z wychowania fizycznego. Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych obejmuje terminy zjazdów dostępne na stronie internetowej uczelni. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w trybie weekendowym w godzinach od 8.00 do 19.30. Rozkład zajęć uwzględnia stałe terminy realizacji seminariów dyplomowych oraz lektoratów.

Realizacja przedmiotów wchodzących w skład poszczególnych modułów kształcenia, tak w harmonogramie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, rozłożona jest stosownie do specyfiki kształcenia na poszczególne lata studiów. W pierwszych latach studiów w większości realizowane są przedmioty wchodzące w skład modułów: kształcenia ogólnego, podstaw psychologii dla nauczycieli, podstaw działań pedagogicznych i podstaw dydaktyki kształcenia zintegrowanego. Pozostałe moduły, umożliwiające zdobycie specjalistycznych kompetencji przydatnych w zawodzie nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (związane z kompetencjami merytorycznymi i metodycznymi) lokowane są w kolejnych latach studiów (III, IV, V).

Wśród zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w pedagogice wskazać: w grupie zajęć_14: Metodologia badań naukowych i zajęć_15: Moduł dyplomowy. Moduł 14 realizowany jest na III i IV roku studiów i ukierunkowany jest na przygotowanie do prowadzenia badań naukowych (w paradygmacie ilościowym i jakościowym) i dalej opracowywania projektu badań do pracy magisterskiej. Moduł ten obejmuje przedmioty: podstawy metodologii nauk społecznych, metody badań ilościowych, metody badań jakościowych. Moduł 15, realizowany jest na IV i V roku, to seminarium dyplomowe podzielone na 4 części (każda jeden semestr).

W grupie zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego znajduje się język obcy – cz. 1 do cz. 4 (Moduł 6_Kompetencje merytoryczne nauczyciela przedszkola i klas I-III). Lektorat kończy się uzyskaniem umiejętności językowych co najmniej na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (zgodnie z efektem KA7_UK5). Inne przedmioty w tej grupie to: metodyka nauczania języka obcego w klasach I-III; metodyka wczesnego nauczania języka angielskiego (Moduł 7_Kompetencje metodyczne nauczyciela przedszkola i szkoły); język obcy w edukacji dziecka; koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego (Moduł 8_Psychologiczne i pedagogiczne podstawy nauczania języka obcego). Zajęcia rozwijające kompetencje językowe, z jednej strony służą poszerzeniu terminologii obcojęzycznej z zakresu pedagogiki, a z drugiej przygotowują studentów do nauczania języka obcego w okresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Studenci mają także możliwość

uczestniczenia w wykładach gościnnych prowadzonych w języku obcym w ramach seminariów i konferencji międzynarodowych.

Student ma możliwość wyboru zajęć i grup zajęć (modułów) zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. W grupie przedmiotów do wyboru są: język obcy, seminarium dyplomowe oraz przedmioty do wyboru: Trening twórczości lub Pedagogika twórczości (Moduł 2); Etyka zawodu nauczyciela lub Deontologia zawodu nauczyciela; Podstawy edukacji ustawicznej lub Andragogika (Moduł 3); Edukacja regionalna lub Tematyka lokalna w edukacji dzieci (Moduł 7); Aktywność prozdrowotna dziecka lub Rozbudzanie świadomości ekologicznej; Zabawa dziecka i aktywność społeczna lub Autonomia dzieci w przedszkolu; Warsztaty pracy z rodziną lub Trening umiejętności wychowawczych; Indywidualizacja w pracy z uczniami lub Praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych; Środowisko edukacyjne uczniów klas I-III lub Współczesne tendencje w edukacji wczesnoszkolnej (Moduł 9); Edukacja włączająca lub Praca z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych (Moduł 10); Polityka i prawo oświatowe lub Organizacja oświaty w świetle regulacji prawnych; Szkoła i przedszkole jako organizacja ucząca się lub Funkcjonowanie uczącej się szkoły (Moduł 11); Teoria i praktyka wystąpień publicznych lub Autoprezentacja Kultura języka lub Trening umiejętności komunikowania się (Moduł 12).

W wyniku analizy programu kształcenia 5-letnich jednolitych studiów magisterskich na kierunku PPIW oraz sposobu jego realizacji, Rada ds. akredytacji kierunku PPIW zaproponowała pakiet zmian, które obowiązują od roku akademickiego 2024/2025. Ogólna liczba godzin zajęć, punkty ECTS przypisane poszczególnym grupom zajęć (zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich; zajęcia związane z działalnością naukową; prowadzoną w uczelni w dyscyplinie, grupy zajęć do wyboru) oraz procentowy udział liczby punktów ECTS w ramach wymienionych zajęć pozostaje taki sam jak w cyklu 2020/2021. Zmiany nie zaburzają osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się i nie powodują zmian w strukturze programu w odniesieniu do wyłonionych modułów grup zajęć i liczby godzin w tych modułach.

W ramach zmian w programie i harmonogramie studiów: (1) zwiększono liczbę godzin w przedmiocie: metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I-III szkoły podstawowej, dokonując przesunięcia 5 godzin z przedmiotu: planowanie i dokumentacja pracy w przedszkolu; (2) usunięto z programu studiów jeden przedmiot: wprowadzenie do metody matematycznej, a treści zostały włączone do przedmiotu: podstawy edukacji matematycznej (powód: uwzględnienie wskazań zawartych w standardach kształcenia nauczycieli); (3) wprowadzono do programu studiów nowe przedmioty w miejsca tych, których treści zostały włączone do przedmiotów już istniejących (sugestia studentów):

- o działalność badawcza w pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, zamiast: praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych (treści usuniętego przedmiotu przeniesiono do przedmiotu: praca z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych);

- o nowoczesne tendencje w dydaktyce, zamiast: środowisko edukacyjne uczniów klas I-III. Treści usuniętego przedmiotu przeniesiono do przedmiotu: metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I-III szkoły podstawowej (celem było ujednoczenie efektów kształcenia 2 przedmiotów do wyboru z przedmiotem: współczesne koncepcje w edukacji wczesnoszkolnej).

Dokonano przesunięć w harmonogramie studiów dotyczących kolejności realizacji 2 przedmiotów: Podstawy edukacji społecznej i przyrodniczej – przeniesienie z semestru 5. na semestr 3; Podstawy edukacji technicznej – przeniesienie z semestru 3. na semestr 5. Wprowadzono korektę nazw przedmiotów: Pedagogika porównawcza – zmiana nazwy z: Wprowadzenie do pedagogiki porównawczej; Edukacja ustawiczna – zmiana nazwy z: Podstawy edukacji ustawicznej; Dydaktyka zmiana nazwy z: Podstawy dydaktyki; Podstawy edukacji społecznej i przyrodniczej – zmiana w nazwie z: Podstawy edukacji społeczno-przyrodniczej; Metodyka wczesnego nauczania języka obcego – zmiana w nazwie: zamiast „angielskiego” na „obcego”; Wiedza o akwizycji i nauce języków – zamiast: Koncepcje nauczania i uczenia się języka obcego; Praca z uczniami z doświadczeniem migracji – zmiana nazwy z: Adaptacja uczniów z doświadczeniem migracji; Indywidualizacja w pracy z uczniem – zmiana nazwy z: Indywidualizacja w pracy z uczniami; Współczesne koncepcje w edukacji wczesnoszkolnej – zmiana nazwy z: Współczesne tendencje w edukacji wczesnoszkolnej; Monitorowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów – zmiana nazwy z: Monitorowanie i ocenianie osiągnięć rozwojowych uczniów.

Dzięki wprowadzonym zmianom zapewniono lepszą organizację procesu kształcenia. Wyeliminowano powtarzające się treści, a w ich miejsce zaproponowano nowe przedmioty i treści będące odpowiedzią na zapotrzebowanie studentów. Nowe przedmioty zostały zaprojektowane tak, aby lepiej przygotować studentów do wyzwań zawodowych i umożliwić im zdobycie wiedzy oraz umiejętności, które są najbardziej pożądane na rynku pracy. W rezultacie, program kształcenia stał się bardziej dynamiczny, nowoczesny i dostosowany do oczekiwań zarówno studentów, jak i przyszłych pracodawców.

6. Dobór form zajęć, proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Realizacja procesu kształcenia odbywa się zarówno w grupach, które są dostosowane do formy zajęć, jak i w toku indywidualnym, jeśli wystąpią konkretne potrzeby studentów (opisane wcześniej: Indywidualna Organizacja Studiów, Indywidualny Tok Studiów). Dzięki temu możliwe jest

dostosowanie metod nauczania do indywidualnych potrzeb i możliwości każdego studenta, co sprzyja efektywnemu przyswajaniu wiedzy i umiejętności.

Harmonogram realizacji programu studiów na kierunku PPiW realizowany w ramach cyklu kształcenia od roku akademickiego 2020/2021 zawiera tabela 1:

Tabela 1. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz liczby godzin – studia stacjonarne i niestacjonarne (cykl 2020/21)

Forma zajęć	Liczba godzin	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
wykłady	995	523
ćwiczenia	1550	752
laboratoria	180	87
seminaria dyplomowe	120	100
praktyki	240	240
Razem	3085	1702

Przyjęty do realizacji od roku akademickiego 2024/25 harmonogram realizacji programu studiów na kierunku PPiW zawiera tabela 2.

Tabela 2. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem formy zajęć oraz liczby godzin – studia stacjonarne i niestacjonarne (cykl 2024/25)

Forma zajęć	Liczba godzin	
	studia stacjonarne	studia niestacjonarne
wykłady	1005	520
ćwiczenia	1540	747
laboratoria	180	87
seminaria dyplomowe	120	100
praktyki	240	240
Razem	3085	1694

Liczba studentów w grupie ćwiczeniowej na kierunku PPiW wynosi co najmniej 20 osób, co zapewnia odpowiednią dynamikę zajęć oraz możliwość pracy w zespołach. W grupach laboratoryjnych minimalna liczba studentów wynosi co najmniej 12 osób, co pozwala na efektywne wykorzystanie pomocy dydaktycznych oraz indywidualne podejście do każdego studenta. Maksymalna liczba studentów w grupie seminaryjnej nie może przekroczyć 15 osób, co gwarantuje optymalną atmosferę pracy, sprzyjającą dyskusjom, analizie literatury oraz prezentacji własnych prac i projektów. Taka liczebność grupy seminaryjnej pozwala na indywidualne podejście do każdego studenta oraz bardziej intensywną interakcję z prowadzącym zajęcia. Liczebność grup określono w (Zarządzeniu nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2020r. w sprawie liczebności grup <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/33627/24-Zarzadzenieliczebnosgrup904.pdf>).

7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i terminu realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczba miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe,

Studenci jednolitych studiów magisterskich na kierunku PPiW mają możliwość zastosowania zdobytej wiedzy teoretycznej w praktyce. Program studiów określa wymiar i termin realizacji praktyk, które obejmują ogółem 240 godzin i stanowią istotny element przygotowania pedagogicznego. Praktyki rozpoczynają się od drugiego roku studiów i są kontynuowane w kolejnych latach edukacji. Na II roku studiów odbywa się praktyka ogólnopedagogiczna (30 godzin, zaliczana po czwartym semestrze). Na III roku studiów realizowana jest praktyka wychowawczo-dydaktyczna nieciągła w przedszkolu (45 godzin, piąty semestr) oraz w szkole (30 godzin, szósty semestr), która jest kontynuowana w kolejnych latach. Na IV roku odbywa się druga część praktyki wychowawczo-dydaktycznej nieciągłej w szkole (45 godzin, siódmy semestr) oraz w przedszkolu (30 godzin, ósmy semestr). Na V roku studiów realizowana jest praktyka ciągła w przedszkolu i szkole (60 godzin, zaliczana na dziesiątym semestrze). Każdy z typów praktyk ma przyporządkowane odpowiednie treści i efekty uczenia się.

Efekty uczenia się przypisane do praktyk są szczegółowo zaprezentowane w programie studiów (Załącznik 2.1). Praktyki są realizowane zgodnie z Regulaminem Praktyk WNoE, Programem praktyk zawodowych, opracowanym na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela a także procedurami realizacji i zaliczania praktyk na kierunku PPiW. Praktyki muszą być zaliczone do końca zajęć dydaktycznych w semestrze lub roku akademickim, zgodnie z terminami określonymi przez opiekunów praktyk z uczelni, planem studiów i organizacją roku akademickiego.

W organizacji praktyk uczestniczą: Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia, Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Studenckich, Organizator Praktyk (z ramienia instytucji przyjmującej), Opiekun Praktyk ze

strony Uczelni oraz Opiekun Praktyk ze strony Organizatora Praktyk. Ich szczegółowe zadania określa Regulamin Praktyk oraz procedury realizacji i zaliczania praktyk na kierunku PPIW.

Na stronie internetowej Wydziału, w strefie Studenta, znajduje się zakładka „Praktyki studenckie” (<https://noe.uwb.edu.pl/studenci/praktyki-studenckie>), gdzie umieszczone są ogłoszenia, harmonogram praktyk, wykaz opiekunów praktyk z ramienia uczelni, wykaz organizatorów praktyk, regulamin i programy praktyk, formularze (Deklaracja planowanej praktyki), dzienniczek praktyk. Ponadto, na WNoE funkcjonuje dziekanat ds. spraw socjalno-bytowych i praktyk studenckich, którego pracownicy udzielają studentom wszelkich niezbędnych informacji w zakresie odbywania praktyk. Opiekunowie praktyk ze strony Uczelni są dostępni dla studentów na cotygodniowych dyżurach, co podkreśla znaczenie przypisywane praktykom zawodowym.

Wydział oferuje bogaty wybór placówek (przedszkoli i szkół podstawowych) do odbycia praktyk, obejmujący łącznie 269 placówek (Załącznik 11). Podpisywane są kolejne umowy zarówno na wniosek studentów, jak również instytucji spełniających wymogi formalne oraz zainteresowanych przyjmowanie studentów kierunku PPIW na praktyki.

8. *Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Program na kierunku PPIW realizowany na WNoE zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym spełnia reguły i wymagania w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia określone w Standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I – III szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2), obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Program studiów realizowany jest w ciągu 10 semestrów. Na studiach stacjonarnych przewiduje się 3085 godzin zajęć, co stanowi o 225 godzin więcej niż zakłada standard. Na studiach niestacjonarnych przewidziano 1694 godziny zajęć. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 300. W programie studiów szczegółowo określono efekty uczenia się w odniesieniu do każdego przedmiotu, obejmujące wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Każde zajęcia mają określone treści programowe, które stanowią podstawę do opracowania sylabusu przez prowadzącego przedmiot. W sylabusach wskazane są również metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studentów. Program studiów na kierunku WPIP zapewnia studentom realizowanie przedmiotów do

wyboru, rozwijanie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego oraz przygotowanie do działalności naukowej prowadzonej w dyscyplinie pedagogika.

Praktyki śródroczne są realizowane jako zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich oraz nauczycieli przedszkoli lub szkół, z którymi WNoE zawarł umowy. Realizacja praktyk śródrocznych pozostaje w ścisłej korelacji z zajęciami teoretycznymi oraz metodycznymi. Praktyki zawodowe odbywają się w przedszkolach, szkołach, placówkach systemu oświaty, w tym placówkach oświatowo-wychowawczej, poradniach psychologiczno-pedagogicznych w których do zajmowania stanowiska nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej są wymagane kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem bardzo dobrej infrastruktury WNoE pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej jest prowadzone przez nauczycieli akademickich i inne osoby posiadające kompetencje i doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, w tym nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w dyscyplinach naukowych – pedagogika lub psychologia.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 2.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Warunki oraz tryb rekrutacji na poszczególne kierunki i formy studiów (w tym na kierunek PPiW) ustala Senat Uniwersytetu w Białymstoku, który co roku podejmuje odpowiednie uchwały, precyzując zasady, procedury, limity przyjęć oraz terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji. Rekrutacja na jednolite studia magisterskie na kierunku PPiW w roku akademickim 2024/2025 została przeprowadzona na podstawie Uchwały nr 3228 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2023 r., określającej warunki i tryb rekrutacji drogą elektroniczną na jednolite studia magisterskie, studia pierwszego stopnia oraz studia drugiego stopnia w roku akademickim 2024/2025

(<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/uchwaly-senatu/20835,Uchwala-nr-3228-Senatu-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-28-czerwca-2023-r-w-spr.html>). Limity przyjęć zostały określone w Zarządzeniu nr 29 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 marca 2024 r. w sprawie ustalenia limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na rok akademicki 2024/2025 (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/zarzadzenia-rektora/23600,Zarzadzenie-nr-39-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-26-czerwca-2024-r-zm.html>).

Szczegółowy harmonogram rekrutacji, obejmujący również rekrutację uzupełniającą, znajduje się w Zarządzeniu nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie szczegółowego harmonogramu przeprowadzenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie na rok akademicki 2024/2025 w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/zarzadzenia-rektora/23037,Zarzadzenie-nr-31-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-27-marca-2024-r-w-sp.html>).

Rekrutacja na jednolite studia magisterskie na kierunku PPiW skierowana jest do absolwentów szkół średnich, którzy posiadają świadectwo dojrzałości uzyskane w systemie tzw. nowej matury (od 2005 r.), świadectwo dojrzałości uzyskane w systemie tzw. starej matury (do 2004 r. włącznie), Maturę Europejską (EB, European Baccalaureate), Maturę Międzynarodową (IB, International Baccalaureate) lub inny dokument uzyskany za granicą, uprawniający do podjęcia studiów. Podstawą kwalifikacji na studia w przypadku kandydatów na kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna jest wynik egzaminu maturalnego z dwóch przedmiotów z egzaminu pisemnego: z języka polskiego oraz dowolnego języka obcego nowożytnego. Szczegóły dotyczące kwalifikacji dostępne są w systemie IRK pod adresem: https://irk.uwb.edu.pl/pl/offer/PELNE2025/programme/WNE_PDPW_SJ_PRK/?from=field:PPiW

Wymagania rekrutacyjne są jednolite dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Szczegółowe informacje na temat uznawalności świadectw i dyplomów, wymaganych dokumentów oraz opłat dla kandydatów będących cudzoziemcami dostępne są na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku, w zakładce: <https://uwb.edu.pl/kandydat/podstawowe-informacje/cudzoziemcy-1372>

Kandydaci ze szczególnymi potrzebami mogą liczyć na dostosowanie zasad rekrutacji do ich indywidualnych potrzeb, a szczegóły dotyczące wsparcia znajdują się pod adresem: <https://uwb.edu.pl/kandydat/kandydaci-ze-szczegolnymi-potrzebami>.

Rekrutacją kandydatów zajmuje się powołana przez Rektora Uniwersytetu Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Proces rekrutacji jest realizowany za pośrednictwem systemu Internetowej Rejestracji

Kandydatów (IRK). Z przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego sporządzany jest zbiorczy protokół, zawierający listę kandydatów w kolejności uzyskanych wyników (punktów). Pozycja kandydata na liście rankingowej decyduje o jego przyjęciu na studia.

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej,

Szczegółowe zasady dotyczące wznowienia studiów oraz przeniesienia z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, są określone w rozdziale VI Regulaminu Studiów UwB. Decyzję o przyjęciu studenta przenoszącego się z innej szkoły wyższej podejmuje Dziekan, natomiast w przypadku cudzoziemców, na wniosek Dziekana, decyzję administracyjną podejmuje Rektor. Podstawowym warunkiem przeniesienia, w tym uznania zajęć zrealizowanych w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej lub poza nią, w tym na uczelni zagranicznej, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. W przypadku stwierdzenia rozbieżności pomiędzy efektami uczenia się osiągniętymi w ramach dotychczasowego programu studiów a efektami określonymi dla kierunku, profilu i poziomu studiów, na którym student będzie kontynuował kształcenie, wydawana jest decyzja o przyjęciu, która określa warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych.

W praktyce przypadki wznowienia studiów lub przeniesienia z innej uczelni na kierunek PPIW zdarzają się sporadycznie. W cyklu kształcenia 2021/2022 wpłynęły jedynie dwa wnioski – jeden dotyczący studiów stacjonarnych, a drugi niestacjonarnych.

3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów,

Potwierdzanie efektów uczenia się określa Regulamin Studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Załącznik 5) jako “formalny proces weryfikacji posiadanych efektów uczenia się zorganizowanego instytucjonalnie poza systemem studiów oraz uczenia się niezorganizowanego instytucjonalnie, realizowanego w sposób i metodami zwiększającymi zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych” (s. 3). Natomiast sposób potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, reguluje Uchwała nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 roku. (<https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31849/2019-2541-1.pdf>). Określono w niej zarówno ogólne warunki, jakie powinna spełniać osoba ubiegająca się o potwierdzenie efektów, jak i zasady wraz z obowiązującą dokumentacją, określonym czasem ich składania i opłatą. Uchwała określa również formalne wymogi związane z powoływaniem przez Rektora uczelnianą komisją ds. potwierdzania efektów uczenia się wraz z jej zadaniami oraz ogólne zasady samej procedury ubiegania się o potwierdzenie efektów uczenia się poza systemem studiów.

4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów,

Warunkiem ukończenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku PPiW jest uzyskanie wymaganych zaliczeń, zdanie egzaminów, realizacja praktyk przewidzianych programem studiów, przygotowanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu dyplomowego. Szczegółowe przepisy dotyczące warunków ukończenia studiów oraz procesu dyplomowania zawarte są w §§ 41–46 Rozdziału XI Regulaminu Studiów UwB. (Załącznik 5). Zakres obowiązków wszystkich osób zaangażowanych w proces dyplomowania (dziekana, studenta, promotora, recenzenta oraz pracowników dziekanatu) jest szczegółowo opisany w procedurze dyplomowania WNoE (<https://noe.uwb.edu.pl/studenci/procedury-i-dokumenty-do-pobrania/>).

Zgodnie z procedurą dyplomowania na jednolitych studiach magisterskich przewiduje się następujące rodzaje prac magisterskich: (1) empiryczne badania jakościowe lub ilościowe realizowane w terenie, (2) badania jakościowe realizowane na podstawie studiowania literatury naukowej, dokumentów, źródeł (praca badawcza z określeniem celów, problemów, hipotez, metod analizy danych, itp.) – rozdział metodologiczny jest konieczny, choć jego struktura jest swoista i nie musi odpowiadać strukturze typowej pracy badawczej o charakterze ilościowym. Prace dyplomowe mają formę raportu z badań z zakresu nauk pedagogicznych i zawierają wstęp, część teoretyczną z przeglądem dotychczasowej literatury przedmiotu, część metodologiczną, w której studenci przedstawiają swój własny plan badań oraz część poświęconą prezentacji, analizie i interpretacji zebranych danych empirycznych, podsumowanie i wykaz literatury.

Tematyka prowadzonych seminariów magisterskich osadzona jest w dyscyplinie pedagogika i zgodna jest z badaniami naukowymi realizowanymi przez pracowników Wydziału. Studenci, dokonując wyboru problematyki seminarium dyplomowego, z zaproponowanej oferty, kierują się własnymi zainteresowaniami. Temat pracy dyplomowej powinien być: uzgodniony przez promotora i studenta, podany w języku polskim i angielskim, określony precyzyjnie a w przypadku prac empirycznych wskazywać na główne zmienne. Temat pracy dyplomowej powinien być pozytywnie zaopiniowany przez Radę Wydziału nie później, niż z dniem rozpoczęcia ostatniego semestru danego cyklu kształcenia. Po przeprowadzeniu analizy tematów prac magisterskich, można wyłonić następujące obszary tematyczne: Wybrane zagadnienia związane ze szkołą i nauczycielem (prof. dr hab. E. J. Kryńska); Potrzeby edukacyjne uczniów; sposoby realizacji potrzeb w środowisku szkolnym i domowym (dr hab. M. Głoskowska-Sołdatow, prof. UwB); Niepowodzenia szkolne – uwarunkowania, przyczyny, zapobieganie (dr hab. A. Karpińska, prof. UwB); Media, cyberprzestrzeń, technologie cyfrowe w edukacji – zagrożenia i szanse (dr hab. K. Borawska-Kalbarczyk, prof. UwB); Praca z dziećmi w przedszkolu i szkole w wybranych obszarach (dr hab. E. Jaszczyszyn, prof. UwB); Literatura dla dzieci – różne perspektywy (dr hab. A. Józefowicz, prof. UwB); Aktywność fizyczna i formy spędzania czasu

wolnego (dr K. Nadachewicz); Wybrane zagadnienia związane z oświatą w kontekstach historycznych (dr hab. U. Wróblewska, prof UwB); Media społecznościowe – związki z wybranymi obszarami życia młodzieży (dr hab. M. Niesiołowska-Będzka prof.UwB). Szczegółowy wykaz prac dyplomowych zawarto w Załączniku 2.6 do Raportu.

Projekty badawcze leżące u podstaw powstania prac pozwalają studentom w sposób praktyczny wykorzystać umiejętności i wiedzę zdobytą podczas całego cyklu studiów, a wymóg, aby każdy student przeprowadził badania, pozwala na zweryfikowanie umiejętności budowania koncepcji badań, przeprowadzania ich (w paradygmacie ilościowym bądź jakościowym) oraz analizowania wyników badań i formułowania wniosków – co świadczy o nabyciu kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. W zakresie kompetencji społecznych student powinien wykazać się przestrzeganiem zasad rzetelności badawczej i reguł własności intelektualnej. Ocena prac dyplomowych stanowi ostateczną weryfikację efektów uczenia się.

Egzamin dyplomowy odbywa się po zakończeniu sesji egzaminacyjnej. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wszystkich wymogów przewidzianych programem studiów oraz uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący – dziekan lub prodziekan lub wyznaczony przez dziekana samodzielny pracownik naukowy; promotor pracy i recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Rada Wydziału na wniosek komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin dyplomowy może przyznać absolwentowi dyplom honorowy, gdy spełnia łącznie następujące warunki: uzyskał z egzaminów i zaliczeń przedmiotów objętych planem studiów średnią ocen, nie niższą niż 4,75; uzyskał z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre; nie był karany dyscyplinarnie.

5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów,

Uczelnia regularnie prowadzi działania z zakresu monitoringu postępów studentów we wszystkich obszarach ich działalności. Systematycznie prowadzone są czynności mające na celu porównanie liczby osób zarejestrowanych na studia w Systemie Rekrutacji Elektronicznej z liczbą osób przyjętych na studia, dzięki czemu możliwa jest modyfikacja dotychczas prowadzonych działań i realizowanie nowych działań promocyjnych w zakresie uatrakcyjniania oferty Uczelni oraz procesu dydaktycznego. Statystyki dotyczące liczby kandydatów, przyjęć na studia, „odsiewu” studentów oraz liczby studentów kończących studia podlegają monitorowaniu w Uczelni.

Prowadzący zajęcia dydaktyczne sprawdza frekwencję na zajęciach poprzez sprawdzenie listy obecności. W przypadku długotrwałej nieobecności studenta na zajęciach, osoba prowadząca zajęcia informuje o tym właściwego prodziekana, który ustala przyczyny nieobecności studenta poprzez kontakt telefoniczny lub mailowy oraz chęć dalszego studiowania. Celem takiego działania jest dbałość o jakość kształcenia poprzez wsparcie studentów i zainteresowanie ich sytuacją, a także monitorowanie oczekiwań wobec studiów kolejnych roczników. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie pozytywnej oceny ze wszystkich przedmiotów przewidzianych programem studiów, w tym zaliczenie przewidzianej w programie danego semestru praktyki.

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem Studiów UwB student zostaje skreślony z listy studentów w przypadku: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego oraz ukaranie karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni. Dodatkowo student może zostać skreślony z listy studentów w przypadku: stwierdzenia braku wymaganych postępów w nauce, stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach, uzyskania zaliczenia semestru w określonym terminie lub nieuiszczenia opłat związanych z odbywaniem studiów.

6. *Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się,*

Zasady zaliczenia zajęć są określone w Regulaminie studiów Uniwersytetu w Białymstoku (Załącznik 5) i dotyczą sprawdzania i weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Prowadzący zajęcia monitorują postępy studentów na bieżąco podczas zajęć, oceniając ich aktywność, przygotowanie do zajęć i prace cząstkowe (ich charakter określony jest w sylabusach). Ocena podsumowująca postępy i osiągnięte przez studentów efekty uczenia się jest dokonywana na koniec semestru zimowego i letniego, zazwyczaj w czasie sesji egzaminacyjnej, na podstawie zaliczeń/egzaminów, na wynik których mogą też mieć wpływ wcześniejsze prace cząstkowe. Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy są weryfikowane za pomocą: 1) egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub zamkniętych lub egzaminów ustnych, 2) analizy opracowanych konspektów i obserwacji ich praktycznej realizacji (np. podczas praktyk). Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności odbywa się podczas bezpośredniej obserwacji studenta w (w trakcie ćwiczeń, laboratoriów, seminariów) w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela. Konkretnie zasady i kryteria zaliczenia poszczególnych przedmiotów są ustalane przez koordynatorów tych przedmiotów i opisane w sylabusach. Sposoby weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się, przypisanych do konkretnych przedmiotów, znajdują się w sylabusach dostępnych dla studenta

w USOS. Do weryfikacji efektów uczenia się wykorzystana może być Platforma elearningowa UwB <https://eduportal.uwb.edu.pl/Zaloguj>

Studenci przystępują do zaliczeń i egzaminów w terminach ustalonych przez prowadzących zajęcia. Student, który nie uzyskał zaliczenia zajęć w pierwszym terminie z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności na zajęciach, traci prawo do drugiego, poprawkowego terminu zaliczenia (Regulamin Studiów, Rozdział V Zaliczenie roku, § 21). Student ma prawo zapoznać się z ocenioną pracą pisemną w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyników w systemie USOS. Zgodnie z Regulaminem Studiów UwB, studentowi, który nie zdał egzaminu/zaliczenia, przysługuje egzamin/zaliczenie poprawkowe w terminach podanych w Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu w Białymstoku w sprawie organizacji roku akademickiego w UwB oraz protokołach zaliczeń/egzaminów. Zaliczenia i egzaminy mają różne formy uwzględniające specyfikę zaliczania poszczególnych semestrów i lat oraz danego przedmiotu (np. test, esej, egzamin ustny i inne).

Podstawą weryfikacji efektów uczenia się i zaliczenia praktyk jest przedłożenie przez studenta stosownej dokumentacji określonej w Regulaminie praktyk (co szczegółowo opisano w punkcie 7 Kryterium 2 Raportu).

Zgodnie z Regulaminem Studiów UwB w ocenie studentów stosuje się następującą skalę ocen: bardzo dobry /5,0/; dobry plus /4,5/; dobry /4,0/; dostateczny plus /3,5/; dostateczny /3,0/; niedostateczny /2,0/

Student uzyskuje zaliczenie etapu studiów, jeśli zgromadzi liczbę punktów ECTS przewidzianą w danym roku przez program kształcenia, tj. uzyska zaliczenie wszystkich przedmiotów i zda wszystkie przewidziane egzaminy oraz zrealizuje praktyki. Dopuszczalny roczny deficyt punktów zaliczeniowych, przy którym student może być wpisany warunkowo na kolejny rok studiów nie może być większy niż 25% punktów ECTS w przewidzianym do realizacji programie studiów w danym roku akademickim. Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w każdym semestrze wynosi nie mniej niż 50% liczby punktów przewidzianych w semestrze dla danego etapu studiów. Nieuzyskanie minimalnej liczby punktów może być traktowane jako brak postępów w nauce i może stanowić podstawę do skreślenia studenta z listy studentów. Decyzję o warunkowym zaliczeniu etapu studiów podejmuje Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia WNoE.

7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu

kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych

Monitorowanie osiągniętych efektów uczenia się studentów jest procesem ciągłym, prowadzonym na bieżąco podczas zajęć oraz po ich zakończeniu (na koniec semestru i roku). Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się podyktowany jest wieloma względami: specyfiką przedmiotu, formą zajęć (wykłady, ćwiczenia, itd.) i kategorią efektów uczenia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne).

Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy sprawdzane i oceniane są za pomocą m.in. prac częściowych np. testy pisemne; zaliczeń i egzaminów pisemnych (np. test wiedzy) lub zaliczeń i egzaminów ustnych. Egzamin służy sprawdzeniu poziomu znajomości wiedzy z obszaru przewidzianego programem studiów dla danego przedmiotu oraz poziomu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (zawartych w sylabusie). Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności obejmuje wykonanie przez studenta różnych zadań wymagających wykorzystania nabytej wiedzy w sytuacjach praktycznych i teoretycznych. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych są monitorowane i oceniane na podstawie obserwacji studenta między innymi w sytuacjach: relacji z innymi, współpracy w zespole, przestrzegania zasad i norm współżycia społecznego oraz dokonywania samooceny i refleksji. Kompetencje językowe studenta są oceniane w ramach przedmiotu: język obcy i weryfikowane na poziomie co najmniej B1, z uwzględnieniem słownictwa specjalistycznego.

Kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się oraz metody oceniania zostają określone w sylabusach, które są zamieszczone przez koordynatora przedmiotu w systemie USOSWeb Uwb (przynajmniej na siedem dni przed rozpoczęciem semestru i dostępne studentom). Bieżącego monitorowania i oceny osiągniętych efektów przez studentów dokonują prowadzący na podstawie prac częściowych zgodnie z przyjętymi kryteriami. Ocena na koniec semestru i na zakończenie roku prowadzona jest na kierunku PPiW na podstawie prac zaliczeniowych np. esejów, testów, projektów, portfolio, prezentacji, raportów, prezentacji multimedialnych, prac indywidualnych i grupowych oraz egzaminów w formie ustnej lub pisemnej.

Pracownicy mają obowiązek przechowywania przez jeden rok prac częściowych, natomiast prace dyplomowe archiwizowane są w wersji elektronicznej w systemie APD. Studenci są informowani o ocenach prac częściowych na zajęciach, a o wynikach zaliczeń i egzaminów na ocenę poprzez wpis do protokołu w USOS (zgodnie z Zarządzeniem nr 44 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 września 2022 r. w sprawie dokumentowania przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS i USOSweb), <https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne->

uwb/2022/zarzadzenia-rektora/18868,Zarzadzenie-nr-44-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-21-wrzesnia-2022-r-w.html).

W zależności od przedmiotu i osiągniętych efektów uczenia się, stosowane są różne narzędzia weryfikacji:

- Prace egzaminacyjne: testy (wielokrotnego wyboru, zadania z luką, krótkie i rozszerzone odpowiedzi, dobieranie, prawda-fałsz), eseje;
- Sprawdziany ustne: omówienie zagadnień problemowych;
- Sprawdziany pisemne: rozwiązywanie zadań problemowych;
- Sprawdziany testowe: zadania różnego rodzaju;
- Prace zaliczeniowe: teczki diagnostyczne, portfolio, konspekty lekcji, opis i analiza indywidualnych przypadków dziecka z problemami w uczeniu się, prace artystyczne;
- Indywidualne i zespołowe prace: prezentacje multimedialne, projekty, referaty, eseje, wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania dziecka, konspekty zajęć w przedszkolu i klasach I-III;
- Sprawozdania: z przebiegu i wyników wykonywania zadań praktycznych;
- Przygotowanie do zajęć;
- Aktywny udział w zajęciach i dyskusjach.

Ostateczną metodą sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w procesie kształcenia jest egzamin dyplomowy, który odbywa się przed komisją (w jej skład wchodzi: promotor, recenzent oraz przewodniczący komisji). Podczas egzaminu student otrzymuje pytania dotyczące pracy dyplomowej (zadają je zarówno promotor, jak i recenzent), których celem jest zweryfikowanie wiedzy i umiejętności analitycznych oraz naukowo – badawczych magistrantów. Na finalną ocenę na dyplomie składa się średnia ocen z: toku studiów (70%), ocen za pracę dyplomową (20%) i z egzaminu dyplomowego (10%). Szczegółowa procedura dyplomowania omówiona została w kryterium 3. pkt 4)

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie praktyk jest zależna od rodzaju praktyk i przypisanym im efektom uczenia się. Zaliczenie ciągłych praktyk (ogólnopedagogicznej – II rok i ciągłej w przedszkolu i szkole – V rok) dokonywane jest na podstawie analizy przedłożonej przez studenta dokumentacji: dzienniczka praktyk, scenariuszy zajęć, pisemnej opinii zawierającej spostrzeżenia dotyczące: wiedzy, umiejętności, postawy, poziomu zaangażowania w wykonywaną pracę, punktualności oraz przygotowania studenta. Oceny uzyskanych efektów uczenia się dokonuje również opiekun praktyk

z ramienia instytucji, w której Student odbywa praktykę (w skali 2-5). Zaliczenie praktyki wychowawcza-dydaktycznej nieciągłej (III, IV rok) dokonywane jest przez nauczyciela/opiekuna prowadzącego na podstawie obecności studenta na zajęciach, przygotowania konspektów zajęć, przeprowadzenia zajęć i udziału w ich omówieniu. Praktyki nieciągłe są realizowane jako zajęcia prowadzone przez nauczycieli przedszkoli lub szkół, z którymi uczelnia zawarła umowy. Realizacja praktyk nieciągłych pozostaje w ścisłej korelacji z zajęciami teoretycznymi oraz metodycznymi.

W przypadku studenta ubiegającego się o zaliczenie praktyk na podstawie doświadczenia zawodowego efekty uczenia się są weryfikowane zgodnie z regulaminem praktyk dostępnym na stronie UwB oraz procedurą ubiegania się o zaliczenie praktyk na podstawie osiągniętych efektów uczenia się (określonych w programie studiów, przypisanych do odpowiedniego rodzaju praktyk) w ramach doświadczenia zawodowego i/lub w innym trybie – dostępnymi na stronie WNoE <https://noe.uwb.edu.pl/studenci/praktyki-studenckie> Przykładowe powiązania metod sprawdzania z efektami uczenia się zawiera tabela 2.

Tabela 2. Praktyka ogólnopedagogiczna w przedszkolu i szkole (II rok)

SYMBOL EFEKTU UCZENIA SIĘ	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ	METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
	WIEDZA, absolwent zna i rozumie:	
KA7_WG5	zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem przedszkola i szkoły podstawowej, zasady udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna;	Obserwacja zachowania studenta w różnych sytuacjach związanych z BHP na terenie przedszkola i szkoły – opis działań tygodniowych i opis przebiegu praktyki w dzienniku praktyk
	UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:	
KA7_UW1	obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;	Analiza wypowiedzi studenta nt. na temat obserwowanych sytuacji i zdarzeń z udziałem dzieci/uczniów – protokół hospitacji zajęć, opisy działań tygodniowych
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:	
KA7_KK4	autorefleksji nad dyspozycjami i posiadanymi kompetencjami merytorycznymi;	Analiza refleksji studenta na temat przebiegu praktyki

		i osiągniętych efektów – opinia o przebiegu praktyki
--	--	---

8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Standardy kształcenia dla kierunku PPiW zawierające szczegółowe wytyczne dotyczące metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są uwzględnione w organizacji oraz przebiegu studiów realizowanych na WNoE. Proces kształcenia jest zorganizowany w sposób zapewniający odpowiednią liczbę godzin zajęć teoretycznych i praktycznych. W ramach programu studiów studenci uczestniczą zarówno w wykładach, seminariach, jak i ćwiczeniach, które umożliwiają im zdobycie niezbędnej wiedzy teoretycznej. Zajęcia praktyczne, takie jak praktyki zawodowe, warsztaty oraz ćwiczenia praktyczne, pozwalają studentom na zastosowanie zdobytej wiedzy w rzeczywistych sytuacjach edukacyjnych. Dzięki temu studenci mają możliwość rozwijania swoich umiejętności w zróżnicowanych kontekstach, co przygotowuje ich do przyszłej pracy nauczyciela.

Zajęcia są prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną, która posiada odpowiednie kompetencje i doświadczenie w dziedzinie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej (Załącznik 2.4). Nauczyciele akademicy, którzy prowadzą zajęcia, mają bogate doświadczenie zawodowe oraz odpowiednie kwalifikacje, co gwarantuje wysoki poziom nauczania. Kadra dydaktyczna uczestniczy w szkoleniach i kursach doskonalących, aby stale podnosić swoje kompetencje i być na bieżąco z najnowszymi trendami i metodami nauczania. Dzięki temu studenci mogą korzystać z aktualnej wiedzy i nowoczesnych metod dydaktycznych. Nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia w sposób interaktywny, zachęcając studentów do aktywnego udziału w dyskusjach oraz praktycznych ćwiczeniach. Kadra dydaktyczna jest zaangażowana w proces kształcenia, dbając o indywidualne potrzeby i rozwój każdego studenta. Dzięki temu studenci mogą liczyć na wsparcie i pomoc w trakcie całego procesu kształcenia, co sprzyja ich efektywnemu rozwojowi i osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się, które obejmują zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne.

Metody weryfikacji efektów uczenia się obejmują różnorodne formy oceny, które pozwalają na kompleksową ocenę wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Egzaminy pisemne i ustne służą sprawdzeniu poziomu wiedzy teoretycznej i praktycznej studentów. Zaliczenia wymagają od studentów przygotowania różnorodnych prac. Sprawdziany testowe zawierają zadania różnego

rodzaju i pozwalają na szybkie i efektywne sprawdzenie wiedzy z szerokiego zakresu materiału. Sprawozdania z wykonywania zadań pozwalają na ocenę ich umiejętności praktycznych oraz zdolności do analizy i raportowania wyników. Aktywny udział w zajęciach jest również metodą weryfikacji efektów uczenia się w zakresie zainteresowania tematem i zdolności do współpracy w grupie. Konsultacje z nauczycielem akademickim pozwalają na zindywidualizowaną ocenę postępów pracy studentów. Stosowane metody stanowią zatem komplementarny zestaw sposobów weryfikacji uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 3. W uzasadnieniu wskazano, że prace dyplomowe cechują usterki metodologiczne oraz niedostatek w zakresie wykorzystania i analizy literatury przedmiotu a także umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego; ponadto stwierdzono, że oceny prac są zawyżane, zarówno przez promotorów jak i recenzentów. W ramach działań zapobiegawczych Wydziałowa Komisja ds. weryfikacji efektów uczenia się opracowała w maju 2022 roku dokument "Kryteria oceny prac promocyjnych", który obecnie jest implementowany.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Dotychczas, na jednolitych studiach magisterskich na kierunku PPiW, dyplomowanie na studiach stacjonarnych odbyło się jedynie w roku akademickim 2023/2024 (78 absolwentów realizujących prace dyplomowa w ramach 9 seminariów; pierwszy rocznik studentów niestacjonarnych jest obecnie na ostatnim roku studiów).

Ważnym elementem procesu weryfikacji efektów uczenia się jest monitorowanie losów absolwentów, dodatkowo ukazujące stopień zapotrzebowania na nich na rynku pracy oraz przydatności osiągniętych efektów uczenia się. Rada Programowa kierunku z uwagą analizuje lokalne potrzeby zgłaszane przez pracodawców, jak również zbiera informacje zwrotne dotyczące kompetencji absolwentów (od dyrektorów publicznych i niepublicznych placówek oświatowych, gdzie znaleźli już, bądź mogą w przyszłości znaleźć zatrudnienie absolwenci kierunku PPiW). Pierwszy rocznik absolwentów kierunku PPiW opuścił mury uczelni po obronach prac magisterskich w lipcu 2024 roku. Analizując częstość ofert pracy dla nauczycieli wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, kierowanych do Biura Karier UwB czy bezpośrednio na WNoE, można stwierdzić, że nasi absolwenci poszukiwani są na rynku pracy. Pracodawcy doceniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne absolwentów kierunku PPiW, co może świadczyć, że efekty uczenia się przewidziane w programie studiów zaspokajają potrzeby przedszkoli i szkół. Rynek pracy jest niezwykle chłonny, w każdej grupie studenckiej zwykle

pracuje kilka osób już w czasie studiów (nie tylko na studiach niestacjonarnych) w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych, w placówkach edukacyjnych i wychowania dzieci (w klubach dziecięcych, w przedszkolach (jako pomoc nauczyciela), w salach zabaw lub pełni rolę opiekunki dla dzieci.

Na UwB funkcjonuje Biuro Karier, które cyklicznie bada losy absolwentów. Jednak w przypadku absolwentów PPiW nie można skorzystać z wyników badań, ponieważ pierwsze badanie odbywa się rok po ukończeniu studiów (absolwenci kierunku PPiW z roku 2024 objęci nimi zostaną dopiero pod koniec letniego semestru roku akademickiego 2024/2025).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy/artystyczny nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencje dydaktyczne (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja),

Zgodnie ze Standardem kształcenia nauczycieli, przygotowanie do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej) jest realizowane przez nauczycieli akademickich oraz inne osoby posiadające odpowiednie kompetencje i doświadczenie, w tym dorobek naukowy w dziedzinach pedagogiki lub psychologii. Kadre WNoE tworzą przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych, obok pedagogów (stanowiących największą grupę) są także przedstawiciele psychologii i nauk socjologicznych, oraz – co stanowi ważny atut Wydziału – także przedstawiciele nauk o sztuce, czynni artyści (z obszaru sztuk plastycznych, muzycznych i teatralnych). Kadre na kierunku PPiW stanowią obecnie 124 osoby, z których większość jest zatrudniona na Wydziale Nauk o Edukacji (WNoE) jako podstawowym miejscu pracy. W roku akademickim 2024/2025 kadra kierunku składa się z 5 profesorów tytularnych, 21 doktorów habilitowanych, 36 doktorów oraz 62 magistrów. Szczegółowe informacje o zajęciach prowadzonych przez tych nauczycieli akademickich, ich dorobku naukowym i doświadczeniu dydaktycznym znajdują się w Załączniku 2.4 Raportu.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudnieni na WNoE posiadają odpowiednie kompetencje merytoryczne (wiedza i umiejętności z zakresu danej dyscypliny naukowej), dydaktyczne oraz komunikacyjne, co potwierdzają wysokie oceny uzyskiwane w anonimowej ankiecie zajęć

dydaktycznych realizowanej corocznie w systemie USOSWeb. Zróżnicowane kompetencje pracowników oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów zapewniają prawidłową realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

O wysokich kwalifikacjach naukowych pracowników WNoE świadczą indywidualne projekty badawcze, autorskie monografie naukowe wpisujące się w specyfikę ocenianego kierunku (które wykazano w punkcie 2 Kryterium 1 Raportu). Pracownicy mają możliwość (po przejściu procedur recenzyjnych) publikowania swoich artykułów w czasopismach naukowych wydawanych przez WNoE: "Parezja", "Kultura i Edukacja", "Creativity. Theories-Research-Applications" oraz "Polish Journal of Educational Studies", a od 2025 roku dodatkowo w czasopiśmie "Resocjalizacja Polska".

Nauczyciele akademicy biorą udział w badaniach naukowych (przykład: ogólnopolskie badania naukowe pt. Zmiany środowiska edukacyjnego w warunkach uczenia się zdalnego – doświadczanie codzienności przez dzieci klas I-III realizowane, w ramach działalności badawczej Sekcji Edukacji Elementarnej działającej przy KNP PAN – kierownik projektu: dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK. Rezultat – w rezultacie których powstała publikacja: Głóskowska-Sołdatow M. (2023) Realizacja potrzeb dzieci w młodszy wieku szkolnym i ich dobrostan w czasie nauki zdalnej. W: J. Bałachowicz, Z. Zbróg (red.). *Codziennosc/Niecodziennosc szkolna w czasie pandemii COVID-19 w dyskursie uczniow edukacji wczesnoszkolnej* (s.205-222). Warszawa: Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej).

Osoby pracujące na ocenianym kierunku biorą udział w konferencjach i seminariach naukowych oraz sami je organizują. Dobrą praktyką jest cykliczna organizacja przez pracowników Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej seminariów naukowo-dydaktycznych, dotyczących jakości kształcenia przyszłych nauczycieli edukacji elementarnej („Przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej – konteksty teoretyczne i praktyczne”, 31.05.2022 r.). Nauczyciele akademicy odbywają ponadto staże naukowe w wybranych ośrodkach uniwersyteckich (dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn, prof. UwB, dr Emilia Jakubowska, dr Małgorzata Bilewicz, dr Edyta Bałakier), w tym zagranicznych (dr hab. Marta Kowalczuk-Walędziak, prof. UwB; dr hab. Alicja Korzeniecka – Bondar, prof. UwB, dr Tomasz Prymak, dr hab. Tomasz Bajkowski, prof. UwB, dr Marta Perkowska). Dodatkowe informacje w tym zakresie zawarto w Załączniku 6.

Zajęcia specjalnościowe prowadzone są przez osoby z dorobkiem naukowym i praktycznym związanym z bezpośrednio z kierunkiem (dr Katarzyna Nadachewicz, mgr Sandra Kadłubowska, mgr Marta Makarewicz). Ich praktyczne doświadczenie jest wykorzystywane w realizacji modułu metodycznego.

Zajęcia z przedmiotów wskazanych w programie studiów w większości prowadzą pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudnieni na WNoE, posiadający stopnie naukowe, prowadzący badania

naukowe w zakresie pedagogiki i psychologii oraz mający doświadczenie w kształceniu nauczycieli. Niektóre przedmioty prowadzone są przez specjalistów z poszczególnych dziedzin, którzy posiadają odpowiednie kompetencje i doświadczenie, a część z nich od lat współpracuje z Wydziałem, np.:

- Podstawy edukacji językowej (dr hab. Anetta Strawińska, Wydział Filologiczny),
- Podstawy edukacji matematycznej (dr Anna Rybak, Wydział Matematyki),
- Język obcy (lektorzy ze Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB),
- Przedmioty związane z nauczaniem języka obcego dzieci (dr hab. Marzanna Korolczuk, prof. UwB; dr Anna Szuchalska, pracownicy Wydziału Filologicznego),
- Praktyka dydaktyczno-wychowawcza nieciągła (nauczyciele przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych, rekomendowane przez dyrekcję placówki).

Kadrę kierunku stanowią nauczyciele wyróżniający się ponadprzeciętnym dorobkiem dydaktycznym. Przykładowo, dr Barbara Dudel, prof. UwB awans na profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych 1.10.2022). Dorobek dydaktyczny istotny z perspektywy ocenianego kierunku wykazano w punkcie 2 Kryterium 1 Raportu.

Niektórzy pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają szerokie kompetencje z zakresu projektowania uniwersalnego, zdobyte poprzez uczestnictwo w projektach realizowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, takich jak:

- Zwiększenie kompetencji kadry dydaktycznej Uniwersytetu w Białymstoku z zakresu projektowania uniwersalnego, (okres realizacji projektu: 01.10.2021 r.-31.03.2023 r. Celem projektu było podniesienie kompetencji dydaktycznych w zakresie projektowania uniwersalnego kadry dydaktycznej UwB poprzez udział m.in. w szkoleniach, wizytach studyjnych (Norwegia, Irlandia), seminarium metodycznym.)
- Eliminacja barier elementem misji uniwersytetu. Implementacja zasad projektowania uniwersalnego (okres realizacji projektu 02.03.2020 r.-30.09.2023 r. Celem projektu jest opracowanie i realizacja na minimum 4 kierunkach studiów Wydziału Nauk o Edukacji (WNoE) UwB zajęć w zakresie projektowania uniwersalnego. Trwałym rezultatem projektu jest wdrożenia zajęć z zakresu projektowania uniwersalnego do programu studiów na kierunkach realizowanych na WNoE.)
- Nowoczesny Uniwersytet dostępny dla wszystkich (okres realizacji: 01.11.2020 – 30.09.2023. Projekt ma na celu wsparcie zmian organizacyjnych i podnoszenie świadomości i kompetencji kadry UwB z zakresu funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami poprzez realizację działań, mających na celu zapewnienie przez uczelnię dostępności komunikacyjnej,

administrowanych stron internetowych, narzędzi informatycznych, procedur w kształceniu na poziomie wyższym, wprowadzenie do programów kształcenia modyfikacji zapewniających ich dostępność dla studentów/ek ze szczególnymi potrzebami oraz działań z zakresu dostępności architektonicznej.

Zdobyta wiedza i umiejętności podnoszą jakość i dostępność prowadzonych zajęć dydaktycznych poprzez praktyczne zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego.

Z myślą o rozwoju najmłodszej kadry bieżącym roku akademickim zainicjowano na WNoE program ProMeNaDy – program mentoringu naukowego i dydaktycznego. Jego celem jest doskonalenie kompetencji badawczych i dydaktycznych asystentów i asystentek poprzez systematyczne i zróżnicowane działania wspierające ich rozwój akademicki, takie jak pisanstwo naukowe, przygotowywanie wniosków grantowych, wystąpienia konferencyjne, obserwacja zajęć dydaktycznych, zarządzanie czasem oraz realizacja małych projektów badawczych.

2. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej,

Angażowanie studentów kierunku PPiW do działalności naukowej odbywa się poprzez realizację przedmiotów bezpośrednio związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań (moduł metodologiczny), podczas seminariów dyplomowych oraz wspólne prace publikacyjne i aktywność konferencyjną (w tym w ramach kół naukowych istniejących na Wydziale NoE). Wsparcie kadry naukowo-dydaktycznej WNoE skutkuje powstawaniem artykułów w czasopismach naukowych, których studenci są autorami lub współautorami, np.:

- Aleksandra Jaśkiewicz, Pogranicze online–offline jako nowa czasoprzestrzeń funkcjonowania człowieka, „Parezja” 1/2022(17);
- Agnieszka Gronostajska, Studium recenzyjne książki Agnieszki Iwanickiej: Cyfrowy świat dzieci we wczesnym wieku szkolnym. Uwarunkowania korzystania z nowych technologii przez dzieci, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2020, ss. 334, „Parezja’ 1/2023(19);
- Agnieszka Gronostajska, Recenzja książki Ł. Kalisza: Funkcje społeczne szkół salezjańskich w Okręgu Szkolnym Wileńskim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej, Wydawnictwo UwB, Białystok 2021, ss. 257 – opublikowana w czasopiśmie „Forum Pedagogiczne” 2023, t. 13, nr 2, s. 379-382);
- Agata Butarewicz-Głowacka, Martyna Dowgiert, Amelia Suchocka, The Result of the Meeting of Voluntary Migrants with Forced Migrants at the Volunteering Background – Research

Report. Polish Journal of Educational Studies, 2022, University of Białystok, vol. 74 no. 1, pp. 45-60. <https://doi.org/10.2478/poljes-2022-0005>)

Inną istotną formą aktywności jest włączanie studentów do przygotowania wystąpień, raportów badawczych, opracowań, seminariów naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, np.:

- Seminarium naukowe pamięci dr hab. Tomasza Sosnowskiego pt. Wolontariat w służbie osobom z ze szczególnymi potrzebami, którego organizatorami były: Zakład Pedagogiki Społecznej wraz ze Studenckim Kołem Pedagogów Społecznie Zaangażowanych, Katedra Pedagogiki Porównawczej wraz z Naukowym Kołem Mentoringu i Wolontariatu, oraz Zakład Pedagogiki Inkluzyjnej wraz ze Studenckim Naukowym Kołem Pedagogiki Specjalnej, 4.12.2024
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dziecko w historii – między godnością a zniewoleniem” – organizowana przez Katedrę Historii i Teorii Wychowania Wydziału Nauk o Edukacji oraz Akademickie Koło KSM wraz z uzyskaniem dofinansowania z Parlamentu Studenckiego UwB w ramach Konkursu na dotacje dla kół naukowych, 24-25.05.2021).

W ramach pracy dydaktycznej nauczyciele akademicy angażują studentów w działalność badawczą (przykład stanowi przedmiot „Edukacja włączająca”, 4 rok PIW, w ramach którego Studenci mieli za zadanie przeprowadzić wywiady z nauczycielami edukacji przedszkolnej lub wczesnoszkolnej, pracującymi z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz opracować materiał badawczy).

Studenci wykazują duże zainteresowanie nauką w zakresie pedagogiki oraz pokrewnych dyscyplin, takich jak psychologia, socjologia czy pedagogika specjalna. Angażują się w działalność kół naukowych nawiązujących tematyką do treści ujętych w programach nauczania na kierunku pedagogika. Przykład stanowią aktywnie działające: Studenckie Koło Naukowe Teorii Wychowania i Praktyki Pedagogicznej, Koło Pedagogiki Specjalnej, Akademickie Koło Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży przy UwB, Naukowe Koło Mentoringu i Wolontariatu, Studenckie Koło Naukowe Kreatywności, Studenckie Koło Edukacji Artystycznej, Studenckie Koło Pedagogów Społecznie Zaangażowanych itp. W ramach działalności naukowej studentów w wyżej wymienionych kołach organizowane są między innymi projekty badawcze, seminaria naukowe, naukowo-dydaktyczne, np.:

- Seminarium Naukowo-Dydaktyczne „Rozwój-Edukacja-Twórczość” – Akademickie Koło KSM przy UwB oraz Rada Samorządu Studenckiego, 12.06.2023),
- IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „(R)ewolucja Małżeństwa”, 17.10.2022,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa “Pedagogika integralna” – 10.06.2024 itd).

Na WNoE aktywnie działa Samorząd Studencki, który w ramach swojej działalności podejmuje liczne inicjatywy, takie jak organizacja warsztatów i konferencji (np. wydarzenie pod hasłem: „Jak radzić sobie

ze stresem?” (02.02.2022) czy debata studenckiej pt. Czy książki są potrzebne w studiowaniu? zorganizowana z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich (23.04.24).

Studenci PPiW corocznie angażują się w organizację Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki poprzez przygotowanie i prowadzenie różnorodnych warsztatów, czy wygłaszanie referatów i innych inicjatyw. Pracownicy Wydziału współpracują z Komitetem Nauk Pedagogicznych PAN, czego efektem będzie organizacja, we wrześniu 2025 roku, XXXVIII Letniej Szkoły Młodych Pedagogów i Pedagożek im. Marii Dudzikowej. Do udziału w wydarzeniu zapraszani są także studenci PPiW, którzy mają szansę zaprezentować wyniki swoich eksploracji. Szczegółowy wykaz aktywności studentów jest w Załączniku 7 Raportu.

3. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

Celem polityki kadrowej na WNoE jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry dydaktycznej potrafiącej zapewnić wysoką jakość zajęć dydaktycznych na kierunku PPiW. Kadra badawczo-dydaktyczna realizująca zajęcia na kierunku PPiW w ramach umowy o pracę to osoby wyłaniane w drodze konkursu zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 63 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 2 października 2023 r. w sprawie sposobu dokumentowania oraz przeprowadzania postępowania konkursowego na stanowisko nauczyciela akademickiego (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/zarzadzenia-rektora/21518,Zarzadzenie-nr-63-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-2-pazdziernika-2023-.html>). Do oceny kwalifikacji kandydatów powoływane są komisje konkursowe, które mają na celu wybór najlepszego kandydata. Osoby realizujące zajęcia w ramach umów czasowych są przed podjęciem pracy prezentowane oraz opiniowane przez Radę WNoE. Głównym kryterium decydującym o obsadzie zajęć dydaktycznych są odpowiednie kwalifikacje oraz adekwatny do realizowanej problematyki dorobek naukowy lub dydaktyczny.

Każdy zatrudniony na umowę o pracę pracownik podlega okresowej ocenie zgodnie ze Statutem UWB (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/obwieszczenia/24046,Obwieszczenie-nr-32024-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-4-wrzesnia-2024.html>). Ocenie podlega działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna. Elementami składowymi systemu oceny pracowników są hospitacje zajęć oraz anonimowe ankiety wypełniane przez studentów po zakończonym cyklu zajęć.

Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w UwB (<https://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2614-1.pdf> nakłada na jednostki organizacyjne obowiązek monitorowania jakości kształcenia. Jednym z elementów tego systemu jest ankietyzacja studentów, która dotyczy wszystkich zajęć dydaktycznych przewidzianych programem studiów i przeprowadzana jest po zakończeniu zajęć dydaktycznych. Studenci, jako interesariusze wewnętrzni, oceniają zajęcia z każdego przedmiotu według następujących kryteriów: przygotowanie prowadzącego do zajęć, punktualność prowadzącego, klarowność wykładanego materiału, interesujący sposób prowadzenia zajęć, nastawienie do studenta (szacunek), inspirowanie do samodzielnego myślenia, obiektywność oceniania, jasność kryteriów zaliczeniowych oraz dostępność prowadzącego w trakcie konsultacji, w skali 1-5. Każda osoba prowadząca zajęcia otrzymuje informację zwrotną dotyczącą swojej pracy (dostęp do wyników ankietyzacji mają także kierownik katedry/zakładu oraz władze dziekańskie). Wyniki ankietyzacji w uzasadnionych przypadkach są podstawą do wspólnej analizy uzyskanych ocen oraz są brane pod uwagę podczas oceny pracownika. Analiza wyników ankietyzacji pokazuje różnorodność ocen studentów, co można interpretować jako ich dbałość o jakość procesu kształcenia.

Niepokojącym zjawiskiem jest niski odsetek studentów dokonujących ocen zajęć (mimo corocznych akcji zachęcających do wyrażania opinii prowadzonych przez Samorząd Studencki oraz próśb pracowników skierowanych do studentów o udział w badaniu), co potwierdza niski wskaźnik uczestnictwa studentów w badaniu (2 – 6 osób w grupach ćwiczeniowych; 5 – 20 w grupach wykładowych). Opinie są często skrajne, od krytycznych po wyrażające uznanie dla prowadzącego i satysfakcję z uczestnictwa w zajęciach. Należy podkreślić, że mała liczba studentów biorących udział w ankietyzacji uniemożliwia sformułowanie uogólnień i całościowej oceny jakości prowadzonych zajęć na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, co ogranicza wpływ tej grupy interesariuszy na politykę kadrową prowadzoną na WNoE. Wpływ interesariuszy zewnętrznych na dobór i doskonalenie pracowników Wydziału prowadzących zajęcia na PPIW ma charakter pośredni, aczkolwiek istotny. Dzięki dobrym relacjom z interesariuszami (np. pracownikami szkół, przedszkoli) nauczyciele akademicy mają możliwość prowadzenia badań (w grupach nauczycieli, uczniów klas I-III, dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców), a opracowania wyników są wykorzystywane w pracach naukowych (doktoratach, habilitacjach) czy publikacjach naukowych w czasopiśmie. Drugim obszarem wpływu jest możliwość rozwoju pracowników dzięki monitorowaniu na bieżąco praktyki edukacyjnej i gromadzeniu doświadczeń z nią związanych – dotyczy to zwłaszcza nauczycieli prowadzących zajęcia realizowane w module *kompetencje metodyczne*. Należy zauważyć, że istnieje grupa nauczycieli akademickich, którzy realizują się zawodowo również poza uczelnią – są zatrudnieni w placówkach współpracujących z Wydziałem NoE.

4. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. W tym kontekście warto przedstawić awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów,

System wsparcia i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych jest zróżnicowany i dostosowany do indywidualnych potrzeb pracowników. Na UWB i WNoE realizowane są projekty stwarzające pracownikom warunki do podnoszenia kompetencji dydaktycznych i nabywania nowych kwalifikacji (przykład: projekty dotyczące projektowania uniwersalnego; bezpłatne studia podyplomowe realizowane na WNoE na zlecenie Ministra Edukacji). Pracownikom stwarza się także możliwość współpracy/ uczenia się od zatrudnianych na WNoE profesorów wizytujących (krajowych i zagranicznych uczonych o znacznych osiągnięciach), czy osób realizujących na Wydziale staże naukowe i dydaktyczne. Pracownicy otrzymują wsparcie finansowe na kursy podnoszące ich kwalifikacje, co w dalszej perspektywie służy podnoszeniu jakości zajęć dydaktycznych. Pracownicy WNoE odbyli serię szkoleń dotycząca prowadzenia zajęć zdalnych (w trybie synchronicznym i asynchronicznym), szczególnie wykorzystania MS Teams. Wydział przeznacza także środki finansowe na zakup pomocy dydaktycznych potrzebnych do realizacji atrakcyjnych zajęć dydaktycznych.

Pracownicy otrzymują wsparcie finansowe umożliwiające rozwój naukowy/artystyczny: udział w konferencjach naukowych (polskich i zagranicznych); realizację staży naukowych w ośrodkach naukowych; dofinansowanie do tłumaczenia tekstów naukowych czy dokumentów grantowych; dofinansowania działalności artystycznej. Pracownicy potrzebujący wsparcia w rozwoju naukowym mogą liczyć na udzielenie urlopu naukowego, który pozwala na zintensyfikowanie działalności badawczej. Regularnie uzupełnione są zasoby Biblioteki Pedagogicznej, adekwatnie do potrzeb pracowników WNoE. Dobrą praktyką realizowaną na WNoE, pozwalającą budować dorobek naukowy, jest zapraszanie promotorów pomocniczych do postępowań o nadanie stopień doktora. Wskazać należy awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów, finansowane z subwencji WNoE: tytuł profesora dla Wiolety Danilewicz (2024); stopnie doktora habilitowanego dla: Anny Józefowicz (2021), Karola Konaszewskiego (2021), Marty Kowalczuk-Walędziak (2023), Bożeny Tołwińskiej (2023), Anny Młynarczuk-Sokołowskiej (2024); stopnie doktora dla: Emilii Jakubowskiej (2020), Anny Chańko-Kraszewskiej (2022), Moniki Żak-Skalimowskiej (2022), Doroty Wyrzykowskiej-Kody (2024), Piotra Remży (2024).

Jednym z elementów systemu motywacji kadry są Nagrody Rektora, przyznawane zgodnie z Regulaminem Wynagradzania UWB (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/zarzadzenia-rektora/23748,Zarzadzenie-nr-47-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-17-lipca-2024-r-w-sp.html>). Na jego podstawie, osoby wytypowane przez kierownika jednostki

otrzymują nagrodę pieniężną. Dodatkowo, na WNoE pracownicy wyróżniający się ponadprzeciętnymi osiągnięciami w sferze naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej otrzymują wyróżnienie Dziekana wręczone w trakcie posiedzenia Rady Wydziału lub podczas inauguracji roku akademickiego. W ramach docenienia osiągnięć każdego miesiąca w trakcie posiedzenia Rady Wydziału prezentowane są osiągnięcia naukowe i artystyczne pracowników WNoE, o których informacje są zamieszczane na stronie WNoE i w mediach społecznościowych.

5. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nauczyciele posiadają odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie zawodowe oraz kompetencje dydaktyczne związane z ocenianym kierunkiem. Mają również doświadczenie w pracy dydaktycznej i praktyczne umiejętności związane z prowadzonymi oraz wykładanymi przedmiotami. Wszyscy kandydaci do pracy na stanowisko nauczyciela akademickiego w ramach stosunku pracy na potrzeby postępowania konkursowego zobligowani są do przedstawienia podpisanego oświadczenie o spełnieniu warunków określonych w Ustawie prawo o szkolnictwie wyższym.

W odniesieniu do przygotowania do zawodu, nauczyciele akademicy posiadają doświadczenie pracy w placówkach oświatowych i/ lub są zaangażowani w działalność naukową związaną z edukacją, co wynika z treści Załącznika 2.4 Raportu. Obsada zajęć jest zgodna z programem studiów i zapewnia realizację wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 4.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1. Stan, nowoczesność rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której kierunek jest przyporządkowany.

WNoE dysponuje nowoczesną infrastrukturą, obejmującą trzy budynki: A, B i C. Oferuje on komfortowe i nowoczesnie wyposażone zaplecze dydaktyczne, które łączy innowacyjne rozwiązania technologiczne z przestrzeniami sprzyjającymi efektywnej nauce, pracy badawczej oraz organizacji wydarzeń naukowych i wypoczynkowi studiujących. Na terenie WNoE dostępna jest sieć WiFi Eduroam zapewniająca szybki i bezpieczny dostęp do Internetu dla prowadzących i studentów

Na szczególną uwagę zasługuje, oddana do użytku w 2013 roku, Aula Dydaktyczno – Widowiskowa im. Janusza Korczaka na którą składają się;

- Dwie sale audytoryjne – jedna mieszcząca 299 osób, druga 151 osób – przestronne, klimatyzowane, wyposażone w zaawansowany system nagłośnienia, rzutniki multimedialne oraz sterowane rolety i oświetlenie.
- Scena – z pełnym zapleczem technologicznym, systemami scenicznymi i możliwością wyjścia bezpośrednio na zewnątrz.
- Reżyserka i kabiny tłumaczy – pozwalające na profesjonalną organizację wydarzeń międzynarodowych.
- Dwie garderoby – zapewniające komfort prelegentom i artystom.
- Trzy sale wykładowe na II piętrze – każda mogąca pomieścić 70 osób, wyposażone w rzutniki, sieć Eduroam, elektryczne rolety, telewizory LCD oraz ergonomiczne krzesła z odkładanymi pulpitemi.
- Pracownia plastyczna – przestrzeń do twórczej pracy, wyposażona w sztalugi, rzutnik (stanowiąca optymalną bazę do zajęć z metodyki wychowania plastycznego).
- Pracownia do zajęć ruchowych (wyposażona w lustra, materace, instrumenty i sprzęt muzyczny, przeznaczona do zajęć z rytmiki i wychowania fizycznego).

Drugi kluczowy obiekt Wydziału, Budynek Dydaktyczny, został oddany do użytku w 1956 roku, jednak dzięki rozbudowie i modernizacji oferuje nowoczesne warunki dydaktyczne. Całkowita powierzchnia użytkowa kompleksu, obejmującego budynek dydaktyczny, budynek ćwiczeń oraz bibliotekę, wynosi

7953,05 m². W budynku znajdują się przestronne sale wykładowe, ćwiczeniowe i seminaryjne, które wyposażone są w:

- Tablice suchościeralne i typu flipchart – wspierające aktywną pracę dydaktyczną.
- Telewizory i projektory multimedialne – z możliwością podłączenia komputera przez HDMI.

WNoE posiada *dwie sale komputerowe*: Pracownia nr 1 wyposażona jest w 15 stanowisk komputerowych wyposażonych w:

- Procesory Intel Core,
- Pamięć RAM 8GB,
- Dyski: SSD 256GB,
- System operacyjny: Windows 10 Pro (wersja aktualna, z regularnymi aktualizacjami),

Pracownia nr 2 posiada również 15 stanowisk, które pracują w oparciu o system Windows 10 Pro z wykorzystaniem komputerów posiadających:

- Procesory: Intel Core,
- Pamięć RAM: 4 GB,
- Dyski: SSD 256 GB.
- System operacyjny: Windows 10 Pro (najnowsza wersja, zintegrowana z usługami chmurowymi).

Obie pracownie korzystają z szybkiego łącza internetowego (prędkość: 1 Gb/s, symetryczne), zapewniającego płynną pracę z aplikacjami online oraz zdalnymi zasobami edukacyjnymi.

Wydział Nauk o Edukacji dysponuje trzema salami, które tworzą pracownie pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej – sale A203, A204/1, A204/2.

Sala A 203 dedykowana jest edukacji wczesnoszkolnej. Na jej wyposażenie składają się materiały wspierające kształcenie przyszłych nauczycieli klas 1-3, m.in. wybrane prace naukowe autorstwa pracowników Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, materiały metodyczne i podręczniki uczniowskie przydatne w procesie realizacji przedmiotów o charakterze metodycznym (np. edukacja polonistyczna, edukacja matematyczna, edukacja społeczno-przyrodnicza, edukacja techniczna) oraz środki dydaktyczne niezbędne podczas projektowania przez studentów procesu uczenia się uczniów klas początkowych.

Sala A 204/1 przeznaczona jest na zajęcia związane z realizacją przedmiotów dotyczących pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole

edukacja włączająca/praca z dziećmi o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych). Wyposażenie stanowią pomoce wykorzystywane w indywidualnej pracy z dziećmi czy zajęciach terapeutycznych.

W sali A 204/2 znajdują się różne materiały przydatne do realizacji treści zawartych w grupie przedmiotów poświęconych wychowaniu przedszkolnemu. Są to pomoce wykorzystywane do ćwiczeń praktycznych, projektowania oraz symulacji działań z dziećmi

Wszystkie sale, a zwłaszcza pracownie oraz ich wyposażenie (Załącznik 2.5) mają za zadanie zapewnienia studentom kierunku Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna pomocy w kształtowaniu umiejętności praktycznych. Studenci podczas zajęć mają dostęp do pomocy dydaktycznych (szczegółowy wykaz w Załączniku 10), mogą w sposób praktyczny sprawdzić jak odpowiedni dobór narzędzi wpływa na zwiększenie efektywności ich pracy.

2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe),

W osiąganiu efektów uczenia się istotną rolę odgrywa infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią. Studenci najczęściej mają kontakt z instytucjami zewnętrznymi podczas praktyk zawodowych oraz wizyt studyjnych z prowadzącym. Praktyki odbywają się w instytucjach oświatowych, które znajdują się w Załączniku 11.

Infrastruktura i wyposażenie instytucji zewnętrznych dostępne studentom są zróżnicowane i zależą od miejsca odbywania praktyki. Zgodnie z Zarządzeniem nr 5 z dnia 19 stycznia 2018 r. zmieniające Zarządzenie nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie studenckich praktyk zawodowych, (<https://bip.uwb.edu.pl/download/64/31725/2018-5-2.pdf>) co roku przeprowadzane są anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych. Na pytanie Czy infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których odbywał/a Pan/Pani praktykę pozwalała na realizację programu praktyki? 90% studentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna odpowiedziało: *zdecydowanie tak i tak*. Odpowiedź *ani tak, ani nie* uzyskało 10% głosów na opisywanym kierunku.

Wybrane przedszkola i szkoły podstawowe, w których odbywają się praktyki zawodowe studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, uczestniczą w projektach unijnych, np. Omnibus, dzięki któremu możliwe jest dofinansowanie remontów budynków i przygotowanie przyjaznej przestrzeni adaptacji i relaksu dla uczniów. Realizują również program „Laboratoria przyszłości” dzięki którym mają możliwość wyposażenia swoich instytucji w nowoczesny sprzęt m.in. pracownie wirtualnej rzeczywistości VR, zestawy do kodowania, robotyki, sprzętu fotograficznego, mikroskopów, drukarki 3D, laptopów do obsługi drukarki 3D, zestawów do programowania mikrokontrolerów i nauki

elektroniki, głośników, zestawów nagłaśniających, zestawów edukacyjnych do budowy robota, zestawów klocków Lego, mikrofonów, dyktafonów, klocków konstrukcyjnych, modułowych pracowni przyrodniczych, plansz dydaktycznych. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie zajęć z wykorzystaniem nowych technologii, co sprzyja wzbogacaniu doświadczenia studenta podczas praktyk zawodowych.

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej,

WNoE dysponuje zapleczem ICT, które (poza specjalistycznymi salami oraz wyposażeniem wymienionymi w punkcie 1 Kryterium 5 Raportu) obejmuje:

- Microsoft Office 365: Platforma cyfrowa umożliwiająca korzystanie z edytora tekstu, arkusza kalkulacyjnego oraz MS Teams, wspomagająca współpracę i organizację nauki w trybie zdalnym i hybrydowym.
- Oprogramowanie do analiz statystycznych: Dostęp do narzędzia Imago (SPSS), kluczowego w analizach statystycznych wykorzystywanych w badaniach oraz pracach dyplomowych.
- Program nVIVO – zaawansowane oprogramowanie do analizy danych jakościowych, które umożliwia importowanie, kodowanie, kategoryzację oraz wizualizację danych z różnych źródeł, takich jak tekst, audio, wideo i obrazy. Program wspiera badania metodami mieszanymi, ułatwia współpracę zespołową.

W celu prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość kadra i studenci WNoE korzystają z dedykowanej platformy e-learningowej EduPortal, której funkcjonalności obejmują:

- publikowanie materiałów dydaktycznych (prezentacji, artykułów, wideo),
- organizację zadań i prac domowych z możliwością przesyłania odpowiedzi online,
- przeprowadzanie testów i egzaminów w formie zdalnej,
- organizację zajęć synchronicznych poprzez MS Teams.

Zasady wykorzystania określa Zarządzenie nr 67 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2024 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2024/zarzadzenia-rektora/24246,Zarzadzenie-nr-67-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-30-wrzesnia-2024-r-w.html>) oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się poza siedzibą uczelni, zaś zasady realizacji

określają wydziałowe procedury dostępnej na stronie Wydziału <https://noe.uwb.edu.pl/studenci/procedury-i-dokumenty-do-pobrania>.

4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,

W ciągu ostatnich czterech lat na WNoE zrealizowano szereg projektów współfinansowanych ze środków europejskich, skoncentrowanych na dostępności oraz projektowaniu uniwersalnym. Sale dydaktyczne zostały zaprojektowane tak, aby wyeliminować wszelkie bariery architektoniczne, umożliwiając swobodny dostęp i korzystanie z przestrzeni przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Dzięki tym inicjatywom udało się znacząco poprawić komfort i funkcjonalność budynków. Każdy z nich został wyposażony m.in. w windy oraz inne rozwiązania technologiczne wspierające osoby o szczególnych potrzebach. Budynki A i C posiadają portiernie z przenośnymi pętlami indukcyjnymi, wspierającymi osoby korzystające z aparatów słuchowych. W pobliżu każdego budynku znajdują się wyznaczone miejsca parkingowe dla osób ze szczególnymi potrzebami. W bibliotecznej czytelnicy przygotowano specjalne stanowisko komputerowe dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami umożliwiające transkrypcję tekstu oraz stół z elektryczną regulacją wysokości. W budynku dydaktycznym zastosowano poręcz z nakładkami w języku Braille'a oraz oznaczenia drzwi w postaci brajlowskich naklejek umieszczonych nad klamkami. Budynek C został wyposażony w tablicę tyflograficzną, ułatwiającą orientację przestrzenną osobom niewidomym i słabowidzącym. Wszystkie budynki korzystają z systemu nawigacyjnego YourWay Beacon, wspomagającego orientację w przestrzeni. W każdym z budynków znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

WNoE dysponuje urządzeniami oraz oprogramowaniem wspierającym osoby ze szczególnymi potrzebami; szczegółowy wykaz zawarto w Załączniku 2 (Charakterystyka sal i biblioteki) oraz Załączniku 9. Ponadto studenci ze specjalnymi potrzebami mogą skorzystać z usługi ksero lub skanu materiałów niezbędnych do zajęć, które są udostępniane poprzez Bibliotekę Zbiorów Dostępnych.

5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej,

W ramach zajęć, które wymagają analizy danych ilościowych studenci mogą korzystać z oprogramowania Imago (SPSS). To narzędzie jest kluczowe w przeprowadzaniu analiz statystycznych, które są niezbędne w badaniach oraz pracach dyplomowych.

W trakcie seminariów, konsultacji oraz pracy nad projektami grupowymi możliwe jest wykorzystanie MS Teams. Studenci mają dostęp do platformy Microsoft Office 365, co umożliwia im samodzielne przygotowywanie projektów, raportów oraz próbnych analiz danych. Dzięki temu mogą efektywnie współpracować i organizować swoją naukę zarówno w trybie zdalnym, jak i hybrydowym (np. z wykorzystaniem platformy Eduportal).

W ramach zajęć dydaktycznych studenci korzystają z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej (www.zpe.gov.pl/), która oferuje różnorodne formy aktywności, ćwiczenia interaktywne i materiały multimedialne, wspierając kształcenie i budowanie wiedzy. Ponadto umożliwia tworzenie i edycję własnych e-materiałów oraz korzystanie z udostępnionych zasobów. Dzięki temu studenci mają również bezpłatny dostęp do pełnej wersji aplikacji Canva dla Edukacji (narzędzia do projektowania graficznego i tworzenia prezentacji).

Dodatkowo studenci mają możliwość korzystania z licznych pomocy dydaktycznych będących na wyposażeniu pracowni przygotowanej do realizacji zajęć na kierunku PPIW. Szczegółowy wykaz pomocy dydaktycznych zawarto w Załączniku 10.

6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

Pracownicy oraz studenci WNoE są wspierani w swojej działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i edukacyjnej przez Bibliotekę Pedagogiczną oraz Bibliotekę Uniwersytecką. Biblioteka Pedagogiczna, zlokalizowana na terenie WNoE, jest największą specjalistyczną biblioteką w systemie biblioteczno-informacyjnym uczelni. Jej zbiory obejmują literaturę z zakresu badań naukowych prowadzonych na WNoE oraz realizowanych kierunków studiów, ze szczególnym uwzględnieniem pedagogiki, psychologii, filozofii i socjologii. Księgozbiór biblioteki jest obsługiwany przez zintegrowany system biblioteczny ALEPH, co umożliwia czytelnikom korzystanie z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej UwB oraz wszystkich bibliotek specjalistycznych. Informacje o zasobach są dostępne online poprzez katalog OPAC, który pozwala na wyszukiwanie, zamawianie, rezerwowanie i prolongowanie materiałów bibliotecznych.

Biblioteka Pedagogiczna posiada ponad 115 tys. materiałów bibliotecznych, w tym książki, czasopisma oraz zbiory specjalne. Użytkownicy mogą korzystać z zasobów biblioteki w czytelni – na miejscu jak i z wypożyczalni – na zewnątrz. Dodatkowo studenci i pracownicy mogą skorzystać z usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej w przypadku publikacji niedostępnych w bibliotekach Białegostoku.

Biblioteka zapewnia również dostęp do zbiorów w wersji elektronicznej, w tym zasobów bibliograficznych i pełnotekstowych, takich jak bazy danych w licencji krajowej, bazy danych w ramach subskrypcji oraz zasoby Biblioteki Narodowej w systemie ACADEMICA. Dostęp do tych zasobów jest możliwy z sieci UwB lub z komputerów prywatnych. Charakterystykę infrastruktury oraz zasobów bibliotecznych zawiera Załącznik 2.5.

7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów,

Na WNoE monitorowanie i modernizacja infrastruktury jest realizowana sukcesywnie, w zależności od stwierdzanych potrzeb oraz wymagań. W ostatnich latach dokonano znaczących ulepszeń w pracowniach komputerowych. W jednej z nich całkowicie wymieniono jednostki centralne komputerów na nowe, a w drugiej, w ramach racjonalnego wydatkowania środków publicznych, zmodernizowano dyski twarde, zastępując je nowoczesnymi dyskami SSD, co znacznie zwiększyło szybkość działania komputerów. Dodatkowo, w miarę możliwości, do sal dydaktycznych systematycznie zakupuje się nowoczesne monitory i telewizory. W większych salach stare projektory lampowe są sukcesywnie wymieniane na nowoczesne projektory laserowe.

W ramach rozwoju i doskonalenia infrastruktury na WNoE na początku każdego roku, we współpracy z osobami odpowiedzialnymi za bazę dydaktyczną i informatyczną, kolegium dziekańskie podejmuje decyzje dotyczące potrzeb i planów modernizacyjnych. Uwzględnia się te wydatki w planie rzeczowo-finansowym wydziału.

Dział Zamówień Publicznych UwB kwartalnie zbiera zapotrzebowanie do postępowań przetargowych, które wynikają z planów modernizacji bazy dydaktycznej i naukowej. Pracownicy techniczni stale monitorują funkcjonowanie sprzętu informatycznego w salach wykładowych i pomieszczeniach naukowo-biurowych, a także corocznie przeprowadzają przegląd sprzętu biurowego, planując jego zakup i wymianę. Współpracują również z firmami zewnętrznymi w zakresie konserwacji sprzętu informatycznego.

Na każdym etapie funkcjonowania jednostki istnieje możliwość zgłaszania swoich potrzeb i spostrzeżeń dotyczących infrastruktury dydaktycznej zarówno przez pracowników, jak i studentów, do odpowiednich osób, takich jak dyrektor administracyjny, administrator budynku czy referent techniczny.

Zasoby biblioteczne są systematycznie uzupełniane. Zakupu dokonuje się na podstawie przeglądu nowości wydawniczych, literatury zalecanej w sylabusach oraz zgłoszeń czytelników (pracowników i studentów).

Ocenę zasobów bibliotecznych oraz funkcjonowania biblioteki przeprowadza wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dodatkowo stwarza się warunki do rozmowy o czytelnictwie i funkcjonalności wydziałowej czytelnicy (przykład: 23.04.2024 r., z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich, odbyła się w Bibliotece Pedagogicznej debata studencka nt. „Czy książki są potrzebne w studiowaniu?”. Licznie zebrani studenci i pracownicy WNoE rozmawiali wówczas nie tylko o roli książki w procesie studiowania, ale także o funkcjach i funkcjonalności czytelnicy).

8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Przedstawiony we wcześniejszych punktach Kryterium 5 opis infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz sposób zapewnienia jej prawidłowego funkcjonowania (w tym dotyczący infrastruktury w której studenci odbywają praktyki zawodowe) pokazuje, że WNoE jest w stanie w całości spełnić wymogi Standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I – IIII szkoły podstawowej) (Dz. U. 2024, poz. 453, Załącznik nr 2). Wydział stale podnosi jakość wyposażenia sal dydaktycznych, pracowni komputerowych oraz do zajęć tematycznych. Niebagatelną rolę odgrywa w tym zakresie jedna z najnowocześniejszych w regionie sal dydaktyczno-widowiskowych (Aula im. Janusza Korczaka), która pozwala na organizację dużych wydarzeń/konferencji naukowych o zasięgu nie tylko krajowym, ale również międzynarodowym, a także dzięki wspomnianym pracownikom tematycznym stanowiących istotny jakościowo wkład w infrastrukturę.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 5.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

WNoE posiada także zaplecze infrastrukturalne które wspiera potrzeby socjalne i integracyjne studentów kadry a także pokój dla rodzica z dzieckiem (specjalnie przygotowane pomieszczenie, które

zapewnia komfort i prywatność dla rodziców z małymi dziećmi). „Paryżanka Cafe Bistro”, to miejsce na terenie budynku C, które oferuje warunki do odpoczynku zarówno dla studentów, jak i kadry akademickiej. W bistro są dostępne napoje oraz pełnowartościowe posiłki. To miejsce sprzyja nie tylko relaksowi, ale także integracji społeczności akademickiej, umożliwiając spotkania i rozmowy w spokojnej atmosferze.

Mając na względzie potrzeby socjalne oraz wzmacnianie integracji społeczności WNoE, a także w trosce o dobrostan studentów, rozpoczęto działania na rzecz adaptacji pomieszczenia po bufecie (budynek A), które będzie zagospodarowane przez Samorząd Studencki. W nadchodzącym semestrze zostanie poddane drobnemu remontowi (przeprojektowanie wystroju, przemalowanie ścian, wyposażenie w pufy) zmianie wyposażenia (m.in. kuchenka mikrofalowa, czajniki, gry planszowe) w celu stworzenia nie tylko miejsca do spotkań, ale również zapewnienia warunków do odpoczynku, prac zespołowych, spożywania posiłków przez studentów, których ograniczone możliwości finansowe nie pozwalają na korzystanie z usług „Paryżanka Coffee Bistro”. Wyposażenie pomieszczenia jest możliwe m.in. dzięki zwycięskiemu projektowi „Reset – twoja przestrzeń relaksu i rozwoju” przygotowanemu przez Samorząd Studentów WNoE finansowanemu ze środków Narodowego Instytutu Wolności w ramach Programu „Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033”. W trosce o jak najlepsze zagospodarowanie przestrzeni oraz zgodnie z ustaleniami z Samorządem Studenckim pomieszczenie będzie odnowione przez studentów w konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi Zakładu Edukacji Artystycznej WNoE.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz ich wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe),

WNoE od wielu lat współpracuje z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego na poziomie międzynarodowym, krajowymi i lokalnym. Przykłady tej współpracy, mające znaczenie dla procesu kształcenia na kierunku PPiW, są przedstawione w Załączniku 6.. Opisane tam przykłady dowodzą dużego zaangażowania pracowników Wydziału w inicjatywy o różnym zasięgu i zakresie, co przekłada się na rozwój naukowy i dydaktyczny kadry oraz możliwości zdobywania wiedzy i kształtowania kompetencji przez studentów. Dzięki gromadzonym doświadczeniom, możliwości wymiany poglądów i obserwacji nowatorskich rozwiązań na innych uczelniach, program studiów jest realizowany efektywnie i jest modyfikowany stosownie do potrzeb i wymogów formalnych.

Utrzymywanie kontaktów z pracodawcami (w przypadku PPiW – przedszkolami i szkołami publicznymi oraz niepublicznymi) zapewnia regularny przepływ informacji na temat osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz nowych rozwiązań w praktyce edukacyjnej, które mogą być wprowadzone do programu studiów. Współpraca przybiera różne formy, w tym:

- o konferencje naukowo-dydaktyczne oraz seminaria naukowo-metodyczne współorganizowane z nauczycielami współpracującymi z Wydziałem oraz skierowane do praktyków (np. Organizacja konferencji dla nauczycieli i dyrektorów szkół z miasta lub województwa podlaskiego (Konferencja naukowo-metodyczna pt. „Nauczyciel – jako doradca społeczny i zawodowy – obszary doskonalenia, 2.10.2024, współorganizator: Departament Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Białostockie Centrum Edukacji; Konferencja naukowo-metodyczna pt. „Nauczyciel przedmiotu a treści doradztwa zawodowego na realizowanych zajęciach”, 19.12.2024, współorganizator: Departament Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku, Białostockie Centrum Edukacji; V Ogólnouczelniane Seminarium nt. Jakości Kształcenia w UwB „Ocenianie w procesie zapewniania jakości kształcenia”, referat: „Proces oceniania i jego specyfika w kształceniu akademickim” Białystok, 12 kwietnia 2024; konferencja naukowo-metodyczna „Nauczyciel jako doradca społeczny i zawodowy – obszary doskonalenia, referat: „Profil doradcy zawodowego (kompetencje i kwalifikacje zawodowe) – organizator Departament Urzędu Miejskiego w Białymstoku, WNoE, Białostockie Centrum Edukacji, 2.10.2024. Innym ważnym działaniem są seminaria z cyklu „Alternatywy w edukacji” zainicjowane przez pracowników Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej (pierwsza edycja zorganizowana 20 maja 2024 r. i poświęcona edukacji outdoorowej, zielonej edukacji we współpracy z podmiotami zewnętrznymi),
- o udział w imprezach popularyzujących naukę otwartą na środowisko lokalne (np. coroczne edycje Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki),
- o porozumienia o wzajemnej współpracy z przedszkolami i szkołami funkcjonującymi na terenie miasta Białystok, w których obie strony zobowiązały się do realizacji wspólnych działań i inicjatyw (np. Szkoła Podstawowa nr 9 im 42 Pułku Piechoty, Społeczna Szkoła Podstawowa nr 4 PTO, Przedszkole Samorządowe nr 2 „Pod Słonkiem”, Przedszkole Samorządowe nr 42, „Niezapominajka”),
- o projekty realizowane przez inne podmioty przy współudziale pracowników WNoE (np. „Białostocka szkoła ćwiczeń”; Podlaska Wieczorynka Edukacyjna – dr Barbara Dudel, prof. UwB <https://www.facebook.com/profile/100076554139206/search/?q=dudel&locale=pl>),

- współpraca z wydawnictwami edukacyjnymi (np. Podręcznikarnia Wydawnictwo Edukacyjne sp. z o.o.) w ramach której pracownicy Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej współorganizują konferencje dla nauczycieli),
- współpraca z placówkami oświatowymi, w których studenci realizują praktyki zawodowe (lista placówek w Załączniku 11),
- inicjatywy studenckie - współpraca z Klubem Młodego Odkrywcy (KMO), który działa w ramach Centrum Kreatywnego Uczenia się Matematyki przy Wydziale Matematyki Uniwersytetu w Białymstoku. Jest to program skierowany do uczniów klas I-III szkoły podstawowej, koordynowany przez Centrum Nauki Kopernik (CNK) w Warszawie.

Dobre relacje utrzymywane są z organami prowadzącymi i nadzorującymi placówki oświatowe, m.in. z Prezydentem Miasta Białystok, Departamentem Edukacji Urzędu Miejskiego, Podlaskim Kuratorium Oświaty, Centrum Edukacji Nauczycieli, Białostockim Centrum Edukacji oraz instytucjami, w których studenci PPIW odbywają praktyki zawodowe.

Aktywne uczestnictwo pracowników w powyższych inicjatywach nie tylko upowszechnia wiedzę naukową, ale także buduje kapitał społeczny i pozwala nabywać nowe kompetencje, co przekłada się na jakość i przebieg procesu dydaktycznego. W programie studiów na kierunku PPIW uwzględniona jest także specyfika kulturowa i społeczna Podlasia (np. projekt prowadzony przez dr hab. A. Młynarczuk-Sokołowską „Przygody Innego”).

2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji są dokonywane przez pracowników Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej w toku codziennej realizacji zajęć dydaktycznych, inicjatyw dydaktycznych angażujących podmioty zewnętrzne. Dokonuje ich także Dziekan Wydziału każdorazowo analizując zasadność podpisania umowy o współpracy (co wymaga pozyskania zgody Rektora UwB). W celu podniesienia jakości współpracy z otoczeniem społecznym, w bieżącej kadencji (2024-2028) na WNoE Rektor UwB powołał Prodziekana ds. Promocji i Współpracy ze Środowiskiem, do zadań którego należy między innymi organizacja partnerstwa jednostki organizacyjnej uczelni z instytucjami przemysłu i biznesu, społeczno-edukacyjnymi w regionie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 6. W raporcie podkreślono, że należy rozważyć możliwość aktywniejszego włączenia pracodawców w proces dyplomowania. W ramach rozwiązania tej kwestii zintensyfikowano w ostatnich latach współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, ponadto podczas bieżącej kadencji uwzględniono potrzebę zacieśniania wzajemnych relacji w tym zakresie (powołanie przez Rektora UwB Prodziekana ds. Promocji i Współpracy ze Środowiskiem).

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów).

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku PPIW jest realizowane poprzez szereg działań (obejmujących zarówno nauczycieli akademickich, studentów, jak i pracowników administracyjnych), inicjowanych i koordynowanych przez Prodziekana ds. nauki i umiędzynarodowienia, Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ ds. Pracowników i Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+ ds. Studentów. Osoby te ściśle współpracują z Komisją ds. umiędzynarodowienia UwB oraz Działem Współpracy Międzynarodowej UwB.

Jednym z działań wspierających umiędzynarodowienie na kierunku PPIW jest członkostwo instytucjonalne WNoE w Europejskim Stowarzyszeniu Kształcenia Nauczycieli (Association for Teacher Education in Europe, ATEE). Uczestnictwo w tej organizacji stanowi cenną okazję dla doktorantów oraz kadry akademickiej do aktywnego udziału w międzynarodowej sieci ekspertów zajmujących się kształceniem nauczycieli, umożliwia dostęp do najnowszych badań i innowacyjnych praktyk edukacyjnych, udział w konferencjach, warsztatach oraz projektach badawczych realizowanych we współpracy z partnerami z całej Europy a także stwarza możliwość nawiązywania kontaktów naukowych, wymiany doświadczeń czy publikowania wyników badań w renomowanych czasopismach i monografiach naukowych. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku PPIW aktywnie uczestniczą w konferencjach organizowanych przez ATEE oraz w szkoleniach i webinarium poświęconych m.in. rozwojowi zawodowemu nauczycieli akademickich kształcących przyszłych nauczycieli (tzw. teacher educators) oraz innowacyjnej działalności nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Dzięki członkostwu w ATEE studenci oraz kadra mają zapewniony bezpłatny dostęp do czasopisma naukowego European Journal of Teacher Education (5-letni IF=6.00). Zaangażowanie

w działania ATEE zaowocowało także powierzeniem WNoE zorganizowania w 2026 r. corocznej konferencji, co stanowi wyraz zaufania i uznania dla międzynarodowego charakteru działalności jednostki.

2. *Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych*

Przy podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku szczególny nacisk kładzie się na systematyczne poszerzanie współpracy z uczelniami partnerskimi. W tym celu podpisywane są nowe umowy na wymianę studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103 oraz umowy bilateralne. Ze względu na specyficzne, przygraniczne położenie Uniwersytetu w Białymstoku, współpraca obejmuje zarówno partnerów z krajów wschodnich (np. Litwa Łotwa), jak i zachodnich (np. Portugalia, Hiszpania, Stany Zjednoczone). Pozyskiwaniu odpowiednich uczelni partnerskich (posiadających w swojej ofercie przedmioty zgodne z kierunkiem PPiW) a także promocji kierunku PPiW służy, między innymi, uczestnictwo (od 2023 r.) Prodziekan ds. nauki i umiędzynarodowienia w kongresie ERACON – corocznej konferencji dla koordynatorów programu Erasmus+ i innych osób zajmujących się umiędzynarodowieniem uczelni, organizowanej przez European Association of Erasmus Coordinators.

Zawierane umowy bilateralne są aktywnie wykorzystywane w celu rozwoju współpracy akademickiej, wymiany studentów i kadry naukowej, realizacji wspólnych projektów badawczych oraz organizacji międzynarodowych seminariów i warsztatów, co sprawia, że nie pozostają jedynie formalnymi dokumentami, lecz przekładają się na realne działania i partnerstwa. Na przykład, w 2021 roku, we współpracy z pracownikami Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej, zorganizowano trzy międzynarodowe seminaria online, których celem była wymiana doświadczeń dotyczących problemów, wyzwań, standardów i perspektyw w akademickim kształceniu nauczycieli, edukacji artystycznej oraz międzykulturowej edukacji dzieci w młodszym wieku szkolnym. Wykładowcami byli pracownicy uniwersytetów, z którymi w semestrze zimowym 2020/2021 podpisano umowy o współpracy bilateralnej, a także nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku PPiW.

3. *Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny*

Zgodnie z programem kształcenia na kierunku PPiW, od absolwenta oczekuje się, że będzie porozumiewał się w języku obcym, wykazując umiejętność czytania i pisania na poziomie B2+ oraz umiejętność słuchania i mówienia na poziomie C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Ponadto absolwent powinien posługiwać się specjalistyczną terminologią w języku

obcym, co odpowiada efektom uczenia się KA7_UK1, KA7_UK2, KA7_UK3. Osiągnięciu tych efektów służy realizacja następujących przedmiotów: język obcy cz. 1 (60 godz., zaliczenie na ocenę po sem. 2) oraz język obcy cz. 2 (60 godz., egzamin po sem). Dodatkowo studenci PPIW mają możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku angielskim w ramach ogólnowydziałowej oferty zajęć dla studentów programu Erasmus+, a także rozwijać swoje umiejętności językowe przez udział w seminariach i warsztatach prowadzonych przez wykładowców zagranicznych. Przykładowo, w semestrze letnim roku akademickiego 2020/2021 studenci PPIW uczestniczyli w kursie języka angielskiego specjalistycznego, prowadzonym przez Prof. Lisę Renee Pierce z University of Illinois Urbana-Champaign (USA). Kurs został zorganizowany przez dr hab. Dorotę Misiejuk, prof. UwB, jako dodatkowe wsparcie w rozwijaniu kompetencji językowych studentów kierunku PPIW. Ponadto Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu w Białymstoku stwarza wiele innych możliwości osiągnięcia i doskonalenia biegłości językowej dla studentów, na przykład, poprzez uzyskanie certyfikatu językowego TELC B2, który jest uznawany przez MEN jako jeden z warunków dający uprawnienia do nauczania języka angielskiego w przedszkolu i klasach I-III.

4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Ważnym aspektem zwiększania międzynarodowego wymiaru kształcenia na kierunku PPIW jest angażowanie studentów i pracowników w projekty międzynarodowe realizowane na WNoE a także programy służące rozwojowi mobilności akademickiej Erasmus+. Udział w takich inicjatywach daje studentom i kadrze akademickiej możliwość zdobycia cennego doświadczenia w pracy badawczej i dydaktycznej w środowisku międzynarodowym, a także umożliwia rozwój kompetencji językowych, międzykulturowych i zawodowych. Przykładowe projekty, w których brali/biorą udział nauczyciele akademicy związani z kierunkiem PPIW, obejmują: Empowering Teachers for Automatic Recognition (ETAR) – projekt mający na celu wsparcie nauczycieli w procesie automatycznego uznawania kwalifikacji zawodowych w różnych krajach europejskich, co ułatwia mobilność zawodową nauczycieli i podnosi jakość edukacji; Training for Teachers for Inclusion in Mongolia. The Development of a Modular Course with Online Tutorials on the Right to Inclusive Education and the Establishment of SEN Counselling Centres (MELINC) – projekt międzynarodowy mający na celu opracowanie kursów szkoleniowych online dotyczących prawa do edukacji włączającej oraz tworzenie centrów doradztwa dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Trzy studentki kierunku PPIW wzięły udział w listopadzie-grudniu 2024 r. w międzynarodowym projekcie Future Bridge – Rozwój i Dialog, którego celem był rozwój młodych liderów z Polski i Litwy, studentów Uniwersytetu w Białymstoku i jego Filii w Wilnie, w obszarze umiejętności przywódczych, komunikacyjnych oraz sieciowania.

Mobilność studentów kierunku PPiW jest realizowana głównie w ramach programu Erasmus+ (projekt KA103). Lista uczelni, z którymi podpisano umowy w ramach tego programu, obejmuje 29 szkół wyższych. Studenci PPiW są na bieżąco informowani oraz zachęceni do udziału w programie poprzez spotkania informacyjne (np. Erasmus Days), ogłoszenia na stronie internetowej WNoE, a także akcje promocyjne w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram). W publikowanych ogłoszeniach dotyczących rekrutacji przedstawiane są kryteria formalne, warunki finansowania oraz zasady kwalifikacji do programu. W procesie rekrutacji na wyjazdy studenckie uwzględnia się średnią ocen, znajomość języka obcego oraz list motywacyjny, a dodatkowo przeprowadzane są rozmowy rekrutacyjne, mające na celu ocenę motywacji i gotowości studentów do udziału w programie. Na podstawie tych kryteriów tworzona jest lista rankingowa, umożliwiająca rekrutowanie do wyjazdu studentów o najwyższych kwalifikacjach.

W każdym roku akademickim kilku studentów PPiW realizuje część studiów w zagranicznych uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+ (np. w roku akademickim 2020/2021, 2 osoby reprezentujące WNoE w tym 1 z kierunku PPiW, w roku 2021/2022 7 osób z WNoE w tym 1 z PPiW, w roku 2022/2023 9 osób z WNoE w tym 2 z PPiW, w roku 2023/2024 7 osób z WNoE w tym 3 z PPiW, a w roku 2024/2025 8 osób z WNoE w tym 3 PPiW. Szczegółowy wykaz aktywności zawiera Załącznik 8.

Dodatkowo studenci PPiW mogą uczestniczyć w międzynarodowych wymianach o formacie mieszanym (Blended Intensive Programmes, BIP), które łączą zdalny udział (online) przed i po zakończeniu mobilności z krótkoterminowym pobytem stacjonarnym (np. Multicultural Training for International Classroom Settings- Istanbul Aydin Universitesi Turcja; Drama in Education. Creativity for inclusion – Escola Superior de Educacao Politecnico do Porto, Portugalia). Programy te cechuje wysoka elastyczność, co sprawia, że stanowią atrakcyjną formę międzynarodowej mobilności, zwłaszcza dla studentów, którzy nie mogą uczestniczyć w dłuższych wyjazdach. W roku akademickim 2023/24 6 studentek PPiW wzięło udział w wyjazdach w ramach BIP.

Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia na kierunku PPiW sprzyjają również zagraniczne wyjazdy nauczycieli akademickich i pracowników administracji, które stanowią istotny element wymiany doświadczeń i transferu wiedzy. Podstawowymi narzędziami realizacji polityki mobilności dla kadry są projekty KA103 i KA107 w ramach programu Erasmus+. Od września 2020 do lutego 2025 odbyło się 37 wyjazdów nauczycieli akademickich w celu prowadzenia zajęć (STA) oraz 28 wyjazdów w celach szkoleniowych (STT). Ponadto, w tym okresie gościliśmy 10 nauczycieli akademickich z zagranicznych jednostek w ramach STA oraz 11 nauczycieli akademickich i pracowników administracji w ramach STT. Nauczyciele akademiccy z partnerskich uczelni prowadzili zajęcia dla studentów ocenianego kierunku w języku angielskim, poszerzając ich warsztat pracy o rozwiązania stosowane w pracy z uczniami edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w innych krajach, takich jak Litwa, Łotwa, Turcja i Słowacja.

Warto zaznaczyć, że zarówno liczba wyjazdów, jak i przyjazdów w ramach programu Erasmus+ w latach 2020/2021 była znacząco ograniczona pandemią Covid-19. Aktualnie zauważalny jest znaczny wzrost liczby mobilności.

Nauczyciele akademicki uczestniczą również w programie wymiany bilateralnej Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), realizując głównie staże naukowe/badawcze oraz prowadząc zajęcia dydaktyczne (np. dr hab. Anna Józefowicz, prof. UwB, Uniwersytet w Patras, Grecja; dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, prof. UwB i dr Tomasz Prymak, Uniwersytet w Patras, Grecja; dr hab. Marta Kowalczyk-Wałędziak, prof. UwB, Uniwersytet Loranda Eotvosza w Budapeszcie, Węgry). Wyjazdy odbywają się również w związku z udziałem nauczycieli akademickich w konferencjach i seminariach międzynarodowych, realizacją grantów naukowych (np. konkurs Miniatura 4, organizowany przez NCN – dr hab. Marta Kowalczyk-Wałędziak, prof. UwB) oraz indywidualnymi wizytami na zaproszenie uczelni zagranicznych.

5. *Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku*

Umiejscowienie procesu kształcenia na kierunku PPIW realizowane jest również poprzez wizyty zagranicznych wykładowców, zarówno w ramach programu Erasmus+, jak i na zaproszenie indywidualne. Wykładowcy goszczący na WNoE prowadzą wykłady, seminaria, debaty oraz warsztaty dla studentów i nauczycieli akademickich, poruszając tematy zgodne z treściami poszczególnych przedmiotów. Przykłady takich inicjatyw obejmują: wykład anglojęzyczny pt. „Kreowanie inkluzyjnego, interaktywnego i komunikującego się środowiska wychowawczego”, poprowadzony przez wykładowczynię z Uniwersytetu w Illinois Urbana-Champaign (USA); certyfikowany wykład anglojęzyczny pt. “Teachers, teacher education, and the European Union”, przeprowadzony przez wykładowcę z Hertie School w Berlinie (Niemcy), warsztat anglojęzyczny pt. „Nauczanie i uczenie się matematyki z wykorzystaniem virtual reality”, który poprowadził wykładowca z Temple University (USA). Ponadto studenci PPIW mają możliwość uczestnictwa w warsztatach anglojęzycznych wzmacniających ich kompetencje osobiste i zawodowe, takich jak np.: certyfikowany warsztat anglojęzyczny pt. “International cooperation is great?”, przeprowadzony przez wykładowcę z Uniwersytetu w Cambridge (UK), wykład anglojęzyczny pt. „Close-to-practice research: making it happen and making a difference”, który poprowadził wykładowca z Uniwersytetu w Warwick (UK). Dodatkowo organizowane są spotkania dla studentów PPIW z przedstawicielami konsulatów RP, podczas których prezentowane są możliwości wyjazdów zagranicznych w ramach programów wymiany studenckiej, staży, praktyk oraz studiów wyższych. Przykładem takiej inicjatywy było spotkanie z Wicekonsul Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie, które odbyło się 3 grudnia 2024 r. i dotyczyło możliwości wyjazdów edukacyjnych do USA.

6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku PPiW podlega cyklicznej ocenie zarówno przez interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Spośród interesariuszy zewnętrznych działalność WNoE jako części uczelni, w zakresie stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, przeprowadza Narodowa Agencja Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności. Co roku przygotowywane są raporty dotyczące realizacji programu Erasmus+ KA103 i KA107.

Spośród interesariuszy wewnętrznych bieżącym monitorowaniem poziomu umiędzynarodowienia zajmuje się Prodzikan ds. nauki i umiędzynarodowienia, Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ ds. Pracowników oraz Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ ds. Studentów. Regularnie monitorowana jest liczba studentów i pracowników wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach mobilności Erasmus+. Z danych za ostatnie lata widoczna jest tendencja wzrostowa w obu grupach beneficjentów. Systematycznie odbywa się także przegląd porozumień z uczelniami przyjmującymi studentów i wykładowców w ramach programów wymiany. Dużą uwagę przywiązuje się też do analizy treści sylabusów poszczególnych przedmiotów realizowanych na kierunku PPiW. Przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego prowadzący zajęcia są proszeni o wzbogacenie listy lektur obowiązkowych i uzupełniających o źródła obcojęzyczne. Oceną stopnia rozwoju umiędzynarodowienia na kierunku PPiW zajmuje się również Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który dokonuje analizy raportów i sprawozdań dotyczących współpracy międzynarodowej w danym roku akademickim. Na podstawie tych analiz formułowane są wnioski oraz wskazania dotyczące obszarów wymagających działań naprawczych, które następnie są dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału. Proces umiędzynarodowienia jest także przedmiotem ewaluacji przeprowadzanej na podstawie ankiet studenckich. Studenci, którzy skorzystali z udziału w programie Erasmus+ mają możliwość oceny odbytego wyjazdu w anonimowej ankiecie (jako część ankiety ewaluacyjnej) ze wskazaniem spraw wymagających działań naprawczych. Wszystkie uwagi i wnioski kierowane są następnie do Prodzikan ds. nauki i umiędzynarodowienia oraz Wydziałowych Koordynatorów Programu Erasmus plus, którzy podejmują odpowiednie działania.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 7.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

W ciągu ostatnich pięciu lat międzynarodowa mobilność oraz współpraca akademicka na kierunku PPiW uległy dynamicznemu rozwojowi, co znacząco podniosło stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Dzięki intensyfikacji współpracy z prestiżowymi ośrodkami akademickimi z całego świata (np. Uniwersytet w Cambridge, Uniwersytet w Warwick, Uniwersytet w Temple, Autonomiczny Uniwersytet w Barcelonie) oraz uczestnictwu w międzynarodowych programach wymiany, studenci oraz kadra akademicka zyskali dostęp do nowoczesnych metod dydaktycznych, innowacyjnych projektów badawczych oraz profesjonalnych doświadczeń w środowisku międzynarodowym. Rozwój współpracy międzynarodowej widoczny jest zarówno w zwiększonej liczbie umów bilateralnych, jak i w rosnącym zainteresowaniu programem Erasmus+, obejmującym wyjazdy na studia, praktyki zawodowe oraz krótkoterminowe mobilności mieszane (BIP). Udział w tych inicjatywach umożliwia studentom zdobycie międzynarodowego doświadczenia, rozwój kompetencji językowych oraz poszerzenie perspektyw zawodowych. Wzrost umiędzynarodowienia przejawia się również w licznych wizytach zagranicznych wykładowców, którzy prowadzą wykłady, seminaria i warsztaty na kierunku PPiW, a także w aktywnym udziale kadry akademickiej w międzynarodowych konferencjach, szkoleniach i stażach naukowych.

Pracownicy kierunku PPiW nie tylko uczestniczą w międzynarodowych inicjatywach naukowych, ale również publikują wyniki swoich badań w renomowanych czasopismach naukowych oraz zdobywają nagrody na prestiżowych konferencjach, takich jak np. Annual Conference ATEE "Teacher Education on the Move" (Budapeszt, 2023), gdzie wyróżnienie za referat konferencyjny o przygotowywaniu studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej do wykorzystywania wyników badań naukowych w ich przyszłej praktyce zawodowej otrzymały dr Barbara Dudel, prof. UwB oraz dr hab. Marta Kowalczuk-Wałędziak, prof. UwB.

Podjęte działania i rosnąca liczba międzynarodowych inicjatyw wskazują, że kierunek PPiW skutecznie umacnia swoją pozycję na arenie międzynarodowej, oferując studentom i kadrze akademickiej unikalne możliwości rozwoju w globalnym środowisku edukacyjnym.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Uniwersytet zwraca szczególną uwagę na implementację rozwiązań służących zaspokajaniu potrzeb różnych grup studentów na poziomie indywidualnym oraz grupowym. Opracowano zarówno ogólnouniwersyteckie, jak i wydziałowe rozwiązania, które mają na celu wspieranie studentów na poszczególnych kierunkach prowadzonych przez wydziały UwB.

W trosce o optymalne wsparcie studentów na WNoE stosuje się alternatywne rozwiązania realizacji procesu dydaktycznego na podstawie poniższych przepisów: Uchwały nr 3105 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 września 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych wobec studiujących osób ze szczególnymi potrzebami, Zarządzenia nr 56 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 października 2022 r. w sprawie określenia zasad wsparcia studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami w formie włączenia osób trzecich oraz dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych, Zarządzenia nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia regulaminu przyznawania nauczycielom akademickim Uniwersytetu w Białymstoku wsparcia w formie asystenta (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/zarzadzenia-rektora/20249,Zarzadzenie-nr-31-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-4-kwietnia-2023-r-w-.html>), Zarządzenia nr 15 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie określenia regulaminu korzystania z będących w dyspozycji Uniwersytetu w Białymstoku technologii wspierających (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/zarzadzenia-rektora/19865,Zarzadzenie-nr-15-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-14-lutego-2023-r-w-s.html>), Zarządzenia nr 93 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedury ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w obiektach Uniwersytetu w Białymstoku (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/zarzadzenia-rektora/22386,Zarzadzenie-nr-93-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-28-grudnia-2023-r-w-.html>) oraz Zarządzenia nr 90 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia standardów dostępności w Uniwersytecie w Białymstoku (<https://bip.uwb.edu.pl/uwb/akty-prawne-uwb/2023/zarzadzenia-rektora/22338,Zarzadzenie-nr-90-Rektora-Uniwersytetu-w-Bialymstoku-z-dnia-21-grudnia-2023-r-w-.html>).

Na poziomie uczelni wsparcie zapewniają: Prorektor ds. studentów i doktorantów oraz Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Prorektor pełni kluczową rolę w zapewnianiu wysokiej jakości

edukacji oraz wsparcia dla wszystkich studentów, w tym ze szczególnymi potrzebami. Jego zadania obejmują koordynację polityki edukacyjnej, nadzór nad jednostkami administracyjnymi oraz rozwój współpracy międzynarodowej. Prorektor odgrywa również istotną rolę w zapewnianiu wsparcia dla studentów z ze szczególnymi potrzebami. Współpracuje z Pełnomocnikiem Rektora ds. studentów i doktorantów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, aby stworzyć tym studentom odpowiednie warunki do studiowania. Dzięki temu studenci ze szczególnymi potrzebami mogą liczyć na dostosowanie warunków nauki do ich indywidualnych potrzeb. Ponadto, Prodziekan ds. studenckich i kształcenia angażuje się w rozwój współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznymi. Organizuje programy wymiany studenckiej oraz projekty badawcze, które umożliwiają studentom zdobycie cennych doświadczeń.

Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami UwB pełni ważną funkcję w zapewnianiu wsparcia dla studentów i doktorantów z różnymi potrzebami edukacyjnymi. Jego zadania są zróżnicowane i obejmują wiele aspektów, które mają na celu stworzenie przyjaznego i dostępnego środowiska akademickiego. Przede wszystkim, Dział ten zajmuje się rozpoznawaniem potrzeb studentów. Identyfikuje problemy, potrzeby i oczekiwania tych, którzy wymagają wsparcia z powodu swoich uwarunkowań psychofizycznych. Dzięki temu możliwe jest dostosowanie warunków nauki do indywidualnych wymagań każdego studenta. Pracownicy Działu dbają o to, aby każdy student miał równe szanse na sukces akademicki, niezależnie od swoich ograniczeń. W praktyce oznacza to na przykład organizowanie zaliczeń czy egzaminów w formie dostosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami UwB organizuje, na wniosek studenta, zindywidualizowane formy wsparcia. Może to obejmować pomoc asystentów, tłumaczy Polskiego Języka Migowego, czy też konsultacje psychologiczne. Pracownicy Działu są także reprezentantami interesów studentów ze szczególnymi potrzebami przed organami uczelni oraz nauczycielami akademickimi. Dzięki temu ich głos jest słyszalny, a ich potrzeby są uwzględniane w decyzjach podejmowanych na uczelni. Pracownicy Działu informują kandydatów na studia o możliwościach kształcenia na UwB dla osób ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzięki temu przyszli studenci mogą świadomie podjąć decyzję o wyborze uczelni oraz kierunku studiów, wiedząc, że otrzymają odpowiednie wsparcie.

Stosowane są następujące alternatywne rozwiązania realizacji procesu dydaktycznego: wydłużenie czasu trwania zaliczeń/egzaminów, korzystanie z dodatkowych urządzeń rejestrujących przebieg zajęć, umożliwienie rozłożenia terminów egzaminów/zaliczeń w trakcie sesji i poza nią stosownie do indywidualnych potrzeb, zmiany formy egzaminu/zaliczeń z pisemnej na ustną lub odwrotnie, zastosowanie alternatywnych form zapisu arkuszy zaliczeń/egzaminów (druk w powiększonej czcionce). Ponadto materiały dydaktyczne dla studentów słabowidzących są przetwarzane na formę

elektroniczną umożliwiającą ich odczytywanie za pomocą programów powiększających i czytających tekst oraz na formę plików dźwiękowych (mp3) do odsłuchiwania.

Zgodnie z informacją zawartą w opisie Kryterium 5, w bibliotece pedagogicznej znajduje się stanowisko komputerowe wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie umożliwiające korzystanie z zasobów bibliotecznych osobom słabowidzącym. W razie potrzeby istnieje możliwość wypożyczenia na potrzeby studenta urządzeń przenośnych, takich jak powiększalniki i przenośna maszyna do pisania w języku Braille'a. Osoby z niepełnosprawnością manualną mają możliwość korzystania z klawiatury z powiększonymi klawiszami oraz nakładki zapobiegającej omyłkowemu wciśnięciu klawiszy. W razie potrzeby mogą także korzystać z urządzenia umożliwiającego obsługiwanie komputera bez użycia rąk (mysz sterowana ruchami głowy). W bibliotece znajduje się także kserokopiarka, z której korzystają studenci ze szczególnymi potrzebami. W sali 204 zainstalowana jest pętla indukcyjna, pozwalająca osobom niedosłyszącym na lepszą jakość słyszenia podczas prowadzonych w niej zajęć. Na potrzeby przeprowadzenia egzaminu istnieje możliwość zainstalowania przenośnej pętli indukcyjnej. Budynki WNoE są dostosowane pod względem architektonicznym do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Znajdują się w nich podjazdy dla wózków, trzy windy i sześć toalet. Każdego roku wielu studentów korzysta z alternatywnej formy wychowania fizycznego.

Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają realizowane przez WNoE inicjatywy z zakresu projektowania uniwersalnego. Dzięki pozyskanym na nie funduszom udało się udoskonalić nie tylko infrastrukturę Wydziału, ale także zaimplementować treści dydaktyczne stanowiące osobny moduł kształcenia poświęcony temu zagadnieniu. To przyczynia się nie tylko do wzrostu kompetencji dydaktycznych kadry WNoE, ale również pozwala na wzbogacenie wiedzy i umiejętności studentów w tym zakresie. Dbałość o osoby ze szczególnymi potrzebami to istotny punkt polityki UwB oraz WNoE, co znajduje odzwierciedlenie w licznych inicjatywach. W dniach 26-27 lutego nauczyciele oraz pracownicy administracji odbyli szkolenie na temat: „Zwiększanie dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnościami – szkolenie świadomościowe” stanowiące część programu „UwB uczelnią dla wszystkich”.

2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

W wymiarze ogólnouczelnianym szczególną rolę w procesie wspierania procesu uczenia się odgrywa Parlament Studencki UwB. Na początku każdego roku akademickiego organizuje szkolenia z praw i obowiązków studenta. Te szkolenia mają na celu zapoznanie nowych studentów z ich prawami oraz obowiązkami, jakie mają na uczelni. Dzięki temu studenci mogą lepiej zrozumieć swoje miejsce w społeczności akademickiej oraz zasady, które obowiązują na uczelni.

Dodatkowo, w roku akademickim 2023/2024, Parlament Studencki prowadził cykl szkoleń pod nazwą „Student Przyszłości”. Został on przygotowany po to, aby pomóc studentom rozwijać umiejętności niezbędne do osiągnięcia sukcesu zarówno w trakcie studiów, jak i po ich zakończeniu. Szkolenia te obejmują różnorodne tematy, takie jak rozwój osobisty, zarządzanie czasem, umiejętności komunikacyjne, a także przygotowanie do rynku pracy. Dzięki temu studenci mogą zdobyć praktyczne umiejętności, które będą przydatne w ich przyszłej karierze zawodowej.

Wśród inicjatyw podejmowanych przez Parlament Studencki UwB szczególne miejsce zajmuje także coroczne wydarzenie Kreatywne Rozmowy o Nauce (KRON). Jest to cykl spotkań poświęconych popularyzacji nauki oraz interdyscyplinarnym dyskusjom na tematy istotne dla środowiska akademickiego. W maju 2024 roku odbyła się VIII edycja KRON, której motywem przewodnim był świat sztucznej inteligencji. Wydarzenie zgromadziło ekspertów, studentów oraz pasjonatów nowoczesnych technologii, oferując prelekcje, panele dyskusyjne i warsztaty dotyczące zastosowań AI, jej wpływu na różne dziedziny życia oraz wyzwań związanych z jej rozwojem.

Ponadto, Parlament i Samorząd Studencki co roku organizują weekendowy wyjazd „LIDER”, który ma na celu wspieranie procesu uczenia się i rozwijanie kompetencji miękkich studentów. Podczas wyjazdu uczestnicy biorą udział w warsztatach z zakresu efektywnej nauki, zarządzania czasem, pracy zespołowej oraz przywództwa. Jest to także okazja do integracji i wymiany doświadczeń pomiędzy studentami, co sprzyja budowaniu aktywnej społeczności akademickiej.

W polityce WNoE zwraca się szczególną uwagę na potrzeby studentów znajdujących się w kryzysowych wynikających z problemów rodzinnych bądź osobistych. Zgodnie z Regulaminem studiów UwB (Załącznik 5), studenci ci mogą ubiegać się o przyznanie urlopu: zdrowotnego, okolicznościowego lub naukowego (§.34 Regulaminu) oraz o Indywidualną Organizację Studiów (§. 16 Regulaminu). Z prawa do indywidualnej organizacji studiów mogą skorzystać studenci w trudnych sytuacjach życiowych lub zdrowotnych, studiujący na kilku kierunkach, za granicą, uczestniczący w programie MOST, biorący udział w badaniach lub będący członkami samorządu studenckiego. Dziekan może również przyznać IOS studentkom w ciąży i osobom będącym rodzicami. WNoE dba również o zapewnienie optymalnych warunków kształcenia dla studentów szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się. Zgodnie z Regulaminem Studiów (§.18) proponowane jest takie dostosowanie jak Indywidualny Tok Studiów (ITS). Umożliwia on modyfikację programu studiów, aby dostosować go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwić prowadzenie badań naukowych, zapewniając jednocześnie indywidualną opiekę nauczyciela akademickiego. W roku akademickim 2022/2023 z skorzystały 2 osoby, w 2023/2024 – 18 osób, w bieżącym – 13 osób. O możliwość studiowania w ramach ITS studenci WNoE nie ubiegają się.

Opieka nad studentami oraz wspieranie ich i motywowanie do osiągnięcia efektów uczenia się jest jednym z priorytetów WNoE. Studenci uzyskują wsparcie i pomoc dzięki nauczycielom akademickim oraz pracownikom administracyjnym. Dodatkowo, od roku akademickiego 2024/2025 opiekę nad studentami I roku sprawuje opiekun roku, którym jest nauczyciel akademicki. Do zadań opiekuna należy stały kontakt ze starostą roku/grupy, monitorowanie spraw związanych z funkcjonowaniem roku w zakresie realizacji przez studentów toku studiów oraz udzielanie porad i konsultacji w sprawach związanych z problemami dydaktycznymi i socjalnymi studentów.

3. Formy wsparcia

a. Formy wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Bardzo ważną rolę w systemie opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami pedagogiki pełnią Program Mobilności Studentów (MOST) i Program Erasmus+. Programy te są również opisane w niniejszym raporcie, w punkcie dotyczącym indywidualizacji procesu kształcenia. Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów zapewniają koordynatorzy ds. wymiany studenckiej. Zajmują się oni obsługą studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w ramach programów wymiany studenckiej. Studenci, którzy odbyli pobyt w ramach programu Erasmus+, uczestniczą w procesie rekrutacji kandydatów z WNoE na wyjazd na studia do uczelni zagranicznej. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej udzielają kandydatom praktycznych informacji i wskazówek dotyczących organizacji, przebiegu studiów, systemu kształcenia, warunków zaliczania przedmiotów, a także życia studenckiego w wybranych uczelniach za granicą. Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ jest w stałym kontakcie ze studentami zagranicznymi przyjeżdżającymi na Wydział. Ich opinie są uwzględniane przy doskonaleniu systemu i procedur. Weryfikacji podlegają przedmioty oferowane tej grupie studentów. Podejmowane są również systematyczne działania zmierzające do zapewnienia odpowiednich warunków studentom przebywającym na Wydziale w ramach programów wymiany studenckiej. (szczegółowe informacje na ten temat zawarto w opisie Kryterium 7).

b. Formy prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej,

Wydział wspiera i zachęca studentów do aktywnego uczestnictwa w działalności naukowej prowadzonej przez pracowników Wydziału lub pod ich opieką, w szczególności do publikowania wyników badań, udziału w konferencjach naukowych oraz studenckich kołach naukowych. Inicjatywy

studenckie (w tym funkcjonowanie studenckich kół naukowych) są finansowane ze środków Wydziału. Pozwala to na organizację studenckich konferencji, sympozjów naukowo-dydaktycznych, dofinansowywanie udziału studentów w konferencjach naukowych, warsztatach, wystawach, konkursach i projektach. Ważnym przejawem kompetencji badawczych studentów jest prezentowanie wyników badań na konferencjach naukowych, za które otrzymują wyróżnienia i możliwość publikacji tekstu w periodykach naukowych.

Przykładem takiej aktywności jest udział studentów WNoE w 33 Konferencji Studenckich Kół Naukowych "Człowiek i jego środowisko" (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach 18-19.04.202r.) na której zaprezentowali się przedstawiciele 2 kół naukowych, łącznie 7 osób z 4 referatami: ze Studenckiego Koła Pedagogów Społecznie Zaangażowanych pod opieką naukową mgr Tomasza Śliwowskiego oraz ze Studenckiego Koła Naukowego Mentoringu i Wolontariatu pod opieką naukową dr Agaty Butarewicz-Głowackiej. Studentki Aniela Darmoń, Amelia Dłużniewska zajęły II miejsca w konkursie na najlepszą prezentację. Przykładowo, Martyna Dowgiert oraz Amelia Suchocka, III rok pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, studia jednolite magisterskie; wygłosiły referat: „Wolontariat jako forma aktywności zawodowej i społecznej studentów Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku” (tekst wystąpienia został zgłoszony do publikacji w czasopiśmie "Parezja").

c. Formy wspierania we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,

Wspieranie studentów w wejściu na rynek pracy stanowi jedno z kluczowych wyzwań w strategii i misji UwB oraz WNoE. W wymiarze ogólnouczelnianym szczególną rolę pełni w tym zakresie Biuro Karier UwB. Jest miejscem, w którym studenci mogą uzyskać wsparcie w planowaniu swojej kariery zawodowej oraz kontynuowaniu edukacji. Biuro Karier oferuje indywidualne konsultacje z doradcami zawodowymi, którzy pomagają studentom w planowaniu kariery, przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowaniu do rozmów kwalifikacyjnych. Dzięki temu studenci mogą lepiej zrozumieć swoje mocne strony i znaleźć odpowiednią ścieżkę kariery. Kadra Biura Karier organizuje różnorodne warsztaty i szkolenia, które rozwijają umiejętności miękkie i twarde, niezbędne na rynku pracy. Studenci mogą uczestniczyć w zajęciach dotyczących zarządzania czasem, komunikacji interpersonalnej, negocjacji czy też programowania i analizy danych.

Biuro Karier organizuje spotkania z pracodawcami, targi pracy oraz prezentacje firm, co umożliwia studentom nawiązanie bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi pracodawcami. To doskonała okazja, aby dowiedzieć się więcej o wymaganiach rynku pracy i oczekiwaniach pracodawców. Dzięki temu studenci mogą zdobyć cenne doświadczenie zawodowe i nawiązać kontakty, które mogą okazać się przydatne w przyszłej karierze. Przykłady działań "pisanie pism urzędowych", spotkanie

zorganizowane we współpracy z z Powiatowym Urzędem Pracy inicjowanych przez Biuro Karier: Szkolenia: „Jak bezpiecznie wyjechać do pracy za granicę” – realizowane w styczniu br. warsztaty o motywacji” co zrobić, żeby mi się chciało tak, jak mi się nie chce?” przeprowadzone na wydziale., akcja „studium z UWB”, „pisanie pism urzędowych”, spotkanie zorganizowane we współpracy z z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku. Wielu studentów PPIW podejmuje pracę już w trakcie studiów. WNoE wspiera ich w łączeniu studiowania i pracy poprzez troskę o dostosowywanie rozkładu zajęć do potrzeb studentów. Studenci są także zatrudniani przez placówki w których odbywają praktyki.

d. Formy wspierania aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

WNoE aktywnie wspiera działalność artystyczną swoich studentów przede wszystkim za sprawą kadry Wydziału, którą współtworzą czynni artyści z obszaru sztuk plastycznych, muzycznych i teatralnych tworzący Zakład Edukacji Artystycznej. Dr szt. Dorota Świdzińska, dr hab. szt. Paweł Chomczyk, prof. UwB oraz mgr szt. Agnieszka Panas prowadzą sekcje artystyczne otwarte dla wszystkich studentów Wydziału. Studenci mogą korzystać z sal wykładowych, auli oraz innych dostępnych pomieszczeń na potrzeby prób teatralnych, muzycznych i innych form artystycznych. W pobliżu Wydziału mieści się Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu w Białymstoku – jednostka międzywydziałowa, której głównym zadaniem jest działalność dydaktyczna w zakresie wychowania fizycznego i sportu. Studium wraz z Klubem Uczelnianym AZS UwB prowadzi również fakultatywne zajęcia sportowe skierowane do studentów oraz pracowników uczelni.

Ważną formą wsparcia artystycznej aktywności studentów jest Chór Akademicki UwB pod kierownictwem mgr szt. Agnieszki Panas. Chór ten jest nie tylko miejscem rozwijania talentów muzycznych, ale także platformą integracji i współpracy między studentami różnych kierunków. Próby Chóru odbywają się regularnie w Auli WNoE co ułatwia studentom PPIW uczestnictwo w zajęciach. Chór UwB bierze udział w licznych koncertach, festiwalach i wydarzeniach kulturalnych, reprezentując uczelnię na różnych scenach. Przykładem może być zdobycie Złotego Dyplomu i Grand Prix na III Festiwalu Chóralnym RESOVIA SINGS w 2024 roku. Dodatkowo chórzyści mają możliwość uczestniczenia w sesjach naukowo-muzycznych, takich jak „Na ludową nutę”, gdzie mogą poszerzać swoją wiedzę i umiejętności w zakresie muzyki i kultury regionu.

Teatr StuKoT, działający przy WNoE, jest studenckim kołem teatralnym, które odgrywa ważną rolę w życiu kulturalnym uczelni i jest ważną formą wspierania aktywności artystycznej studentów. Działalność w teatrze pozwala im na rozwijanie kreatywności, umiejętności pracy zespołowej oraz zdobywanie cennego doświadczenia scenicznego. StuKoT to miejsce, gdzie studenci mogą rozwijać swoje talenty aktorskie, reżyserskie i scenograficzne, a także zdobywać doświadczenie w pracy nad

spektaklami teatralnymi – istotnymi formami i metodami pracy z dziećmi w przedszkolu i szkole. Działalność teatru obejmuje przygotowywanie i wystawianie różnorodnych spektakli, które są prezentowane zarówno na uczelni, jak i na zewnętrznych festiwalach teatralnych. Przykładem może być udział w Festiwalu Teatrów Studenckich START, gdzie teatr StuKoT zdobywa uznanie za swoje występy (<https://www.facebook.com/uniwersytetwbialymstoku/posts/chwalimy-si%C4%99-nasz-studencki-teatr-stukot-dzia%C5%82aj%C4%85cy-przy-wydzia%C5%82-nauk-o-edukacji/4433979663321385/>). Ponadto sztuki wystawiane przez StuKoT to od lat ważny punkt artystyczny z okazji cyklicznych świąt, dni WNoE czy Juwenaliów.

Studenci WNoE aktywnie uczestniczą w organizacji i prezentacji wystaw oraz wernisaży prac artystycznych. Działalność ta jest szczególnie widoczna w ramach Zakładu Edukacji Artystycznej, który promuje twórczość studentów i umożliwia im prezentowanie swoich prac szerszej publiczności podczas wystaw i wernisaży organizowanych na terenie Wydziału. Są one doskonałą okazją dla studentów do zaprezentowania swoich umiejętności artystycznych, zdobycia doświadczenia w organizacji wydarzeń kulturalnych oraz nawiązania kontaktów z innymi artystami i miłośnikami sztuki. Studenci mają możliwość prezentowania swoich prac w różnych technikach, takich jak malarstwo, rysunek, fotografia czy instalacje artystyczne. Udział w wystawach i wernisażach pozwala studentom na rozwijanie kreatywności, umiejętności prezentacji oraz budowanie portfolio artystycznego. Wydarzenia te są często organizowane we współpracy z lokalnymi galeriami sztuki, co dodatkowo zwiększa ich zasięg i prestiż. Dzięki zaangażowaniu w działalność wystawienniczą studenci WNoE mają okazję do praktycznego zastosowania wiedzy zdobytej podczas studiów, a także do rozwijania swoich pasji i talentów artystycznych w inspirującym środowisku akademickim. Na uwagę zasługują inicjatywy studentów świadczące o wysokim poziomie przedsiębiorczości i poczucia sprawstwa. Przykładem jest sfinansowany przez Narodowy Instytut Wolności projekt studencki RESET (2024-2025). Jego celem jest wspieranie studentów w rozwijaniu umiejętności społecznych i zawodowych poprzez organizację różnorodnych warsztatów, szkoleń i wydarzeń integracyjnych. Projekt RESET koncentruje się na promowaniu aktywności obywatelskiej, rozwijaniu kompetencji miękkich oraz wspieraniu inicjatyw studenckich. Dzięki finansowaniu z NIW studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach, które pomagają im lepiej przygotować się do wejścia na rynek pracy oraz angażować się w działania na rzecz społeczności lokalnej.

4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

System motywowania studentów UwB jest określony w Regulaminie Studiów UwB i zawiera: stypendia (np. naukowe), nagrody (np. za osiągnięcia naukowe), zapewnienia elastycznych form studiowania

oraz wsparcia w podejmowaniu studiów podyplomowych. UwB oferuje stypendia naukowe, które wspierają studentów osiągających wysokie wyniki akademickie i aktywnie uczestniczących w działalności naukowej. Stypendium Rektora jest przyznawane za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Otrzymują je studenci z wysoką średnią ocen oraz dodatkowymi osiągnięciami, takimi jak publikacje naukowe, udział w konferencjach czy projekty badawcze. Stypendium wynosi 1500 zł miesięcznie i jest przyznawane na okres do 9 miesięcy. Studenci mogą także ubiegać się o stypendium Ministra, które jest przyznawane za wybitne osiągnięcia naukowe na poziomie krajowym i międzynarodowym, publikacje w renomowanych czasopismach, udział w międzynarodowych konferencjach oraz realizację projektów badawczych o znaczeniu międzynarodowym. Inną opcją jest stypendium dla młodych wybitnych naukowców i mają na celu wspieranie rozwoju kariery naukowej młodych badaczy oraz promowanie ich osiągnięć na arenie międzynarodowej. Te stypendia są przyznawane na podstawie wniosków składanych przez studentów, które są oceniane przez komisje stypendialne. Proces składania wniosków jest szczegółowo opisany w systemie USOSweb, gdzie studenci mogą znaleźć instrukcje dotyczące wypełniania formularzy oraz wymaganych dokumentów. W roku akademickim stypendium Rektora UwB otrzymało 58 studentów WNoE, z kolei stypendium socjalne przyznano 90 osobom.

Nagroda Rektora jest przyznawana za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Studenci mogą ubiegać się o tę nagrodę na podstawie wysokiej średniej ocen oraz dodatkowych osiągnięć, takich jak publikacje naukowe, udział w konferencjach czy realizacja projektów badawczych. Studenci WNoE mogą ubiegać się o nagrodę Dziekana, zaś jej podstawą jest wysoka średnia ocen oraz dodatkowe osiągnięcia, takie jak publikacje naukowe, udział w konferencjach realizacja projektów badawczych, wybitna aktywność artystyczna lub sportowa. Nagroda ta jest wyrazem uznania dla studentów, którzy wyróżniają się w swojej dziedzinie i przyczyniają się do rozwoju nauki i kultury na Wydziale.

Indywidualny Tok Studiów to forma studiowania opisana szczegółowo w punkcie 2 Kryterium 8 a umożliwiająca studentom WNoE osiąganie lepszych wyników w nauce poprzez personalizację toku kształcenia, elastyczność w planowaniu zajęć oraz wsparcie mentorskie. ITS wspiera również wybitnych studentów, oferując indywidualne plany studiów, dofinansowanie udziału w międzynarodowych konkursach i konferencjach oraz możliwość studiowania na wielu specjalnościach jednocześnie. Studentom zainteresowanym udziałem w konferencjach naukowych udziela się wsparcia finansowego pokrywającego wymagane koszty.

UwB zapewnia studentom studiów niestacjonarnych możliwość ubiegania się o obniżenie czesnego, jeśli osiągają wysoką średnią ocen. Studenci z wyróżniającymi wynikami w nauce powinni złożyć wniosek do dziekanatu, dołączając dokumentację potwierdzającą wysoką średnią ocen oraz inne

osiągnięcia naukowe, które mogą być uwzględnione przy ocenie wniosku. W bieżącym roku akademickim z tej opcji skorzystało dwóch studentów WNoE

Dyplom honorowy UwB jest przyznawany absolwentom, którzy wyróżnili się wybitnymi osiągnięciami akademickimi. Aby otrzymać ten prestiżowy dyplom, absolwent musi spełnić określone kryteria, które obejmują zarówno wysoką średnią ocen, jak i inne znaczące osiągnięcia naukowe. Dyplom honorowy Uniwersytetu w Białymstoku jest wydrukowany na specjalnym papierze i oprawiony w elegancką okładkę, co podkreśla jego wyjątkowy charakter. Jest to nie tylko dowód uznania dla osiągnięć akademickich absolwenta, ale także motywacja dla innych studentów do dążenia do doskonałości w nauce. W minionym roku akademickim dyplom honorowy przyznano 29 studentom WNoE, w tym 9 studentom kierunku PPiW

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej,

Na poziomie ogólnouczelnianym studenci WPiP mają zapewniony szeroki wachlarz wsparcia, które ma na celu zapewnić im jak najlepsze warunki do nauki i rozwoju osobistego. Dział Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami troszczy się o studentów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Na stronie WNoE i UwB znajdują się informacje o możliwości skorzystania z usług tłumacza Polskiego Języka Migowego i dostępności. O możliwościach uzyskiwania wsparcia finansowego studenci są informowane na stronie Wydziału oraz podczas spotkań organizacyjnych na I roku studiów, następnie przez opiekunów roku i właściwe dziekanaty. Dzięki temu studenci mogą efektywnie uczestniczyć w zajęciach i realizować swoje cele edukacyjne.

Pełnomocnik Rektora ds. Studentów i Doktorantów ze Szczególnymi Potrzebami Edukacyjnymi wspiera studentów w dostosowaniu warunków studiowania do ich indywidualnych potrzeb oraz pomaga w rozwiązywaniu problemów związanych z ich specyficznymi problemami. Jest to osoba, do której można się zwrócić w przypadku wszelkich trudności związanych z procesem edukacyjnym. Pełnomocnik współpracuje z innymi jednostkami uczelni, aby zapewnić kompleksowe wsparcie dla studentów.

Studenci mają również dostęp do bezpłatnych konsultacji psychologicznych, które pomagają radzić sobie z trudnościami emocjonalnymi i stresem związanym ze studiami. To wsparcie jest szczególnie cenne w trudnych momentach, kiedy potrzebna jest pomoc specjalisty. Uniwersytet organizuje także warsztaty i szkolenia z zakresu zdrowia psychicznego, które pomagają studentom w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami. Od 2021 roku studenci (w szczególności I roku) mają możliwość udziału w wykładzie na temat: "Jak dobrze studiować", który głosi dr Marcin Kolemba z Zakładu Psychologii na Wydziale Nauk o Edukacji UwB.

Uniwersytet oferuje różnorodne formy wsparcia finansowego. Poza opisanym w punkcie 4 Kryterium 8 systemie motywacji poprzez nagrody i stypendia Rektora UwB należy wskazać istotne formy wsparcia materialnego, z których mogą korzystać studenci WNoE. Stypendia socjalne są formą pomocy dla studentów w trudnej sytuacji materialnej. Aby je otrzymać, student musi spełniać określone kryteria dochodowe. Informacje na ten temat są przekazywany poprzez

- informowanie przez pracowników dziekanatu podczas corocznych spotkań I roczników na początku roku akademickiego;
- spotkania organizowane z ramienia Samorządu Studenckiego i Parlamentu Studenckiego;
- platformę USOSweb;
- stronę internetową WNoE (<https://uwb.edu.pl/student/stypendia-kredyty/stypendia-studenci-3998>);
- media społecznościowe WNoE;
- osobisty kontakt zainteresowanych z pracownikami dziekanatów oraz podczas dyżurów członków kolegium dziekańskiego WNoE;
- stronę Biura Informacji Publicznej (BIP) <https://bip.uwb.edu.pl/>;
- tablicę ogłoszeń na WNoE.

WNoE podejmuje różnorodne działania i inicjatywy, aby skutecznie przekazywać informacje dotyczące wsparcia oraz pomocy materialnej dla studentów. Informacje te są przekazywane osobiście podczas corocznych spotkań z pierwszymi rocznikami na początku roku akademickiego. Dodatkowo, organizowane są spotkania z ramienia Samorządu Studenckiego oraz Parlamentu Studenckiego. Ważnym kanałem komunikacji jest platforma USOSweb, gdzie studenci mogą znaleźć wszelkie niezbędne informacje. Strona internetowa WNoE oraz jego profile w mediach społecznościowych również pełnią istotną rolę w informowaniu studentów (np. o terminie składania wniosków). Studenci mogą także uzyskać informacje osobiście w dziekanacie oraz podczas dyżurów dziekanatów. Dodatkowo, informacje są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) pod adresem bip.uwb.edu.pl. Ponadto na Wydziale znajduje się tablica ogłoszeń przeznaczona do publikowania informacji dotyczących pomocy, w tym materialnej. Wszystkie akty prawne uczelni dotyczące stypendiów, takie jak Regulamin Pomocy Materialnej, Komunikaty Rektora dotyczące stawek stypendiów oraz harmonogramy składania wniosków, są tam dostępne dla studentów.

6. Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz ich skuteczność

Skargi oraz wnioski dotyczące realizacji studiów oraz działalności administracyjnej Wydziału mogą być składane przez studentów bezpośrednio do Prodziekana ds. Studentów i Kształcenia. Takie skargi są rozpatrywane przez Dziekana Wydziału zgodnie z Regulaminem Studiów UWB, po zasięgnięciu opinii Kolegium Dziekańskiego. W zakresie relacji z nauczycielami akademickimi studenci mogą zgłaszać swoje uwagi zarówno Dziekanowi WNoE jak również w ankietach ewaluacyjnych, wypełnianych anonimowo za pośrednictwem systemu USOSweb. Ankiety te umożliwiają zbieranie ilościowych oraz jakościowych informacji na temat zajęć dydaktycznych.

Decyzje dotyczące pomocy materialnej podejmowane są przez Zespół Stypendialny WNoE, będący częścią Komisji Stypendialnej ds. Studentów i Doktorantów Studiów Doktoranckich (w zakresie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora i zapomóg). W zakresie odwołań od wszystkich wspomnianych wcześniej form świadczeń decyzje podejmuje Odwoławcza Komisja ds. Studentów Uniwersytetu w Białymstoku. Decyzje te są udostępniane studentom na ich indywidualnych kontaktach w systemie USOSweb. Celem jak najlepszego przygotowania wniosków (oraz minimalizacji skali odwołań) Zespół Stypendialny WNoE udziela niezbędnego wsparcia merytorycznego przed, w trakcie oraz po złożeniu wniosku o świadczenie przez studenta. Obejmuje to informacje na temat obowiązujących procedur, warunków ubiegania się o stypendium, pomoc przy wypełnianiu wniosku oraz kompletowaniu załączników. Studenci są również informowani o potrzebie zapoznania się z zapisami uchwalonego przez Parlament Studencki UWB Kodeksu Etyki Studenta (<https://uwb.edu.pl/student/przydatne-dokumenty>). Skargi i odwołania zdarzają się rzadko ale każdorazowo są traktowane z największą starannością.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Do obsługi studentów z poszczególnych kierunków i stopni przypisani są przeszkoleni pracownicy właściwych dziekanatów (15 osób) oraz inżynierjno-techniczni (2 osoby). Doskonali oni swój warsztat pracy współpracując z Stowarzyszenie Forum Administracji Akademickiej, uczestnictwo w programach Erasmus+ czy poprzez korzystanie z bieżących i obowiązkowych szkoleń organizowanych na UWB.

Jedną z kluczowych form rozwijania kwalifikacji są wyjazdy na STT w ramach programu Erasmus+. Te wyjazdy umożliwiają pracownikom dziekanatów zdobycie nowych umiejętności i doświadczeń w zagranicznych uczelniach. Dzięki temu mogą oni wprowadzać innowacyjne rozwiązania i podnosić jakość obsługi studentów w swoich macierzystych instytucjach.

Ważną formą podnoszenia poziomu kompetencji są szkolenia z zakresu BHP oraz pierwszej pomocy. Szkolenia te są niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia zarówno pracowników, jak i studentów. Pracownicy dziekanatów, którzy uczestniczą w tych szkoleniach, są dobrze przygotowani do reagowania w sytuacjach kryzysowych i w przypadku zagrożeń, co przyczynia się do tworzenia bezpiecznego środowiska pracy.

Studenci studiów stacjonarnych mają dostęp do dziekanatu przez cztery dni w tygodniu w określonych godzinach, z wyłączeniem środy, która jest dniem bez obsługi studentów. Studenci studiów niestacjonarnych są obsługiwani w weekendy, podczas dyżurów pracowników administracji w soboty i niedziele, w określonych godzinach. Informacje o pracownikach odpowiedzialnych za obsługę oraz godzinach pracy dziekanatów można znaleźć na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach ogłoszeniowych wywieszonych przy dziekanatach.

Wyniki corocznych ankiet ewaluacyjnych, wypełnianych przez studentów i absolwentów Wydziału, pokazują, że większość osób pozytywnie ocenia sposób przekazywania informacji dotyczących toku studiów przez pracowników dziekanatu. Potwierdzają to również coroczne sprawozdania z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia na WNoE (<https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/system-zapewniania-i-doskonalenia-jakosci-ksztalcenia>).

Istotną rolę w systemie opieki naukowo-dydaktycznej pełnią pracownicy Biblioteki Pedagogicznej WNoE. Dzięki pełnionym dyżurom każdy student może uzyskać informację naukową, pomocną w realizacji zadań naukowych lub dydaktycznych. Warunki korzystania z biblioteki są wysoko oceniane przez studentów kierunku pedagogika, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

UwB realizuje szereg działań informacyjnych i edukacyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy. W ramach tych działań, uczelnia organizuje szkolenia i warsztaty, które mają na celu edukowanie studentów na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia. Przykładowo, to zagadnienie poruszano podczas seminarium dydaktycznego pt. "Dzieciństwo bez przemocy" zorganizowanego 18.11.2024 przez Zakład Pedagogiki Społecznej Wydziału Nauk o Edukacji UwB oraz Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia Klanza w Białymstoku, podczas którego studenci WNoE uzyskali podstawowe informacje na temat pomocy oferowanej przez Centrum Pomocy Dzieciom w Białymstoku osobom doświadczającym przemoc, a także stosującym przemoc, co wzbogaciło ich kompetencje niezbędne do jak najlepszego wykonywania zawodu nauczyciela.

Studenci WNoE mogą korzystać z ubezpieczenia zdrowotnego. Oświadczenia oraz szczegółowe procedury w tym zakresie są dostępne na stronie internetowej <https://noe.uwb.edu.pl/studenci/ubezpieczenie> Ponadto studenci WNoE są ubezpieczeni na czas realizacji praktyki zawodowej. Jeśli placówka wymaga ważnych badań lekarskich i/lub ubezpieczenia od Następstw Nieszczęśliwych Wypadków student może zgłosić się do dziekanatu celem spełnienia wymogów instytucji przyjmującej. Wszelkie informacje na ten temat są dostępne na stronie internetowej <https://noe.uwb.edu.pl/studenci/praktyki-studenckie>.

Szczególnie istotna jest w kontekście budowania poczucia bezpieczeństwa procedura przeciwdziałania dyskryminacji, którą wprowadzono na Uwb zarządzeniem Rektora nr 86 z dnia 21 grudnia 2021 roku (<https://uwb.edu.pl/universytet/rowne-traktowanie/procedura-przeciwdyskryminacyjna>). Każdy członek wspólnoty uczelni, w tym pracownicy, studenci i doktoranci, ma prawo zgłosić podejrzenie wystąpienia zachowania dyskryminacyjnego. Zgłoszenia można dokonać za pomocą formularzy dostępnych na stronie internetowej uczelni oraz na stronie WNoE. Funkcję Rzecznika ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji pełni dr hab. Iwona Sierocka, prof. Uwb. Rzecznik jest odpowiedzialny za rozpatrywanie zgłoszeń dotyczących dyskryminacji oraz podejmowanie odpowiednich działań mających na celu przeciwdziałanie takim sytuacjom. Komisja ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji na Uwb we współpracy z Rzecznikiem ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, analizuje zgłoszenia i podejmuje odpowiednie działania. Proces ten obejmuje ocenę zgłoszenia, przeprowadzenie niezbędnych rozmów i dochodzeń oraz podejmowanie (z zachowaniem zasad poufności i rzetelności) decyzji mających na celu rozwiązanie problemu i zapobieganie podobnym sytuacjom w przyszłości. Komisja ma na celu nie tylko reagowanie na przypadki dyskryminacji, ale także edukowanie społeczności akademickiej na temat równego traktowania i promowanie postaw przeciwdziałających dyskryminacji.

Pełnomocnik Rektora ds. Studentów i Doktorantów ze Szczególnymi Potrzebami Edukacyjnymi na Uwb również odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu dyskryminacji. Pełnomocnik dba o realizację praw studentów i doktorantów, rozpoznaje ich potrzeby oraz zapewnia odpowiednie wsparcie edukacyjne i psychologiczne. W ramach przeciwdziałania dyskryminacji, współpracuje z innymi jednostkami uczelni, aby zapewnić równe traktowanie wszystkich członków społeczności akademickiej. Studenci mogą zgłaszać przypadki dyskryminacji bezpośrednio do Pełnomocnika, który podejmuje odpowiednie działania mające na celu rozwiązanie problemu i zapobieganie podobnym sytuacjom w przyszłości.

W analizowanym kontekście studenci oraz pracownicy WNoE mogą także korzystać z bezpłatnych konsultacji psychologicznych, które odbywają się w specjalnie przygotowanych do tego pomieszczeniach w siedzibie Rektoratu. Zainteresowane osoby mogą umówić się na spotkanie, kontaktując się z psychologiem, poprzez e-mail lub telefonicznie. Możliwe jest również zorganizowanie spotkania zdalnego za pośrednictwem komunikatorów internetowych, takich jak Skype, Messenger czy

Teams. Informacja na ten temat jest dostępna w internecie (<https://uwb.edu.pl/aktualnosci/bezplatne-wsparcie-psychologa-dla-studentow-i-pracownikow-uwb-6804.html>)

Studenci mają zapewnione zajęcia BHP. Ponadto (jak wspomniano w punkcie 7 Kryterium) kadra WNoE regularnie uczestniczy w szkoleniach z tego zakresu, które są nadzorowane przez wewnętrzną komórkę UwB – Zespół ds. BHP i ppoż. Zespół ten odpowiada również za przeszkolenie pracowników w razie pożaru. WNoE jest także pod opieką Społecznego Inspektora Pracy, który odgrywa kluczową rolę w zapewnianiu bezpieczeństwa i higieny pracy. Działa on niezależnie od pracodawcy, ale współpracuje z nim w celu poprawy warunków pracy. Na terenie WNoE znajduje się wyznaczone miejsce zbiórki w przypadku ewakuacji budynku, oznaczone odpowiednią tablicą, które mieści się przy patio na dziedzińcu. Dodatkowo, w 2024 roku 11 pracowników WNoE przeszło szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz użycia defibrylatora AED, który jest zamontowany na zewnątrz, przy wejściu do budynku dydaktycznego

9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca WNoE z Radą Samorządu Studentów układa się bardzo dobrze. Samorząd Studencki wspiera wiele inicjatyw studenckich, które następnie uzyskują wsparcie kolegium dziekańskiego. Stanowisko i opinia Samorządu Studenckiego są kluczowe dla rozwoju Wydziału, w tym uchwalania i doskonalenia programów kształcenia oraz planów studiów. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego aktywnie uczestniczą w pracach organów kolegialnych, takich jak Rada Wydziału, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja Stypendialna ds. Studentów. Członkowie Samorządu Studenckiego opracowali projekt RESET, na który otrzymali dofinansowanie na realizację w roku akademickim 2024/2025. Co istotne, większość członków Samorządu Studentów WNoE to studenci PPiW, co świadczy o ich szczególnym zaangażowaniu w życie akademickie.

Samorząd Studencki organizuje wiele imprez okolicznościowych dla studentów przy wsparciu władz Wydziału, takich jak Dni Wydziału, świąteczne aukcje charytatywne oraz konkurs na najładniejszą bombkę choinkową w Święta Bożego Narodzenia a także liczne aktywności w ramach Dnia Kobiet. W roku akademickim 2023/2024 studenckie koła naukowe na WNoE aktywnie uczestniczyły w XX Podlaskim Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Dniach Otwartych WNoE, które odbyły się 14 maja 2024 roku. W Festiwalu aktywnie uczestniczyło, m.in.: Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, które zaproponowało wydarzenia prowadzone przez członków Koła pod hasłem POZA LEKCJAMI: np. „Czas wzrastania we wspólnocie, czyli o posłudze w czasie wolnym”, przygotowane przez studentkę PPiW Annę Replin; „Młodzi cyfrowi, czyli o nowych technologiach w czasie wolnym”, przygotowane przez studentkę PPiW Emilię Wasilewską. Studentki PPiW zaangażowane w działalność innych kół

naukowych również aktywnie uczestniczyły w Festiwalu przygotowując szereg warsztatów dla dzieci i młodzieży np. Naukowe Koło Mentoringu i Wolontariatu przygotowało warsztaty dla dzieci: „Mam MOC nieść poMOC”, Studenckie Koło Kreatywności – warsztaty twórcze: „Twórcza Wyobraźnia zaprowadzi Cię wszędzie”, Studenckie Koło Młodych Dydaktyków – warsztaty pt. „W poszukiwaniu motywacji do studiowania”.

W roku akademickim 2024/2025 na WNoE funkcjonują następujące koła naukowe:

- Studenckie Koło Pedagogiki Specjalnej, Opiekun koła: dr Dorota Wyrzykowska-Koda
- Studenckie Koło Pedagogów Społecznie Zaangażowanych, Opiekun koła mgr Tomasz Śliwowski
- Studenckie Koło Edukacji Artystycznej, Opiekun koła: mgr szt. Agnieszka Panas
- Studenckie Zrzeszenie Artystów, Opiekun koła: dr szt. Dorota Świdzińska
- Studenckie Koło Naukowe Pracy Socjalnej, Opiekunowie koła: dr hab. Małgorzata Halicka, prof. UwB, dr hab. Joanna Szymanowska, prof. UwB
- Akademickie Koło Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Opiekun koła: dr Łukasz Kalisz
- Studenckie Koło Naukowe Teorii Wychowania i Praktyki Pedagogicznej, Opiekunowie koła: dr Lidia Dakowicz, mgr Sylwia Romanowska-Jonio
- Studenckie Koło Naukowe Aktywnych Dydaktyków, Opiekun koła: dr Alina Szwarz
- Studenckie Koło Naukowe Pedagogiki Przedszkolnej, Opiekunowie koła: dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn, prof. UwB, mgr Magdalena Bartoszewicz
- Studenckie Koło Naukowe Pedagogiki Resocjalizacyjnej, Opiekun koła: dr Anna Chańko-Kraszewska
- Studenckie Koło Naukowe Andragogów i Gerontologów Opiekun koła: mgr Natalia Głódź
- Studenckie Koło Teatralne „StuKot”, Opiekun koła: Dr hab. szt. Paweł Chomczyk, prof. uwB
- Studenckie Koło Naukowe Socjologii Edukacji, Opiekun koła: dr Joanna Borowik
- Studenckie Koło Naukowe Kreatywności, Opiekun koła: dr hab. Halina Monika Wróblewska, prof. UwB
- Naukowe Koło Mentoringu i Wolontariatu, Opiekun koła: dr Agata Butarewicz-Głowacka.

Władze i pracownicy WNoE wspierają i zachęcają studentów do aktywnego uczestnictwa w działalności naukowej w ramach kół, w szczególności do publikowania wyników badań, udziału w konferencjach naukowych oraz do innych aktywności społecznych, szczególnie do wolontariatu. Inicjatywy studenckie (w tym funkcjonowanie studenckich kół naukowych) są finansowane ze środków Wydziału.

Pozwala to na organizację studenckich konferencji, sympozjów naukowo-dydaktycznych, dofinansowywanie udziału studentów w konferencjach naukowych, webinarjach, warsztatach, wystawach, konkursach, projektach (co szczegółowo opisano w punkcie 3.2 tego Kryterium).

10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów na WNoE odbywa się na kilku poziomach. Regularnie przeprowadzane są ankiety wśród studentów, które pozwalają na ocenę jakości wsparcia a zwłaszcza pracy kadry dydaktycznej. Dodatkowo, Samorząd Studencki aktywnie uczestniczy w konsultacjach, zgłaszając potrzeby i problemy studentów. Od roku 2024/2025 przyjęto zasadę organizowania comiesięcznych spotkań roboczych przedstawiciela kolegium dziekańskiego z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, na których omawiane są aktualne problemy oraz plany działania.

Oceny jakości zajęć dydaktycznych oraz wsparcia studenckiego przeprowadzane są co semestr, a roczne raporty przygotowywane przez Wydziałowe Zespoły (do spraw Jakości Kształcenia oraz do spraw Weryfikacji Efektów Uczenia się) analizują efektywność różnych form wsparcia, identyfikując obszary wymagające poprawy. Monitorowanie obejmuje również analizę programów i planów studiów oraz bieżącą ocenę pracy kadry dydaktycznej.

W roku akademickim 2024/2025 powołano do życia funkcję opiekunów roku, których zadaniem jest między innymi monitorowanie poczucia bezpieczeństwa oraz dobrostanu studentów. Zgodnie z przyjętymi założeniami informacje na ten temat są raportowane co semestr.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 8. Uwagi w ocenie dotyczyły niewystarczającej liczby osób obsługi administracyjnej a także niedobory w zakresie szkoleń. W ramach minimalizacji problemu zwiększono liczbę pracowników obsługi oraz zapewniono możliwość udziału w szkoleniach zwiększających ich kompetencje zawodowe (organizowanych przez WNoE, administrację UwB, w wymiarze międzyuczelnianym (w ramach Stowarzyszenia Forum Administracji Akademickiej) oraz międzynarodowym (Erasmus+). Ułatwieniem technicznym jest możliwość korzystania ze szkoleń online.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

W ramach rozwijania kompetencji studentów w zakresie pozyskiwania funduszy na aktywność własną zainicjowano w roku akademickim 2024/2025 działania na rzecz składania projektów do instytucji zewnętrznych. Opracowano we współpracy z Samorządem Studentów WNoE (którego członkami są w większości studenci kierunku PPiW) projekt „Reset – twoja przestrzeń relaksu i rozwoju”, który został sfinansowany ze środków Narodowego instytutu Wolności w ramach Programu „Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033”. Jest to początek strategii działania długoplanowego, mającego na celu stworzenie studenckiego zespołu do spraw projektów. Nabyte kompetencje umożliwią ponadprogramowo kształtowanie umiejętności poszukiwania źródeł finansowania działań własnych oraz skutecznego aplikowania co niewątpliwie usprawni funkcjonowanie studentów (oraz przyszłych absolwentów) nie tylko na WNoE ale także w otoczeniu społecznym.

W trosce o dobrostan studentów WNoE zainicjowano jesienią 2024 działania mające na celu kształtowanie świadomości prozdrowotnej oraz promowanie udziału w badaniach profilaktycznych (w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi). Przykładowo, 28 października 2024 roku (we współpracy z Białostockim Centrum Onkologii) zorganizowano spotkanie profilaktyczne poświęcone profilaktyce raka piersi. Władze WNoE są po rozmowach z przedstawicielami Fundacji Białystok Zdrowe Miasto, których efektem jest deklaracja organizowania w siedzibie WNoE ogólnodostępnych badań medycznych spotkań i warsztatów poświęconych ochronie zdrowia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Publiczny dostęp do informacji na WNoE jest zgodny z zasadami obowiązującymi na Uwb. Celem tej polityki jest udostępnienie bieżących i istotnych informacji, dostosowanych do potrzeb różnych grup odbiorców.

Informacje dotyczące dostępu do programu studiów, warunków jego realizacji oraz osiągniętych rezultatów są udostępniane za pośrednictwem różnorodnych narzędzi internetowych. Należą do nich Biuletyn Informacji Publicznej (<http://bip.uwb.edu.pl/>), strona internetowa Wydziału (<https://noe.uwb.edu.pl>), ogólnouniwersyteckie systemy USOSweb (<https://usosweb.uwb.edu.pl/>) oraz Internetowa Rekrutacja Kandydatów (<https://irk.uwb.edu.pl/>), a także media społecznościowe i bezpośredni kontakt.

W Biuletynie Informacji Publicznej publikowane są uchwały i zarządzenia zatwierdzone przez Senat UwB, w tym dokumenty dotyczące prowadzonych przez Wydział kierunków oraz realizowanych planów i programów studiów.

Strona internetowa Wydziału jest zorganizowana w sposób umożliwiający szybkie wyszukiwanie potrzebnych informacji. Dane są pogrupowane w dedykowane zakładki, takie jak strefa kandydata oraz strefa studenta. Zawiera szczegółowe informacje na temat wszystkich aspektów procesu dydaktycznego, w tym rekrutacji, programów studiów, rozkładów zajęć, praktyk, stypendiów, samorządu studenckiego, kół naukowych oraz organizacji studenckich. Dodatkowo, strona oferuje dostęp do informacji o bieżących wydarzeniach oraz materiałów dotyczących korzystania z platformy e-learningowej eduPortal, w tym poradników, filmów instruktażowych i linków. Zamieszczane są również informacje dotyczące programów wymiany studenckiej, takich jak Mobilność Studentów MOST i Erasmus+.

Kandydaci na studia korzystają z platformy IRK (<https://irk.uwb.edu.pl/>), gdzie znajdą szczegółowe informacje na temat warunków rekrutacji, zasad przyjęcia, profilu absolwenta oraz dostępnych kierunków studiów. Na stronie IRK dostępne są również akty prawne dotyczące procesu rekrutacji.

System USOSweb stanowi ważne narzędzie informacyjne, zapewniając kompleksową obsługę toku studiów oraz komunikację między studentami a wykładowcami. W systemie tym publikowane są sylabusy przedmiotów, zawierające szczegóły dotyczące efektów uczenia się, treści zajęć, literatury oraz wymagań egzaminacyjnych. USOSweb jest również wykorzystywany do rejestracji na zajęcia, składania podań oraz wniosków stypendialnych, a także do udostępniania informacji o konsultacjach, kontaktach do nauczycieli akademickich i aktualnych rozkładach zajęć. Studenci i pracownicy naukowci mają także dostęp do aplikacji Mobilny USOS UWb, co pozwala na bieżący dostęp do niezbędnych informacji. W systemie USOSWeb nauczyciel akademicki może wysłać email do każdej z grup i osób, z którą w danym roku ma zajęcia dydaktyczne.

Studenci oraz absolwenci WNoE mają dostęp do szerokiego wachlarza informacji dotyczących możliwości dalszego kształcenia, w tym studiów podyplomowych oraz Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu w Białymstoku. Ponadto, informacje na temat ofert pracy, praktyk i staży są dostępne za pośrednictwem Biura Karier (www.bk.uwb.edu.pl). Głównym celem tych działań jest poszerzenie wiedzy studentów i absolwentów na temat aktualnych realiów rynku pracy oraz wspieranie ich w samodzielnym, skutecznym poszukiwaniu zatrudnienia zgodnego z ich kwalifikacjami i aspiracjami zawodowymi.

Wydział jest obecny w mediach społecznościowych, posiada również fanpage na Facebooku i Instagramie, który służy celom promocyjnym oraz pełniejszemu wykorzystaniu możliwości Internetu do komunikowania się z kandydatami i studentami oraz interesariuszami.

Informacje udostępniane przez WNoE są jasne, zrozumiałe i użyteczne dla różnych grup odbiorców. Proces ten obejmuje kilka etapów i działań, które mają na celu optymalizację przekazu informacji. Na stronie noe.uwb.edu.pl zastosowano czcionkę bezszeryfową oraz zapewniono wysoki kontrast między kolorem czcionki a tłem (minimalny kontrast 13:1), co umożliwia łatwiejsze czytanie osobom z ograniczoną zdolnością percepcji wzrokowej. Strona WNoE została zaprojektowana zgodnie z wytycznymi WCAG 2.1 na poziomie AA, co zapewnia, że jej szata graficzna i układ są stworzone z kontrastowych elementów, a każda grafika posiada opis alternatywny. Dodatkowo, wszystkie filmy zamieszczone na stronie zawierają napisy, a dla osób potrzebujących wsparcia tłumacza języka migowego udostępniono narzędzie w postaci ikonki MIGAM oraz linku do tłumacza w nagłówku strony. Dzięki temu osoby wymagające tłumaczenia w języku migowym mogą z łatwością uzyskać pomoc. Strona jest również w pełni kompatybilna z czytnikami ekranu, co umożliwia pełny dostęp do treści.

Strona WNoE była redagowana przez specjalistę, który posiada wiedzę na temat przepisów zawartych w Ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dzięki temu treści publikowane na stronie są zgodne z obowiązującymi standardami i nie generują błędów w zakresie dostępności cyfrowej. W ramach tych działań dostosowano również inne elementy, takie jak deklaracja dostępności (dostępna pod linkiem: <https://noe.uwb.edu.pl/wydzial/deklaracja-dostepnosc>), mapa strony (<https://noe.uwb.edu.pl/mapa-strony>) oraz przełączniki dostępności w nagłówku strony, umożliwiające zmianę wielkości czcionki czy wersji kontrastowej strony. Dzięki tym działaniom zapewniono, że strona internetowa jest w pełni dostępna dla osób ze szczególnymi potrzebami, spełniając obowiązujące standardy i przepisy prawne.

2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Ocena publicznego dostępu do informacji na WNoE jest przeprowadzana w sposób systematyczny i wieloaspektowy. Proces ten obejmuje kilka kluczowych procedur i źródeł informacji, które pozwalają na kompleksową analizę i ocenę jakości oraz zakresu udostępnianych informacji o studiach.

Kluczową procedurą jest zbieranie opinii studentów, absolwentów oraz uczestników studiów podyplomowych za pomocą ankiet ewaluacyjnych. Ankiety te są regularnie przeprowadzane

i pozwalają na zebranie opinii na temat dostępności i jakości informacji dotyczących programu studiów, harmonogramu zajęć, sylabusów, regulaminów oraz innych istotnych aspektów kształcenia. Z kolei opinie absolwentów umożliwiają ocenę, w jaki sposób dostęp do informacji wpłynął na ich proces kształcenia oraz przygotowanie do rynku pracy. Uczestnicy studiów podyplomowych dzielą się swoimi doświadczeniami i wskazują na ewentualne braki lub obszary wymagające poprawy.

Zebrane dane z ankiet ewaluacyjnych są analizowane przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Zespół ten przeprowadza szczegółową analizę wyników, identyfikuje obszary wymagające poprawy oraz opracowuje rekomendacje dotyczące działań naprawczych. Monitoruje również wdrażanie tych rekomendacji i ocenia ich skuteczność, zaś wyniki ewaluacji zawarte są w corocznych raportach.

Nieformalne stanowiska i postulaty zgłaszane do Samorządu Studenckiego, prodziekanów oraz pracowników dziekanatów stanowią bieżące źródło informacji na temat publicznego dostępu do informacji na WNoE. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi, postulaty i sugestie bezpośrednio do przedstawicieli samorządu, którzy następnie przekazują je władzom Wydziału. Prodziekani ds. studenckich i kształcenia oraz ds. promocji i współpracy ze środowiskiem są odpowiedzialni za bieżący kontakt ze studentami i pracownikami wydziału, otrzymując bezpośrednie informacje zwrotne dotyczące problemów z dostępem do informacji lub potrzeb w zakresie ich poprawy. Pracownicy dziekanatów, mający bezpośredni kontakt ze studentami, również zbierają nieformalne opinie i sugestie dotyczące dostępności informacji.

Przyjęte procedury oceny publicznego dostępu do informacji na WNoE umożliwiają reagowanie na bieżąco na potrzeby studentów, absolwentów i słuchaczy studiów podyplomowych, zapewniając im dostęp do aktualnych i rzetelnych informacji, które wspierają ich proces kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 9.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Istotną innowacją implementowaną od roku akademickiego 2024/2025 jest intensywne wykorzystywanie przez WNoE mediów społecznościowych w zakresie informowania studentów nie tylko o bieżących wydarzeniach ale również na temat spraw związanych np. ze stypendiami. Jest to dodatkowa forma wzmacniająca przekaz informacji pomiędzy Uniwersytetem a studentami WNoE. Za politykę informacyjną z wykorzystaniem mediów społecznościowych odpowiada Prodziekan ds. Promocji i Współpracy ze Środowiskiem

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem sprawuje Kolegium Dziekańskie WNoE. W nadzorze uczestniczą również członkowie Rady Wydziału NoE; Wydziałowe Zespoły: ds. Jakości Kształcenia oraz ds. Weryfikacji efektów uczenia się; Członkowie Samorządu Studenckiego. Na WNoE funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, będący częścią Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Zespół ten działa na podstawie Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. (<https://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2614-1.pdf>) i pełni funkcję opiniującą oraz doradczą dla Dziekana w odniesieniu do wszystkich kierunków studiów realizowanych na Wydziale.

Dodatkowy nadzór merytoryczny nad kierunkiem PPIW sprawuje Rada Programowa kierunku. W jej skład wchodzi nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia, badacze związani z profilem kształcenia, a także przedstawiciele studentów oraz interesariuszy zewnętrznych. Zadaniem Rady Programowej jest dbanie o powiązanie programów studiów z badaniami, opiniowanie programów studiów oraz wprowadzanie zmian w programach i harmonogramach studiów. Studenci, jako reprezentanci interesariuszy, aktywnie uczestniczą w procesie projektowania i opiniowania zmian, ewaluacji programów studiów oraz przebiegu procesu dydaktycznego. Są również w stałym kontakcie z Samorządem Studenckim Wydziału NoE. Przedstawiciele pracodawców, jako istotna grupa interesariuszy, oceniają program kształcenia z perspektywy przygotowania studentów do pracy w przedszkolach i klasach I-III szkoły podstawowej.

Za kwestie organizacyjne, takie jak przygotowywanie obciążeń pracowników, nadzór nad realizacją zajęć, wskazywanie zastępstw za nieobecnych pracowników oraz akceptowanie zmian w rozkładzie zajęć wynikających z innych obowiązków pracowników (np. wyjazdy na konferencje naukowe), odpowiedzialni są kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni oraz odpowiedni Prodziekani.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Bieżące i okresowe przeglądy programu studiów PPiW, służące ich doskonaleniu, są prowadzone zgodnie z wnioskami zawartymi w corocznych sprawozdaniach z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia na WNoE oraz propozycjami Rady Programowej Kierunku PPiW. Każda propozycja zmiany w programie lub harmonogramie studiów jest opiniowana przez Zespół ds. Jakości Kształcenia, Samorząd Studencki oraz Radę Wydziału w trybie umożliwiającym jej wprowadzenie, aby obowiązywała od kolejnego roku akademickiego. Ostateczną decyzję w sprawie programu studiów podejmuje Senat UwB

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach

Mając na względzie jakość kształcenia na kierunku PPiW, realizację programu studiów oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przeprowadza się okresowe przeglądy programu studiów. Celem tych przeglądów jest identyfikacja mocnych i słabych stron dotychczasowych działań. W tym celu gromadzi się informacje na podstawie:

- Hospitacji zajęć prowadzonych przez pracowników,
- Analizy zawartości treściowej sylabusów przedmiotów,
- Corocznych ankiet studenckich (przeprowadzanych za pomocą systemu USOS), w których studenci oceniają zajęcia i jakość pracy prowadzących (zgodnie z kryteriami zawartymi w ogólnouczelnianym kwestionariuszu ankiety),
- Analizy informacji od studentów dotyczących sposobów realizacji zajęć oraz ewentualnego powtarzania się treści na różnych przedmiotach,
- Analizy informacji uzyskanych od pracowników realizujących poszczególne przedmioty (np. aktualizacja treści programowych),
- Opinii nauczycieli realizujących praktyki pedagogiczne (śródroczne, ciągłe),
- Opinii opiekunów praktyk oraz personelu instytucji partnerskich na temat przygotowania studentów realizujących praktyki,
- Analizy refleksji studentów po zrealizowanych praktykach (opinii zawartych w dzienniczkach praktyk).

Zgromadzone w ten sposób informacje są analizowane przez Radę Programową kierunku PPiW oraz Kolegium Dziekańskie. Analiza obejmuje zakres materiału programowego, zgodność zapisów

w sylabusach ze Standardem kształcenia nauczycieli oraz zestawienie treści programowych z efektami uczenia się i stanowi podstawę do ewentualnej modyfikacji programu studiów.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów,

Kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się oraz metody ich oceny są określone w sylabusach poszczególnych przedmiotów i zamieszczone w systemie USOSWeb. Szczegółowe sposoby oceny efektów uczenia się, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, są przedstawione w punkcie 7. Kryterium 3.

Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy jest wysoka, gdyż ogólne i szczegółowe efekty uczenia się przewidziane na kierunku PPiW można uznać jako wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne przenaszalne wyróżniające się tym, że można je wykorzystywać w różnych sytuacjach, kontekstach, zawodach, rolach, stanowiskach, branżach.

Nad procesem oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów czuwają interesariusze wewnętrzni, do których należą: Kolegium Dziekańskie Wydziału, członkowie Rady Wydziału oraz Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia i ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się. Zasady działania interesariuszy wewnętrznych określono (poza Statutem Uniwersytetu w Białymstoku) w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku. <https://docs.uwb.edu.pl/pliki/2019-2614-1.pdf>

W bieżącym roku akademickim Zespół ds. Weryfikacji Efektów Uczenia się, w ramach podnoszenia jakości kształcenia na WNoE oraz kompetencji pracowników, rozpoczął w semestrze zimowym roku akademickiego 2024/2025 proces analizy sylabusów pod kątem poprawności ich zawartości na kierunku PPiW. Efekty prac Zespołu w tym zakresie były prezentowane podczas Rady Wydziału w dniu 20 lutego 2025r., szczegółowe raporty w tym zakresie zostały przekazane do wszystkich pracowników WNoE. Zainicjowane działania będą miały charakter cykliczny. Niestabnące od lat zainteresowanie studiami na kierunku PPiW oraz wysokie zatrudnienie jego absolwentów wskazuje na właściwe planowanie, realizację i monitorowanie jakości kształcenia na kierunku.

5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów,

Proces kształcenia zakłada stałe, bezpośrednie uczestnictwo interesariuszy wewnętrznych. Mają oni możliwość zgłaszania swoich opinii, postulatów oraz propozycji, które mogą przyczynić się do udoskonalenia programu kształcenia i usprawnienia harmonogramu studiów. Podstawową formą udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są cykliczne spotkania Rady Programowej kierunku PPiW, seminaria naukowo-dydaktyczne z nauczycielami przedszkoli i klas I-III współpracującymi z Wydziałem oraz opiekunami praktyk (np. seminarium nt. „Przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej – konteksty teoretyczne i praktyczne, 31 maja 2022; „Przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej – konteksty teoretyczne i praktyczne”, 21 kwietnia 2023).

Przykładem udziału studentów w pracach nad doskonaleniem programu kształcenia są złożone propozycje dotyczące modyfikacji programu (wprowadzono do programu studiów nowe przedmioty w miejsca tych, których treści zostały włączone do przedmiotów już istniejących:

- Przedmiot: Działalność badawcza w pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, zamiast przedmiotu: Praca z uczniem o specjalnych potrzebach wychowawczych (treści usuniętego przedmiotu przeniesiono do przedmiotu : Praca z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych),
- Wprowadzenie do programu studiów przedmiotu: Nowoczesne tendencje w dydaktyce, zamiast: Środowisko edukacyjne uczniów klas I-III (treści usuniętego przedmiotu przeniesiono do przedmiotu: metodyka kształcenia zintegrowanego w klasach I-III szkoły podstawowej (celem było ujednoczenie efektów kształcenia 2 przedmiotów do wyboru (z przedmiotem: Współczesne koncepcje w edukacji wczesnoszkolnej).

Spotkania z interesariuszami mogą być również organizowane w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby, takie jak omówienie wyników audytu wewnętrznego. Wpływ interesariuszy na doskonalenie i realizację programu ma charakter postulatywny, doradczy i opiniotwórczy.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Zmiany w programie studiów zostały wprowadzone na podstawie informacji zwrotnych od interesariuszy zewnętrznych, zgłaszanych podczas organizowanych przez WNoE (szczególnie przez pracowników związanych z kierunkiem PPiW) seminariów dydaktycznych, kontaktów w ramach

realizowanych praktyk oraz prac Rady Programowej kierunku. Efektem tych działań były zmiany w programie studiów, które weszły w życie w roku akademickim 2024/2025.

Dodatkowe działania zostały opisane w punkcie "Informacje dodatkowe" dla Kryterium 3 Raportu. Warto również zauważyć, że na UwB funkcjonuje Biuro Karier, które cyklicznie bada losy absolwentów. W przypadku absolwentów PPiW takie badania zostaną przeprowadzone rok po zakończeniu studiów, ponieważ pierwsi absolwenci tego kierunku opuścili mury uczelni w czerwcu i lipcu 2024 roku.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

W raporcie PKA z przeprowadzenia wizytacji na kierunku: Pedagogika (która odbyła się w dniach 25-26 listopada 2019 roku) nie było zaleceń w odniesieniu do Kryterium 10.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wzrost aktywności w obszarze umiędzynarodowienia: zarówno wśród kadry akademickiej, jak i studentów można dostrzec wzrost działań służących umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.2. Wysokie kwalifikacje kadry: Kadra dydaktyczna składa się z wykwalifikowanych pracowników naukowych i praktyków, co zapewnia wysoką jakość kształcenia.3. Silne powiązanie z badaniami naukowymi: Program studiów jest oparty na wynikach badań naukowych prowadzonych przez pracowników Wydziału.4. Nowoczesna infrastruktura: Regularne inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną, w tym nowoczesne sale dydaktyczne, odpowiednio wyposażone pracownie do zajęć metodycznych i warsztatów oraz nowoczesna aula (dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami) oraz odpowiednie zaplecze rekreacyjne, socjalne dla studentów.5. Wsparcie dla studentów: System wsparcia, motywowania i opieki nad studentami, poprzez promowanie udziału w programach międzynarodowych (Erasmus+), międzyuczelnianych (MOST), budowanie relacji z kadrami akademicką, administracją i pomiędzy studentami (transparentność informacji, procedury antydyskryminacyjne), wsparcie studentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none">1. Niska liczba studentów uczestniczących w ankietach oceniających zajęcia dydaktyczne: Niska liczba studentów biorących udział w ankietach oceniających poszczególne zajęcia dydaktyczne, co utrudnia pełną ocenę jakości procesu kształcenia oraz jego doskonalenie.2. Monitorowanie poprawności opracowywania sylabusów zajęć: duża liczba zajęć dydaktycznych sprawia, że każdego roku należy włożyć duży wysiłek w monitorowanie poprawności opracowania sylabusów.3. Prowadzenie oraz ocena prac dyplomowych: utrzymanie wysokiej jakości prac dyplomowych stanowi wyzwanie; słabością jest także nieadekwatna ocena prac dyplomowych (wskazana jako uwaga w raporcie PKA w 2019 r.)4. Weryfikacja efektów uczenia się przedmiotów trwających dłużej niż semestr: potrzeba wypracowania mechanizmu zabezpieczającego przez uzyskaniem przez studenta wszystkich efektów uczenia się, przypisanych do przedmiotu, już po realizacji pierwszego semestru.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <p>1. Rynek pracy: duże zapotrzebowanie na zatrudnienie absolwentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna</p> <p>2. Zainteresowanie kandydatów: pomimo niesprzyjających wskaźników demograficznych studia na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna są wybierane przez liczne grono maturzystów</p> <p>3. Współpraca z placówkami edukacyjnymi: wielowymiarowa współpraca z przedszkolami i szkołami w regionie, zwłaszcza w zakresie realizacji praktyk studenckich oraz przedmiotów metodycznych.</p> <p>4. Znacząca pozycja WNoE w relacjach z otoczeniem społecznym: (nauczyciele, Kuratorium Oświaty, firmy i organizacje pozarządowe) w ramach popularyzacji wiedzy z zakresu pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej oraz inicjatyw podejmowanych na Wydziale.</p>	<p>Zagrożenia</p> <p>1. Niski prestiż zawodu nauczyciela: przejawiający się w rekrutacji kandydatów z ograniczonymi możliwościami weryfikacji ich zainteresowania kierunkiem studiów.</p> <p>2. Bariery ekonomiczne: Podejmowanie przez studentów pracy zarobkowej równoległe z procesem kształcenia (także na studiach stacjonarnych) wynikające z rosnących kosztów utrzymania (co minimalizuje możliwości ich pełnego zaangażowania w proces dydaktyczny oraz życie akademickie oraz skutkuje rezygnacją i niepodejmowaniem studiów).</p> <p>3. Trudność w pozyskiwaniu asystentów: złożoność pracy nauczycieli akademickich oraz ich niskie zarobki sprawiają, że coraz trudniej pozyskać młodych ludzi do pracy wyłącznie na uczelni. Coraz więcej osób pracuje na kilku etatach.</p> <p>4. Zróżnicowana jakość współpracy z instytucjami: Jakość współpracy z różnymi instytucjami (szkoły, przedszkola oraz inni interesariusze zewnętrzni) jest zróżnicowana, co może wpływać na spójność realizowanych działań edukacyjnych.</p> <p>5. Wzrastająca liczba sytuacji wykorzystywania AI w procesie docierania do wiedzy: obniżenie poziomu refleksyjności i zaangażowania młodych ludzi w proces samodzielnego zdobywania i krytycznego oglądu wiedzy naukowej.</p>
---------------------	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Białystok, dnia 24.02.2025r.

